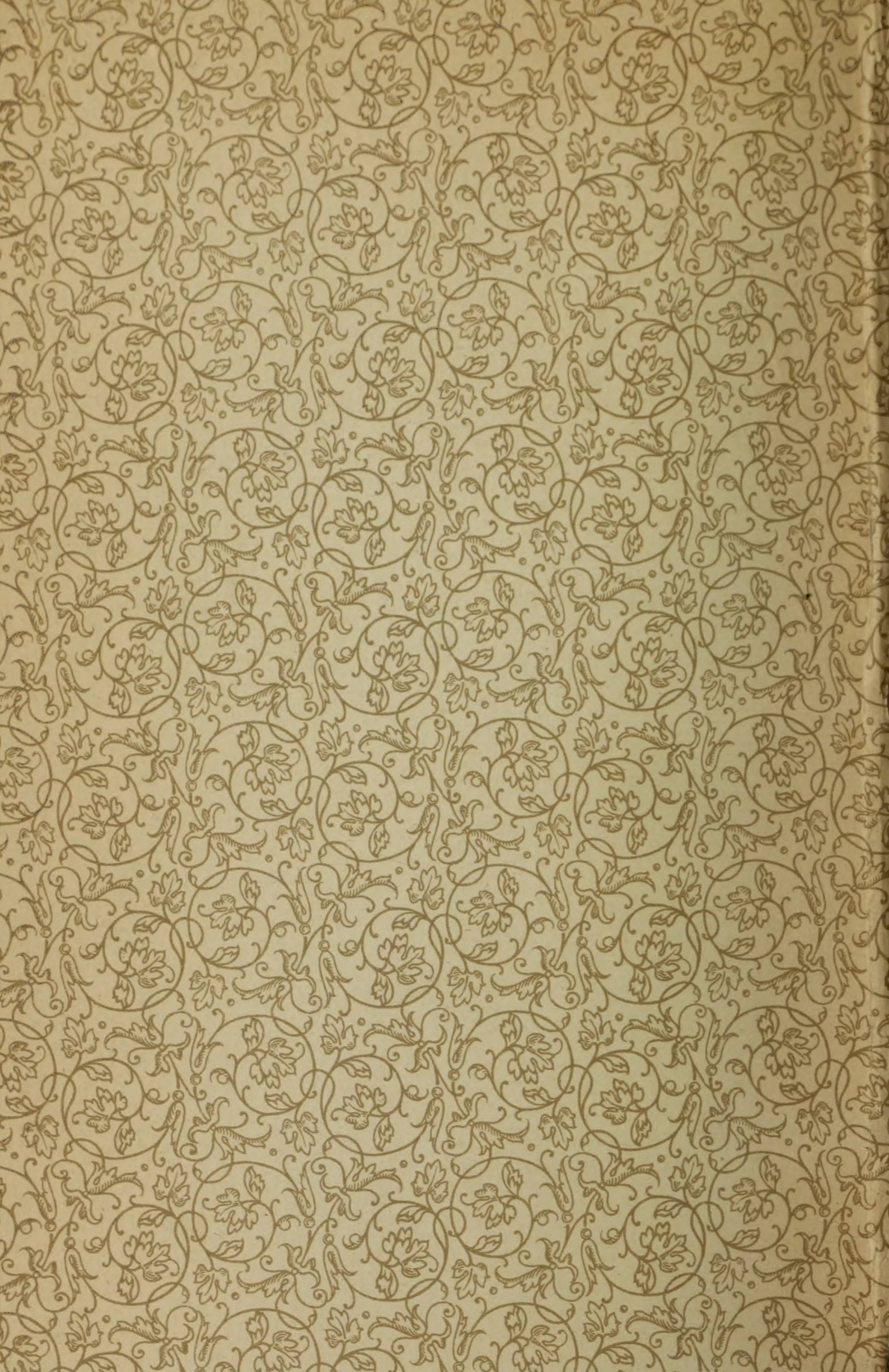

3 1761 08819622 5

BJØRNSTJERNE BJØRNSON

MARY

13DE—14DE TUSINDE

BJØRNSTJERNE BJØRNSON

MARY

FORTÆLLING

FJERDE OPLAG

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1906

GÅRDEN OG SLÆGTEN

KYSTLINJEN i det søndre Norge er idelig brudt. Det volder fjældene og elvene. De første ender i hejer og næs, ofte med øer foran; de andre har gravet dal og ender i vik.

I en sådan vik, „kroken“ kaldet, lå gården. Oprindelig hed gården Krokskogen, som i danske embedsmænds protokoller blev til „Krogskoven“; nu heder den Krogskogen. Ejerne kaldte sig engang Kroken, Anders eller Hans Kroken, det var hovednavnene. Senere kaldte de sig Krogh, ingeniørgeneralen endog v. Krogh. Nu heder de ret og slet Krog.

Alle, som drog forbi på de små dampskibe til og fra den nære by, og la til ved landgangen der under kapellet, talte om, hvor lun og hyggelig avgjæmt Krogskogen lå.

Fjældene i synsranden tog sig ud; men her fremme havde de minket ned. Mellem to fremskydende hejer, skogbevoksede, langstrakte, lå gården. Så tæt inunder hejen til højre stod husene, at for

dampskibspassagererne så det ud som kunde folk hoppe fra hustagene over i hejen. Vestenvejret trængte ikke ind her; som i „gjæmmelegen“ kunde en sige til det: „hus forbi!“ Det samme kunde næsten siges både til nordenvinden og til „østaværet“. Alene stormen søndenfra hilste på, men i al beskedenhed. Holmerne, én stor og to små, stoppet den op og pyntet på den, før den slap videre. De høje trær foran husene bare såvidt bøjet sine øverste kroner i takten; de tapte ikke sin anstand.

I denne stille vik fandtes den beste badegrund på de kanter. Især ungdommen søgte hid fra byen lørdagskvællene eller søndagene sommeren udover for at lege i vandet over sandgrunden eller for at svømme ud til Storøen og tilbage igjæn. At regne fra Krogskogen av foregik dette på venstre siden, der hvor elven kom ud, hvor landgangen lå, og hvor, lidt ovenfor den og nærmere til hejen, også kapellet lå med Krog'enes grave omkring. Derfra og til husene oppe til højre var det nokså langt. Didop hørtes sjælden støjen av de badende og legende. Men Anders Krog kom gjærne selv ned for at se på dem, når de havde tændt ild op i fjæren eller i skogen ude på næsset. Han kom antagelig for at ha et øje med ilden. Men det hørte eller mærket ingen. Han var kjændt under be-

tegnelsen: „byens høfligste mand“ eller „byens første gentleman“. Hans store, ejendommelig lysende øjne la et mildt velkommen over alle ansigter; de få ord, som faldt, indeholdt bare gode ønsker. Selv gik han videre op i hejen, sin vanlige langsomme spasertur rundt. Hans høje, let foroverbøjede skikkelse såes oppe i skogen, og så længe var der stille. Men for en moro de havde her! Mest var det arbejdere og håndværkere fra byen, turnlag, sangforeninger, smågutter. De samlet sig om landgangen og kapellet; der klædte de sig av.

Kystvejen skar over og gik lige forbi. Men der færdedes sjælden nogen på den om sommeren. Folk rejste da med de små dampere eller i båd. Når de badende satte vagt ud på hejen, var de sikre på, at ingen kom uvæntet over dem.

Oppe på selve gården var stille, altid stille. Hovedbygningens fornemste langside vændte ikke engang ud mod viken; men mod marken. Huset bestod af to høje etager med avkuttede taghjørner. Et langt og bredt hus.

Grundmuren foran var meget høj; en magelig trap førte op. Hele bygningen var hvidmalet; men grundmuren og vinduerne sorte. Udhusene lå nærmere inunder hejen; fra dampskibene kunde de ikke ses. På begge sider av hovedbygningen to store haver. Den ud mod sjøen havde frugttrær,

den til venstre for bygningen var alene blomster- og kjøkkenhave.

Mellem hejerne lå den flade marken, avlang og smal. Den var ypperlig dyrket. De store hollandske kjør havde det godt her.

Gårdens og slægtens historie havde skogen forudbestemt. Skogen var stor og vækstrig og var heldigvis tidlig kommet ind under hollandsk røgt og sparsomhed, dengang da hollandske koffer søgte lige ind til skogejerne i Norge. Her forsyntes de med trælast, og forsynte Nordmændene igjæn med sin dannelse og dens produkter. Krogskogen var særlig heldig; ti for tre hundre år tilbage kom ejeren av en av de koffer, som lå i viken og ladet, til at forelske sig i bondens lyshårede datter. Det endte med, at han kjøbte hele herligheden. Et ypperligt malet portræt av ham og hende hænger endnu i gårdens storstue, på hjørnet ud mod viken. Portrætet viser en lang, mager mand med et par usædvanlig lysende øjne. Han var mørkhåret og en smule duknakket. Slægten må ha været stærk, for sådan ser Krogene ud den dag idag. Den første hollandske ejer hed ikke Krog; ej heller bodde han der; men den søn, som overtog gården, var døbt Anders Krog efter sin morfar, og han kaldte sin søn Hans efter sin egen far; siden gik de to navn i bytte fremover. For-

såvidt der var flere sønner, hed en av dem Klas og en anden Jürges, som i tidens løb blev til Klaus og Jørgen. Blandingen med de hollandske slægtninger fortsatte sig nemlig, så at ætten var lige meget hollandsk som norsk; stellet i huset gik længe helt på hollandsk.

Men det var som racerne ikke blandedes ligevel. Væntelig fordi det hollandske element ikke var helt hollandsk; i så fald havde det lettere flydt over i det norske; men opblandet med spansk. Det sorte hår, de lysende øjne, den magre krop arvedes fra led til led i mændene; men det lyse element og det kraftig byggede legeme arvedes av kvinderne; i dem flød norsk blod sammen med hollandsk. Sjælden såes nogen anden afståelse av den mandlige del til den kvindelige, eller omvændt, end at lyst og mørkt hår mødtes i rødt; eller at de lysende øjne også stundom flyttedes over i en kvindes åsyn.

Eget for ætten var, at i hvert ægteskab fødtes flere kvinder end mænd. Krog'erne var vakre folk og gjænnemgående formuende; slægten var følgelig udbredt og anset. Den havde ord for at holde godt sammen om sine og sit.

Deres fælles præg var et klogt mådehold. I Norge er det jo almindeligt, at en formue ikke bevares i tre led. Spildes den ikke i andet, så gjør

den det sikkert i tredje. Her holdt den sig. For hovedbolet var skogerne samme rigdomskilde idag som for tre hundre år siden.

Gjænnem ætten gik en arvet trang til at rejse. Gårdens bibliotek havde flere rejsebeskrivelser end bøger om noget andet æmne, og de øgedes bestandig. Allerede børnene lå på rejse; det vil sige, de gjorde op planer efter bøger, illustrationer og karter. De legte rejse på bordene. De drog fra den ene by, bygget op av farvede papirhus, over til de andre av samme slags. De skjøv frem skib, som også var av malet papir, og som førte bønner, kaffe, salt og træpinder. Ude på viken rodde de, sejlet og svømmet de over fra landgangen til holmen. Det var fra Europa til Amerika, fra Japan til Ceylon. Eller de gik over hejerne, d. v. s. over Cordillererfjældene frem til de allermærkeligste indianerbyer.

Ikke før blev de voksne, så måtte de på udfærd; den begyndte helst med en rejse til de hollandske frænder. Således kom en mand derhen for omtrent to hundre år siden, som vistnok straks rejste videre med en hollandsk ostindiefarer, men vendte tilbage til Amsterdam med lyst på at bli bygmester og ingeniør, hvad dengang gik i ét. Han udmærkede sig og blev senere kaldt til Kjøbenhavn som lærer i sit fag. Der gik han over i hæren

og blev tilsist ingeniørgeneral. Ved arv og arbejde havde han samlet sig formue, tog avsked og bosatte sig på Krogskogen, den han kjøbte efter en barnløs bror. Han kaldte sig Hans von Krogh. Han bygget den nuværende hovedbygning av sten, et lidet almindeligt byggeæmne i en norsk skogbygd. Den gamle ingeniør vilde more sig. Skjønt han ikke var gift, bygget han det rummeligt „for de kommende“. Alle hus på gården bygget han om, han diget og han plantet, han lod en havedyrker komme op fra Holland, gamle Siemens, om hvis strænge væsen, hidsige krav til renslighed og orden der endnu går sagn. For ham bygget generalen både drivhus og gartnerbolig.

Generalen blev en meget gammel mand. Efter ham hændte intet særeget, før den yngste av to brødre drog over til Amerika og bosatte sig tæt ved Michigansjøen; den gang nylænde. Dette holdtes for en stor begivenhed. Han hed Anders Krog, og det gik ham godt derover. Det undret bare folk, at han ikke giftet sig. Han vilde ha en av brorsønnerne over til sig, for at give ham sin ejendom. Sådan kom det, at den ældre bror av den nuværende ejer drog avsted. Han hed Hans.

Men se, en ung norsk pige, også en slægtning, kom akkurat samtidig, og i hende blev den aldrende onkel forelsket. Han tilbød sin brorsøn,

Hans, at koste hans rejse tilbage igjen. Men den unge mand holdt dette for en skam. Han blev og grundet egen forretning. Det var i trælast; ti den forstod han sig på. Forretningen gik udmærket. Da han efter farens død skulde hjæm og ta ved gården, vilde han ikke. Den yngre bror, Anders, var imidlertid blet kjøbmand; han havde overtaget byens største kolonialforretning. Nu måtte han også overta gården.

Egenlig forretningsmand var ikke den unge Anders Krog. Men en samvittighedsfuldhed og en hensynsfuldhed uden lige gjorde, at snart handlet alle hos ham. En anden måtte være blet rig på det; men det blev han ikke. Da han overtog Krogskogen, var han i adskillig gjæld både for forretningen i byen og især for gården. Ingen av dem havde han fåt billig. Rejse måtte han jo; men det blev bare en tur på en måneds tid hvert år, den ene gang til England, den andre til Frankrige o. s. v. Hans største ønske var jo at få komme så langt som til Amerika; men det turde han endnu ikke. Han nøjet sig med at læse om det nye underland; at læse var hans største glæde, næst den kom at stelle med haverne. Han forstod det bedre end gartneren.

Denne stille mand med de lysende øjne var undselig som en pige på fjorten år. Hver virke-

dags morgen søgte han sig en plads for sig selv — at sige, hvis der var nogen sådan — ombord på det lille dampskib, som førte ham til byen, så længe bugten ikke var islagt. Han steg av med hensynsfuldhed mod alle de andre; han skyndte sig ærbødig hilsende forbi, når han var kommet på land, — og fandtes så i sit hus på torvet lige til om aftenen, da han vendte hjæm igjæn på samme måde. At sige, hvis han ikke cyklet. Om vinteren kjørte han, eller han forblev i byen nætterne over, der han havde to beskedne kvistrum i sit eget hus.

Han avgav det fineste æmne til en ægtemand, som byen vidste om. Men hans uovervindelige beskedenhed gjorde alle tilnærmelser umulige, —

den rigtige kom. Men da var han over firti år. Det gik ham som hans navne, onkelen ved Michigansjøen, at en ung pige av hans egen slægt kom og tog ham. Og det var just denne onkels eneste barn.

Han stod i skjorteærmerne en søndagsmorgen og arbejdet i sin kjøkken- og blomsterhave på husets nordre side, da en ung pige under en stor stråhat la begge de ubehanskede hænder på det hvide stakit og så fremover mellem stakittets store hoder.

Anders Krog på huk over et blomsterbed hørte et sjælmsk „Goddag!“ og fór i vejret. Hans øjne tog hende op i sig som en åbenbaring. Målløs og urørlig med muldede hænder stod han og stirret.

Hun lo og sa: „Hvem er jeg?“ Da fik han sin tænkning tilbage. „De er — De er vist —,“ han kom ikke længer, men smilte velkommen. „Hvem er jeg?“ — „Marit Krog fra Michigan.“ Han havde hørt av sin søster, som bodde på andre siden av

den venstre hej, at Marit Krog var undervejs. Men han anet ikke, at hun alt var der. — „Og De er min fars bror,“ svarte hun med engelsk tonefald. „Hvor I to ligner hverandre! — Å nej, som I ligner!“ — Hun stod og stirret. „Kan jeg så komme ind?“ — „Ja, naturligvis, — men først — men først må jeg dog —,“ han så på sine hænder og skjorteærmer. — „Jeg kan jo gå ind i huset?“ sa hun foretagsomt. „Det kan De, — ja naturligvis! Vær så god å gå ind hovedvejen. Jeg skal sende pigen —“ og han skyndte sig mod kjøkkenet.

Hun sprang frem foran bygningen og op trappen. Ved at dreje om en overmåde stor nøkkel, et gammelt kunstværk som det hele jernbeslag, kom hun ind i forstuen, som havde meget lys. Hun var et stykke av en tegner, hun havde fåt øjne. Hun så straks, at alle disse skab, store og små, var udmærket hollandsk arbejde, og at rummet var større end det syntes, møblerne tog pladsen. En smuk gammeldags trap med udskjæringer førte på hendes højre op til anden etage. Bent foran sig havde hun ingangen til kjøkkenet, det forstod hun, det lugtet hun også. Derpå fik hun stadfæstelse, da pigen kom ud. Gjænnem den åpne dør så hun ind i et kjøkken med marmorfliser på gulvet, væggerne tækkede med porcelænsplader i blå tegning, og over hylden, som delte væggen i

to, blankpudsede kobberkjørl i mange størrelser. Et hollandsk kjøkken.

Her i forstuen stod hun på tæpper så tykke som hun aldrig havde trådt i. Lige svære var tæpperne opad trappen, holdt ind til med messingstænger, tykkere end hun havde set dem. Her går folk på puder, tænkte hun, og det billede, hun straks fik, var, at huset var en uhyre sæng. Siden kaldte hun det altid „sængen". „Skal vi nu hjæm til sængen?" sa hun og lo. Til begge sider så hun ingangsdøre og tænkte sig rummene. På hendes venstre side, men på husets højre, kom først et mindre rum foran og bag dette ud mod viken et stort rum over hele husets bredde. Og det slog til. På højre side tænkte hun sig det delt efter langs i to rum. Også det slog til. Det var ikke så urimeligt; ti hendes fars hus ved Michigansjøen var inredet efter dette. Ovenpå tænkte hun sig en bred gang tværs over huset, og mindre rum til begge sider av gangen. Men var hernede så frygteligt tykke tæpper, så var de vel minst lige tykke deroppe, rigtig pudetæpper. Dette hus gav ingen gjænlyd. Her levde stille mennesker.

Pigen havde åpnet til den side, der vændte mod sjøen. Marit gik derind og så på alle rummets malerier og snurrepiberier; det var aldeles overlæsset, men hver evige ting var vel valgt, tildels

ud av intimt skjøn; det så hun straks. Her var bl. a. malerier, som måtte ha pris. Men hvad som især optog hende, var, at nu først forstod hun sin egen gamle far, skjønt hun havde levet sammen med ham, fra hun var bitte liden, med ham alene; sin mor mistet hun tidlig. Av så meget fint og værdifuldt var han sammensat. Lidt om hverandre og derfor upåagtet. Var det ikke, som kom han nu og stillet sig ved siden av hende og smilte med sit diskrete, varme smil over at være forståt?

Der kom han jo! Gjænnem den åpne dør så hun ham i trappen. Yngre, ja; men det gjorde ingenting, øjnene var bare endda skjønnere og inderligere, — han kom gående med samme gang, med samme armbevægelser, i samme foroverludende, varsomme tilnærmelse. Og som han nu så på hende og talte til hende og ønsket hende velkommen . . . med samme avdæmpede ord, da anet hun i alt den dybe respekt for det individuelle, som i hendes øjne udmærket hendes far fremfor alle, hun kjændte. Faren havde tyndere hår, hans ansigt var furet, munden havde ikke alle sine tænder, huden var skrukket . . . Just at mindes om det, fyldte øjnene med tårer. Hun så op i hans yngre øjne, hørte hans friskere røst, følte taget av hans varmere hånd. Hun kunde

ikke for det, hun slynget begge arme om Anders Krogs hals, la sig ind til hans bryst og gråt.

Ja, dermed var det avgjort. Han stod ikke for det.

En stund efter var de begge sammen i båden, hun var kommet i. Der blev roet om næsset av hende. Både for sin egen skyld og for de badendes, som så på, havde han gjort nogle beskedne forsøg på at få ro, han. Men lige fra hun la begge armene om hans hals, havde hun tat hans magt. Han vidste forud, han måtte gjøre det, som dette rige røde hår ønsket. Han sad og så på hendes fregnede ansigt og fregnede hænder, på hendes ypperlige figur, hendes friske mund. Han så ved halslinningen den skjæreste hvide hud; der var noget i øjnene, som akkurat passet til den. Han blev ikke færdig, før de var fremme. Heller ikke på vejen op til søsterens gård blev han færdig, ikke med hendes bløde røst, ikke med hendes gang, ikke med fødderne, ikke med dragten, ikke med tænderne og smilet og allerminst med det, hun sa, hulter i bulter, det var lige forvildende, altsammen.

Den næste morgen rejste han ikke til byen. Straks dampbåden, han skulde ha været med, var om næsset, kom hendes hvide båd. Hun havde en pige med, som skulde sidde vagt; ti nu vilde hun bade, hun også.

Da hun var færdig, kom hun op. Hun vilde bli der til middag. Siden gik de sammen tilbage over hejen, båden var sendt hjæm.

Næste dag tog hun med ham til byen. Dagen efter måtte også tanten med ind; men da vilde hun kjøre. Og sådan hver dag noget nyt. Begge søsken bare levde for hende. Hun tog mod det, som det skulde så være.

Da hun havde levet sammen med dem i tre uger, kom et kabeltelegram fra broren Hans, som mældte, at deres onkel, Anders, pludselig var død; Marit maatte forberedes.

Dette blev den tungeste gang, Anders Krog havde gåt, — den over hejen til søsteren med dette telegram i lommen. Nætop som han så den hyggelige gule bygningen med alle udhusene og trærne omkring dernede på sletten, hørte han madklokken tone fornøjet ud i den muntre soldag. Nu væntet det dækkede bord. Han satte sig ned, han kjændte det, som kunde han ikke nå frem. Han skulde jo ned og dræpe den glade dag.

Da han omsider kom til gården, kom han ind kjøkkenvejen sammen med nogle arbejdere, som kom langvejs fra til middagen.

Der traf han søsteren, som bad ham følge med ind i bagværelset. Hun blev forfærdet og bedrøvet som han; men hun var en modigere natur og over-

tog at underrette Marit, som ikke var hjæmme nætop nu, men væntedes hvert øjeblik.

Fra bagværelset hørte så Anders Krog siden et rop og et skrig, som han aldrig glæmte. Han sprang op ved smærten, men kunde ikke komme sig til at forlade rummet; en sår hulken derindefra holdt ham fast. Den vokste og vokste, avbrudt av korte rop. Samme umiddelbare magt i hendes smærte som i hendes glæde. Den jog ham rundt i stuen, til søsteren åpnet døren: „hun vil se dig."

Så måtte han ind; med opbud av al sin viljekraft tvang han sig til det. Hun lå på sofaen; men han blev ikke før synlig, før hun rejste sig i sædet, strakte armene ud: „Kom, kom! Nu er du min far!" — Han skyndte sig hen og bøjet sig mod hende, hun la sin arm om hans hals, hun drog ham stærkt til sig, han måtte på knæ.

„Du må aldrig mere gå fra mig! Aldrig, aldrig!" — „Aldrig!" svarte han højtidelig. Hun trykket ham fast op til sig, hendes bryst arbejdet mod hans, hendes hode lå op til hans, vådt, brændende. „Du må aldrig forlade mig!" — „Aldrig" gjæntog han av alt sit hjærte og slog sine arme om hende.

Hun la sig ned igjæn som trøstet og holdt hans hånd; hun blev roligere. Hvergang anfaldene kom,

og han bøjet sig over hende med kjære ord, dæmpet det.

Han turde ikke gå hjæm, han blev der om natten. Hun kunde ikke sove, og han måtte sidde der.

Først den næste dag havde hun klart for sig, hvad som nu skulde ske. Hun vilde rejse over, og han skulde følge. Dette kom højst uvæntet på ham. Men hverken han eller hans søster turde modsige hende. Da fandt søsteren på at vænde hendes tanker en anden vej. Hun sa: „I burde først gifte dere.“ Marit så på hende og sa: „Ja, det er rigtigt. Det skal vi sandelig gjøre!“ Og nu sysselsatte dette hende så stærkt, at det tog av for smærten. Anders var ikke blet spurt; men det behøvdes heller ikke.

Så kom det første brev fra Hans. Han havde ordnet alt med onkelens begravelse og fortalte hvordan. Han tilbød sig at overta onkelens forretning med ejendommen.

Anders's tillid til sin bror var ubegrænset; tilbudet blev modtat, og dermed faldt rejsen bort. Så snart Hans havde gjennemgåt det hele bo, nævnte han kjøbesummen og spurte broren, om han ikke for den vilde gå med ind i Hans's forretning? Beløbene, som stod i banker og i aktier, blev straks sendt. Allerede disse var store nok til ikke alene at gjøre Anders gjældfri, men også til

at la Marit rumstere og reformere, som hun havde lyst til. Han vilde, hun skulde beholde hele arven; men det lo hun ad. Han gik så i kompagniskab med sin bror og var efter norske forhold fra nu av en meget velhavende mand.

Nogle måneder ind i ægteskabet foregik der en forandring med Marit. Hun overgav sig til underlige inskydelser, grænserne mellem drøm og virkelighed var ikke længer sikre. Dertil vilde hun omdanne alt, som var under hendes opsyn. Både i hjæmmet her og i det i byen. Av det siste måtte lejeboerne ud. Hun vilde ha det alene.

Hans tid var optat av, hvad hun fandt på, men især av hende selv. Hans taknemlighed fandt sparsomme ord; men den lå i øjnene, i høfligheden, som var blet endnu omfangsrigere; men den lå fremforalt i hans omsorgsfulde påpasselighed. Han var ræd for at miste, hvad så uvæntet var kommet; eller for at noget skulde gå istykker. Hans beskedne natur fandt lykken ufortjent.

Hun klynget sig end tættere til ham. Hun havde en formel, som hun idelig gjæntog: „Du er min far — og mere!“ Og en til: „Du har jordens dejligste øjne, og de er mine.“ Efterhånden opgav hun noget av det, hun syslet med; istedet vilde hun læse højt for ham. Fra liden av havde hun læst for sin far, dette måtte gjæntages. Hun læste

engelsk-amerikansk litteratur, især poesi. Hun læste med det sangfulde foredrag, som engelske vers fremsiges i, gjorde dem sande ved sin egen troværdige måde. Hendes røst var bløđ, den tog varsomt om ordene, stille som ud av erindring.

Da det led længer frem, måtte de to hver dag sammen i drivhuset. Blomsterne der var forbud på det, som vokste i hende; hun vilde hver dag se til dem. „Mon de taler om det?"

Og så en dag, da vinteren gav det første tegn på at ville flytte fra kysten, og de sammen havde plukket det første grønt op mod solvæggen, kjændte hun, at nu blev hun syg; nu kom den store stund. Uden synderlig forudgående smærter og med sin hånd i hans, fødte hun en datter. Det var, hvad hun havde ønsket sig. Men det blev ikke hendes lod at opdrage barnet; ti tredje dagen efter var hun død.

DEN NY MARIT

Lægen frygtet længe for, at også Krog skulde dø. Rent ud av overanstrængelse. I sin lange ensomhed havde han ikke været vant til at give sig hen eller til at ta mod så uendelig meget, som samlivet med hende gav. Først hendes død åbenbaret, hvor svag han var blet, hvor lidet han havde at stå imod med. Den svage rest behøvde måneder for at komme sig saa vidt, at han tålte andre mennesker om sig. Man fortalte ham, at barnet var bragt over til søsteren. De spurte ham, om han vilde se det. Næsten med uvilje vændte han sig bort. Det første han alvorligt tænkte på, da han fik mere styrke, var at skille sig av med forretningen. Han rådførte sig derom med „onkel Klaus", som en slægtning, en sær ungkarl, alment kaldtes. Gjænnem ham blev forretningen avhændet. Dog ikke huset, den var i, — det skulde stå urørt i alle dele til minde om hende.

Anders Krogs første gang var ned til kapellet og graven, og det tog ham så, at han atter blev

syg. Så snart han kom sig, mældte han, at det var hans agt at rejse bort og at bli borte. Hans søster kom forskrækket over til ham; det var da vel ikke så? „Du vil da ikke forlade os og barnet?" — „Jo, jeg tåler ikke at være i mine egne stuer," svarte han og brast i gråt. — Men han måtte dog i alle fall først se barnet? — „Nej, nej! Det allerminst."

Han rejste uden at ha set det.

Men det var naturligvis barnet, som drog ham hjæm igjæn. Henved tre år gammelt blev det fotograferet, og det fotografi .... en sådan lighed med moren, en sådan barneynde kunde han ikke være borte fra. Fra Konstantinopel av, der han nu opholdt sig, skrev han: „Nu har jeg snart brugt tre år til det, som jeg oplevet i ét, til at gjænnemgå det. Jeg tør ikke sige, jeg er færdig med at tilegne mig det. Navnlig vil meget nyt komme til, når jeg atter ser de steder, hvor vi var sammen. Men så vidt er jeg dog kommet ved disse års dybere gjænnemlevelser, at jeg ikke længer skyr disse steder; tværtom jeg længes nu meget til dem."

Mødet med den ny Marit blev en fest. Ikke straks; ti hun begyndte naturligvis med at være ræd den fremmede mand med de store øjne. Men det forhøjede fryden, at hun forsigtig, lidt efter lidt, nærmede sig. Da hun endelig sad paa hans

knæ med de to ny dukker, en tyrk og en tyrkinde, og stak dem op i næsen på ham, for at han skulde nyse, for det havde tanten gjort, da sa han med tårer i øjnene: „Jeg har bare havt ét møde, som var dejligere.“

Hun flyttet så over til ham med sin barnepige. Deres første gang sammen var til morens grav, som hun skulde lægge blomster på. Det gjorde hun også; men hun vilde ha dem igjæn. Det nyttet ikke, hvad de forsøgte. Pigen plukket endelig andre; men dem vilde hun ikke ha; sine egne vilde hun ha. Så måtte de la hende ta dem med og lægge de ny på graven. Han tænkte: dette er ikke moren.

Forsøget blev gjæntat. Hver dag skulde morens grav ha blomster, og ved hende. Han delte blomsterne i to; den ene del bar *han*, den andre hun. Han vilde, hun skulde lægge sine og ta hans med hjæm igjæn. Men det gik ikke. Ja, værre end det; ti da de var ved at forlade kirkegården, vilde hun, at også han skulde ha sine blomster med hjæm igjæn. Det måtte han føje hende i. Næste dag forsøgte han noget andet. Hun bar blomster til morens grav, men han gav hende sukkertøj, for at hun skulde la blomsterne ligge. Ja, hun udleveret blomsterne mod sukkertøjet, som hun puttet i munden. Men da de skulde gå,

vilde hun også ha blomsterne. Han blev helt forstemt.

Så fandt han på, at mor frøs; Marit måtte brede på hende. Da foreslog hun, at mor skulde komme op i sin egen sæng. Han havde nemlig sagt hende, at den tomme sæng ved siden av hans var mors, og hun spurte bestandig, om ikke mor snart kom. Hun kunde ikke komme, sa han; hun lå derude og frøs. Det førte så til målet. Hun bredte selv blomsterne udover og lod dem ligge. På hjæmvejen gjæntog hun flere ganger: „nu fryser ikke mor."

Han undret sig på, hvad hun forstod ved mor. Han vilde, hun skulde kjænde morens portræter; men øvet forinden hendes sans med billeder av dyr og ting. Gik så over til portræter av sin søster og av sig selv og av flere, hun kjændte. Da hun var vel hjæmme i dem, kom det første billede av moren frem. Det voldte ingen vanskelighed; hun fik flere at se og lærte flinkt at kjænde dem fra andres. Efter middagen, da hun skulde sove, vilde hun ha mor i sine arme. Han forstod først ikke, og hun blev utålmodig. Så kom han med morens første portræt, det la hun straks i armen, bredte over og sovnet. Først da hun var fire år og så en mor i kjøkkenet stelle med sit syge barn, blev han sikker på, at hun forstod, hvad en mor var;

ti hun sa: „Hvorfor kommer ikke min mor og klær av mig og klær på mig?“

Det endte med, at far og datter blev uendelig gode vænner. Men en endnu større glæde fik han, da hun blev såvidt stor, at han kunde fortælle hende om mor. Om mor, som kom over havet til far og havde lille Marit med. Der, hvor mor og han havde gåt sammen, der gik de to. Alle spaserturene. Han rodde hende, som mor havde roet ham, de rejste til byen sammen, som de to havde gjort. Der sad hun i de stoler, mor havde kjøbt og siddet i. Ved bordet havde hun mors plads, i drivhus og i have, hos blomsterne var hun mor, og hun hjalp til, som mor havde gjort. For et klogt, vakkert barn! Morens røde hår og tindrende hvide hud, hendes store øjne, den samme fine, lange øjenbrynlinje. Måske fik hun også hendes bøjede næse. Hænderne med de lange fingre var ikke morens, ej heller figuren. Foreningen av hode og hals i en sagte ludning var heller farens. Skuldrene var ikke smukt tværskårne som morens, men hældede, og armene flød ud av dem med et sagtere lag. Han måtte op og se hende hver kvæll, hun klædtes av. Den blanding av Krog'ernes mandlige og kvindelige type, som til nu havde været så sjælden, men som alt moren tildels repræsenterte, her var den

fuldkommen. Hun blev høj, øjnene store, hodeformen fin.

Han fik hende ikke til at omgås barn; det kjedet hende. De flyttet ikke hurtig nok ind i hendes forestillinger, som også var egne. Markerne her var jo en cirkus; faren havde fortalt om Buffalo Bill's. Indianerne sprængte hen over sletten, hun selv var foran på en hvid hest. Hejerne var loger, og der sad fuldt av folk. Dette kunde de andre barn ikke se. Ej heller forstod de rejselegen på bordet, som hendes far havde lært hende.

Henved syv år gammel tvang hun sin far til at kjøbe hende en cykle og lære hende at ride på den; selv red han udmærket. Men dette blev det overflydende formeget, som bestemte ham til at kalde på hjælp.

Han havde i Paris lært en fjærn slægtning at kjænde, som hed fru Dawes; hun var blet gift i England, men da hendes eneste barn døde, skilte hun sig og levde av at holde pension i Paris. I denne pension beundret han hende hver dag. Han havde næppe truffet et klogere menneske. Hende spurte han, om hun vilde komme til ham, styre hans hus og opdrage hans barn. Hun telegraferte uopholdelig sit ja, og på mindre end én måned havde hun solgt, flyttet og insat sig selv i alle sine bestillinger. Et hofte-onde, hun længe led av,

var tat til, så hun havde ondt for at gå. Men fra den flytbare lænestol, som hun bragte med, og som hendes fede person fuldstændig fyldte, styret hun det hele hus, ham selv iberegnet. Han blev helt forskrækket over hendes dygtighed. Hun var sjælden oppe av stolen; men ligefuldt vidste hun alt, som foregik. Vægger stængte ikke for hendes øje, avstand fandtes ikke. Det meste forklartes av hendes skarpe sansing, hendes ævne til at tyde ord og tægn, til at læse ud av miner og øjne, til at lugte og høre, til at gjætte fra det hun vidste — og til syvende og sist av, at hun forstod at spørge. Men der var det igjæn, som ikke kunde forklares. Truet en fare nogen, hun havde kjær, så kjændte hun det, der hun sad. Hun skreg op — og da talte hun altid engelsk —, hun kom på benene, ja, skjød fart. Således den mærkelige dag, da Marit var styrtet i elven med samt sin cykle og fiskedes op av et par mænd fra dampskibet; ti det var dernede ved landgangen ulykken hændte, det var did, hun vilde. Da mødtes hun og fru Dawes, den ene dryppende våd og hylende, den andre dryppende sved og hylende.

Fru Dawes gjorde en daglig runde i huset, og hvis det var nødvendigt, omkring det; længer kom hun sjælden. På den runde så hun alt, også, hvad som kom til at ske, forsikret pigerne.

Der var noget flydende ved hende; hun svømmet i papir, der hun sad. En korrespondance, som Anders Krog påstod omfattet alle personer, hun engang havde havt i pension, fortsattes uavbrudt. Den gik på alle sprog og om alle æmner; ti hendes anden hovedsyssel var at flytte det, hun læste — og hun læste langt udover natten — op i sin korrespondance. Hun drejet sig mod bordet med en skrivepult foran, hun drejet sig bort fra bordet for at læse. Ved stolarmen var en mekanisk læsepult spændt fast, som hun la bogen på; hun holdt den sjælden. Hun foretrak memoire-litteratur for al anden læsning; den sladdret hun så siden udav i sine brev. Efter den kunstbladene og rejselitteraturen. Hun ejet lidt formue og kjøbte, hvad hun ønsket.

Barnet lærte hun ved siden av. Inde i dagligstuen ved det store bord, der sad de, „tante Eva" i sin tronstol, den lille midt imod. Men Marit måtte, hvergang det var fornødent, komme over til tante Evas pult. Undervisningen foregik så let, at den lille ofte glæmte, der var skole. Ja, faren, som havde sit bibliotek lige indenfor, glæmte det også ofte, når han kom ind og hørte på samtalerne eller hørte på fortællingerne.

Gik undervisningen let, var der andet, som gik vanskelig og førte til kamp. Det var barnets øv-

rige forhold, hun vilde have ændret, og der var faren i vejen. Men han tapte naturligvis og det før han anet, hvad fru Dawes havde fore. Marit måtte lære at lyde, hun måtte få begreb om bestemt tid, om orden, om høflighed, om takt. Hun måtte hver dag sidde ved pianoet, hun måtte sidde oprejst ved bordet, vaske sine hænder et ubegrænset antal ganger, hun måtte altid sige, hvor hun gik hen. Og intet av dette vilde hun. Egenlig heller ikke faren.

Fru Dawes havde ét éneste fast punkt at gå ud fra. Det var barnets ubegrænsede tro på sin mors fuldkommenhed. Fru Dawes overbeviste hende om, at moren aldrig havde lagt sig senere end kl. 8. Hun havde altid forinden ordnet sine klær på en stol og sat sine sko udenfor.

Fra hvad moren havde gjort, og gjort til fuldkommenhed, gik hun over til, hvad moren vilde ha gjort, om hun havde været i Marits sted; og især til, hvad hun *ikke* vilde ha gjort, hvis hun var Marit. Dette blev sværere. Således da fru Dawes forsikret, at moren aldrig havde rejst længer bort på cykle, end at man kunde se hende. „Hvordan ved du det?“ spurte Marit. — „Jeg ved det derav, at din mor og far aldrig var fra hverandre.“ — „Det er sandt, Marit,“ faldt faren ind, glad ved en gang at kunne sige ja til det,

fru Dawes fandt paa; ti det meste var jo slet ikke sandt.

Jo længer frem undervisningen kom, jo stærkere moret den fru Dawes selv, og jo fastere tag fik hun i barnet. Marits drømmeliv, en arv fra moren og i yppig vækst, så længe faren hørte på og moret sig, gjorde hun sig til opgave at rydde ud.

Et forår kom Marit fort ind og fortalte sin far, at i det gamle træ mellem mors grav og hendes bestemors, i hulingen av det gamle træ, var der et lidet rede, og i det rede bitte, bitte små æg. „Det er bud fra mor, ikke sandt?“ Han nikket og fulgte for at se. Men da de kom nær, fløj fuglen ud og peb ynkeligt. „Mor siger, vi må ikke gå nærmere?“ spurte hun sin far. — Han sa ja til det. „Det var vel som at forstyrre mor?“ spurte hun videre. Han nikket. — — De gik sjælefornøjede tilbage, talende om mor hele vejen. Da Marit fortalte dette til fru Dawes, svarte hun: „Sligt siger din far ja til for ikke at bedrøve dig, barn. Kunde din mor sende dig bud, så kom hun selv.“ — Det var ingen ende på den revolution, som disse få, grusomme ord voldte. De ændret endog forholdet til faren. — —

Skolen gik sin faste gang, opdragelsen ligeså, til Marit var henved tretten år, lang, svært mager,

storøjet med yppigt rødt hår, med hvid, skjær hud uden fregner, hvad som var fru Dawes's stolthed.

Så kom faren en dag ind fra biblioteket for at avbryde undervisningen. Det havde ikke hændt i alle de år, den havde ståt på. Marit fik lov; fru Dawes fulgte faren ind i biblioteket. „Vær så god at læse dette brev!" —

Hun læste og så, hvad hun ikke havde havt nogen forestilling om, at den mand, som stod foran hende og så på hendes åsyn, mens hun læste, var millionær, og det ikke i kroner, men i dollars. Han havde siden onkelens død og den første foreløbige udbetaling av bankbeløb og aktier intet hævet som brorens kompagnon — og her var resultatet.

„Jeg gratulerer Dem," sa fru Dawes, og greb hans højre med begge sine hænder. Tårer fyldte hendes øjne. „Jeg forstår Dem, kjære Krog, De vil, at fra nu av skal vi rejse?" — Han så på hende med sine lysende øjne i stort smil. „Har De noget imod det, fru Dawes?" — „Ikke, når vi får tjenerskab med; jeg er jo dårlig til fods." — „Det skal De få, og overalt holder vi vogn. Skolen kan fortsættes, ikke sandt?" — „Om den kan? Bare så meget bedre!" Hun strålte og gråt, det flød i ét. Hun sa selv, hun havde aldrig følt sig så lykkelig.

Fjorten dager efter havde de tre, med tjener og pige, forladt Krogskogen.

TRONSKIFTET

DER gik to og et halvt år hen, deri faren var hjæmme nogle ganger, men ingen av de andre. Så tænkte de for alvor på at være en sommer i Krogskogen. Til det øjemed stod de alle tre i en modeforretning i Wien. Fru Dawes og Marit skulde ha nyt tøj, især da Marit, som vokste fra sit. Det var i de første dage av maj måned; det gjaldt dragter for sommeren.

„Vi synes begge, både din far og jeg, at nu må du gå over til lange kjoler. Du er så høj.“ Marit så hen på sin far; men de stoffer, som lå udbredt foran dem, holdt hans øjne fast. Fru Dawes talte for ham. „Din far har ofte sagt, at når du spaserer med ham, ser herrerne så på dine ben.“ — Faren blev urolig; selv damen bag disken skjønte, der var lyn i luften. Hun forstod ikke sproget, men hun så alle tre ansigter. Endelig hørte faren, at Marit svarte med en fremmed, men vænlig røst: „Er det, fordi mor havde lang kjole, da hun var på min alder, at også jeg skal ha?“ — Fru Dawes

så forfærdet på Anders Krog; men han vændte sig helt bort. Så Marit igjæn: „Du, tante Eva, du var naturligvis sammen med mor den gangen? Den gangen, hun fik lang kjole? Eller kanske far?"

Så taltes der ikke mere om lang kjole. Der taltes ikke mere. De gik.

Andet hændte ikke. Det fulgte av sig selv, at næste dag, istedet for at komme til læsetimen, kjørte hun og faren ud for at ordne det der med dragterne. Endvidere, at de derfra tog på musæerne. De blev ved med at tage ud hver dag, til de rejste. Læsetimer blev der ikke mere av. Som om intet var forefaldt, drog de om kvællerne alle tre sammen i konsert eller på opera eller i teater. De vilde nytte den tid, de havde igjæn.

I de første dager av juni var de i Kjøbenhavn. Der væntet dem et brev fra onkel Klaus. Jørgen Thiis, hans plejesøn, var blet løjtnant; Klaus vilde gi et vårbal ude i sit landhus, men han væntet, til de kom hjæm. Når kom de?

Dette glædet Marit sig meget til. Den vakre, høje Jørgen kjændte hun. Han var søn av distriktets amtmand, hans mor var Klaus Krogs søster.

Så skulde der komponeres en baldragt; overlægningerne var meget korte, så som ingen sa ét ord på forhånd. Det spændende ved sagen, om ikke denne kjole burde være lang, bar hver i sin

egen barm. Da den store time kom, at her blev tat mål, spurte den dame, som gjorde det: „Frøknen skal vel ha lang kjole?“ Marit så hen på fru Dawes, som blev rød. Hvad der var værre: damen selv blev rød. Hun ilet med at ta mål efter den korte kjole, Marit havde på.

Den tyvende juni gaves altså ballet. En lummer dag uden sol. Gjæsterne stod i haven foran det store landhus, da båden la til, som bragte Marit og hendes far; de var de siste. Hun alene steg op. Gamle Klaus, lang, tynd, med umådelig vide benklær, stagede nedover mod hende. Uden hat og med en glinsende flængskalle og vådt ansigt stansede han hende med en håndbevægelse, mens han så ned mod Anders Krog i båden: „Vil du ikke med op?“ — „Nej, nej! Tusen tak!“ Båden la fra. Nu først så han på Marit, som fru Dawes i sine lange brev havde skildret som den største skjønhed, hun havde set. Han stirret, han bukket og kom nærmere, stinkende av tobak, med stor, smilende, åpen mund, som var uren. Bød så sin arm. Men hun, som havde en fodsid kåbe på uden ærmer, lod, som hun ikke mærket det. Han studset, men fulgte opover mod de andre. Og så sa han: „Her kommer jeg med ballets dronning“. Det stødte hende, det stødte alle, så begyndelsen var ikke heldig. Jørgen, som var den nærmeste til

det, skyndte sig frem for at tilbyde sig at ta hendes kåbe og hendes hat; men hun hilste let og gik videre. Der var stil i det. Blant de tilbagestående begyndte straks en hvisken. Hendes måde at komme forbi på, hendes åsyn, holdning, gang, den blændende hud, de lysende øjne, hvælvingen over dem, næsens fine form . . . det var altsammen ét og altsammen fuldkomment. Jørgen Thiis var væk. Han var selv en høj, slank mand av den Krog'ske type; men øjnene var helt andre. Nu stod de naglet til døren, hun forsvandt i. Han væntet på trappen.

Og da hun atter kom ud og hen til ham for ved hans arm at gå ned til de andre — i en kort kjole av lyst, sjøblåt krep med gjænnemsigtige silkestrømper av samme farve og i sølvmors sko med antike spænder, var hun et syn. Beundringen var énstemmig. Der taltes om intet andet, lige til de togede ind mod bordene. Ej heller hørte det op der; det blev byens samtale-æmne. At et så renlinjet åsyn med så lysende øjne i hvid, hvid hud tillige stod i glorie av rødt hår? Altsammen svarte til den høje figur med de sagte ludende skuldre og en buste, ikke fuldt udsprungen endnu, men i en sådan frihed og uafhængighed, som kunde den knappes av. De arme, de håndled, den hoftedannelse, de ben . . . det blev komisk; ti en flok ung-

herrer påstod med største iver, at anklerne var det fornemste. Deres mage var ikke til. Så smale, med slig stigende runding opover —? Aldrig!

Jørgen Thiis glemte at tale, ja, endog længe at spise, som ellers var det artigste, han vidste. Han fulgte hende som en søvngjænger. Hun var ikke til at se uden med ham bag efter eller ved siden.

På grund av ballet havde hendes far og fru Dawes tat ind med til hjæmmet i byen. De vækkedes i morgenlysingen av støjende tale og latter udenfor, tilsist mandlige og kvindlige hurraer; balgjæsterne fulgte Marit hjæm.

Næste dag fik de gamle besøg av slægtninger og vænner. De ældre, som havde været på ballet, holdt Marit for den vakkreste, de i mands minde havde set. Gamle Klaus havde klokken ni om kvællen roet og trasket ind til byen efter et par vænner, bare for at de skulde følge med og se.

På eftermiddagen præsenterte Jørgen sig i uniform og nye hansker. Han tillod sig at spørge efter frøknens befindende. Frøknen havde endnu ikke ladt høre fra sig.

Da hun endelig kom, var hun optat av noget helt andet end igår. Det følte fru Dawes straks. Ej heller fortalte baldronningen noget fra ballet. Hun inskrænket sig til at spørge, om de var blet vækket? Så spiste hun. Da hun var færdig og

kom ind igjæn, fortalte hendes far, at Jørgen havde været der for at spørge, hvordan hun havde det. Marit smilte. Fru Dawes: „Synes du ikke om Jørgen?“ — „Jo.“ — „Hvorfor smilte du da?“ — „Han spiste så meget.“ — Nu faldt faren leende ind: „Det gjør hans far, amtmanden, også! Og bestandig søger han ud det lækkreste.“ — „Nætop.“

Fru Dawes sad og væntet på, hvad som nu vilde komme; ti der kom noget. Marit gik ud; om en stund viste hun sig med hat på og parasol i hånden. „Skal du gå ud?“ spurte fru Dawes. Marit stod og tog sine hansker på. „Jeg vil ud og bestille visitkort.“ — „Har du ikke visitkort?“ — „Jo; men de gamle passer mig ikke længer.“ — „Hvorfor ikke?“ sa fru Dawes meget forundret; „du fandt dem dengang så vakkre. Det var i Italien.“ — „Ja; — men det er navnet, som ikke længer passer mig, synes jeg.“ — „Navnet?“ Begge så op. Marit: „Det er akkurat, som det ikke længer er mit. — Synes jeg.“ — „Marit passer dig ikke?“ sa fru Dawes. Faren la sagte til: „Det var din mors navn.“ Hun svarte ikke straks; hun følte farens forskrækkede øjne. — „Hvad vil du da hede, barn?“ Det var atter fru Dawes, som talte. „Mary.“ — „Mary?“ — „Ja. Det passer bedre. — Synes jeg.“ De andres tause

forundring trykket hende øjensynlig. Hun sa: „Nu skal vi jo også over til Amerika. Der siger de Mary." — „Men du er døbt Marit," forsøgte endelig hendes far. — „Hvad gjør det?" — Fru Dawes: „Det står i din dåbs-attest, barn; det er dit navn." — „Ja, i protokollerne står det vel. Men ikke i mig." De to andre stirret.

„Dette gjør din far ondt, barn." — „Far kan jo gjærne bli ved at kalde mig Marit." — Fru Dawes så bedrøvet på hende, hun sa ikke mere; Marit var færdig med hanskerne. „I Amerika blir jeg kaldt Mary. Det ved jeg. Her har jeg et prøvekort. Det tar sig godt ud?" Hun tog frem et ganske lidet kort av visitbogen. Fru Dawes så på det, rakte det over til Anders Krog. Med fin skrift på fint papir stod: „Mary Krog".

Faren så og så på det, længe. La det så fra sig på bordet, tog op sin avis og lod, som han læste.

„Det gjør mig ondt, far, at du tar det så." — Anders Krog gjæntog stille, uden at se op fra avisen: „Marit er din mors navn." — „Også jeg holder av mors navn. — Men det passer ikke mig."

Dermed gik hun ud, stille. Fru Dawes, som sad ved vinduet, så ned på gaden efter hende. Anders Krog la avisen fra sig; han kunde ikke læse. Fru

Dawes vilde prøve på at trøste ham. „Der er noget i det,“ sa hun; „Marit passer hende ikke længer.“

„Hendes mors navn,“ gjæntog Anders Krog. Tårerne trillet.

TRE ÅR EFTER

Tre år efter i Paris, en vakker forårsdag ovenpå regn, kjørte Mary med sin slægtning Alice Clerq ned over *avenue bois de Boulogne* mod den forgyldte port foran skogen. De to var blet kjændte i Amerika, de havde mødtes igjæn her i Paris forrige år. Alice Clerq bodde nu i Paris med sin far. Gamle Clerq var fordum New Yorks største kunsthandler, gift med en norsk dame av Krog'-ernes æt. Efter hendes død solgte han sin uhyre forretning. Datteren var opdraget med kunst, havde havt grundig undervisning i den. Hun havde set alverdens musæer, idet hun slæbte sin far med lige til Japan. Deres hôtel i *Champs Elysées* var fuldt av kunstsager. Der havde hun også sit atelier; hun modellerte. Alice var ikke længer ung, en kraftig, førladen person, godmodig og munter.

I år kom Anders Krog og hans følge fra Spa-nien. De to veninder sad just og talte om et portræt av Mary, som var sendt til Alice fra

Spanien og gik videre til Norge. Alice påstod, at kunstneren åbenbart havde lagt an på lighed med Donatellos „den hellige Cecilie“. I hodets stilling, i øjets form, i nakkelinjen og den halvåpne mund. Men så interessant dette forsøg kunde være, det var dog til skade for ligheden. Således var det et tap for portrætet, at øjnene ikke såes; de var jo nedslagne som hos Donatello. Mary lo; det var nætop for at få denne lighed frem, at hun havde siddet for ham.

Nu fortalte Alice om en norsk ingeniør-officer, som hun kjændte, fra hun med sin mor om somrene besøgte Norge. Han havde set portrætet hos hende og var blet forelsket. — „Ja så,“ svarte Mary åndsfraværende. — „Det er ingen almindelig mand, må du tro; heller ingen almindelig forelskelse.“ — „Nåda?“ — „Jeg forbereder dig. Han kommer naturligvis sammen med dig hos mig.“ — „Er det nødvendigt?“ — „Meget. For ellers går det ud over mig.“ — „Er han da farlig?“ Alice lo: „For mig i det minste!“ — „Se se! Ja, det er en anden sag.“ — „Nu misforstår du mig. Vænt, til du får se ham.“ — „Er han så vakker?“ — Alice lo: „Nej, han er rent ud stygg! — Ja, vænt nu.“ — De kjørte længer frem, trængselen blev større; det var en av de store dager. — „Hvad heder han?“ — „Frans Røy.“ — „Røy?

Så heder vor kvindelige læge. Frøken Røy." — „Ja, det er hans søster; han taler ofte om hende." — „Hun har en ypperlig figur." — Her rejste Alice sig i sædet: „End han da? Når jeg går med ham på gaden, vænder folk sig for at få se ham én gang til. Ren kjæmpe! Men ikke av disse med poser på. Nej, meget høj, smidig." — „Altså opøvet?" — „Uhyre. Ingenting er han så stolt av og viser så gjærne som sin styrke!" — „Er han da dum?" — „Dum? Frans Røy?" — Hun satte sig bagover igjæn, og Mary spurte ikke mere.

De var sent ude; endeløse vognrækker drog forbi dem hjæmover igjæn fra skogen. Avenuens alle tre store veje for kjørende var fyldte. Jo nærmere de kom jernporten, der vejene løb sammen til én, jo tættere vognrækkerne. Denne udstilling av lyse og mangefarvede vårtoiletter den første soldag efter regn var et enestående skue. Mellem de nysudsprungne træer tog vognene sig ud som fyldte blomsterkurve mellem grønt, den ene efter den andre, den ene ved siden av den andre, uden begyndelse, uden ende.

Ved jernporten kom de nær den bølgende mængde av fodgjængere. Men de var ikke før komne indenfor, så forplantet en uro sig fra højre side over til venstre. Tilhøjre må de se noget, som ikke ses her. Nogle skreg og pegte inover

mod sjøerne, vognene kjørte på kommando til siden eller ind på tværvejene, bevægelsen vokste, snart var den almindelig. Gendarmerne og skogvogterne fór omkring, vognene stuvedes sammen så stærkt, at ingen mere kom av flækken. En bred midtgang stod snart tom langt nedover. Alle spejdet, alle spurte, — der kom det! Et par rasende hæster med en stor vogn efter sig. På bukken såes både kusk og *groom*. Der må da ha ståt en kamp, siden man fik tid til at tømme vejbanen, eller hæsterne må have løbet ud langt borte. Heroppe, indenfor porten, var alle vogne forsvundne fra midtergangen; Alices stod fast ytterst mod venstre fortoug. De hører skrig bag sig; væntelig blir hele avenuen tømt. Men ingen ser did hen, alle frem. Et staseligt forspand i vildt raseri opover mod dem. Drevet av nysgjærrighed bølget masserne på begge sider frem og tilbage. Rædde mennesker udenfor porten ropte: „Luk portene!“ — En rasende protest, en tusenstemmig hån svarte dem indenfra. I vognene havde alle rejst sig, folk stod på sæderne. Alice og Mary også. Det så ud som dyrenes fart økedes, jo nærmere op de kom. Både kusk og *groom* holdt i tømmerne av alle livsens kræfter; men det bare opmuntret dyrene. En mand i høj hat hældte overkroppen ud av vognen, formodentlig for at opdage, hvor han kom

til at brække halsen. Nogle hunde fulgte med ihærdig protest, heroppe lokket de flere ud på banen, men de våget sig ikke langt frem. En to-tre, som gjorde det, kom til at støde sammen, så en væltet og blev overkjørt, vognen hoppet, hunden hylte, — kammeraterne holdt en stund inde.

Da løser en mand sig ud av massen heroppe ved jernporten, og går frem midt på banen. Folk skreg til ham, de svang med stokker og paraplyer, de truet. Et par gendarmer våget sig nogle steg efter ham og vinket og skreg; det samme gjorde en enkelt skogvogter på denne siden; men løb stærkt ræd tilbage. Istedetfor at ænse disse skrig og trusler tog manden sigte på hæsterne. Flyttet sig til venstre, til højre, atter til venstre . . . åbenbart for at kaste sig imod.

Straks mængden fattet dette, blev den taus, ja så stille blev det, at en kunde høre fuglerne synge i trærne. Høre den dumpe, fjærne gjænlyd fra kjæmpebyen, som aldrig tier, båret over hid av luftdraget. Den la en ensfarvet tone under fuglekviddret. Forunderligt, at hæsterne stod lige spændte som menneskene; de rørte ikke en fod. Alene hundene var atter på færde.

Så nådde det vilde tog manden ude på avenuen. Han vænder sig pilsnart samme vej som hæ-

sterne, løber sammen med dem og kaster sig så ind på siden av den nærmeste . . .

„Det er ham!“ ropte Alice ligbleg med et voldsomt greb i Mary, så de begge var ved at kantre. Kvinderøster skreg lyst og vildt. Mandsrøsters blånende brøl kom efter. Nu hang han i nærmeste hæst, Alice lukkede øjnene, Mary vændte sig bort. Løb han med, eller blev han slæbt? Stanse dem kunde han ikke!

Atter nogle sekunder forfærdelig stilt, bare hundene og hæstehovene hørtes. Så et kort rop, så tusene, så jubel, vild, endeløs jubel. Viftende lommetørklær, hatter op og parasoller. Mængden brød ind på avenuen igjæn fra begge sider som en stormflod. Heroppe var den fyldt i et øjeblik. De rasende dyr stod skumsvede og skalv lige ved Alices vogn. Hun så en grå Englænder, en rank olding med hvidt skjæg og høj hat, hun så en ung, høj lady hænge ved hans arm, og hun hørte ham sige: „*Well done, young man!*“

Et brøl av latter fulgte. Og nu først så hun ham, det gjaldt, med grep i hæstens næseborer, uden hat, med oprevet væst, blødende hånd og ansigtet svedigt, vildt, nu lystigt vændt mod Englænderen. Akkurat i samme stund fik han se Alice. Hun stod jo endnu på sædet i sin vogn. Uopholdelig forlod han både hæster og vogn og

Englændere og brød sig vej frem mod hende: „Kjære dere, ta mig væk fra dennane greja!“ sa han fort på bredt østlandsk. Før hun svarte, ja før hun kunde komme ned av sædet, endsige før *groomen* kunde svinge sig ned fra sit sæde, havde han åpnet vogndøren og stod oppe hos dem. Han hjalp først Alice, så hendes veninde ned fra sæderne. Så sa han til kusken på fransk: „Kjør mig hjæm, så fort De kan komme løs. De husker adressen.“ „Ja, hr. kaptejn,“ svarte kusken med ærbødig hilsen og beundrende øjne. Da så Frans Røy skulde sætte sig, fordrejet hans ansigt sig, og han brød ud, idet han tog sig til foden: „Au, for fa'n, han har trødd mig, det svine! Nu først kjænder jeg det.“ Han traf i det samme Marys store, forundrede øjne; han havde ikke før set på hende, ikke engang, da han hjalp hende ned av sædet. Forvandlingen i hans ansigtsudtryk var så voldsom og så inderlig komisk, at begge damer brast i latter. Han tog til sin hat med den blodige hånd — og mærket, at han ingen hat havde. Så lo også han.

Kusken manøvrerte dem imidlertid nogle meter frem, så begyndte de på at vænde.

„Ja, jeg behøver vel ikke at sige, hvem hun er?“ lo Alice. „Nej!“ svarte han og stirret, så Mary blev rød.

„Men, gud, at De våget det der!“ — Det var

Alice. — „Å, det er ikke så farligt som det ser ud,“ svarte han uden at ta øjnene fra Mary. „Det er mest et knep. Jeg har gjort det to ganger før.“ Han talte bare til Mary. „Her så jeg straks, at bare den ene hæsten havde tabt forstanden; den andre droges med. Ja, så tog jeg den gale da. Fy, som jeg ser ud!“ Nu først opdaget han, at hans væst var revet isønder, at hans ur var væk, og at hans blødende hånd rakket ham til. Mary bød ham sit lommetørklæ. Han så på den fine, broderte klud og derfra på hende: „Nej, frøken, det vilde være som å sømme bjærkebark med silke, det.“

„Lige udenfor jernporten til højre bodde han, så det var ingen vej. Med inderlig tak og uden at række frem den blodige hånd, steg han av.

Da han hinket afsted over fortouget, rank, vældig, og vognen vændte, hvisket Alice, på engelsk: „Den, som kunde få bruge en slig model, Mary!“ — Mary så forundret på hende: „Ja, går ikke det an?“ — Alice så endnu mer forundret tilbage på Mary: „Naken mener jeg.“ Mary næsten hoppet i sædet, bøjet sig så fremover og så Alice lige i ansigtet. Alice mødte hendes øjne med ærtende latter.

Mary la sig bagover og stirret.

Frans Røy måtte for fodens skyll holde sig stille nogle dager. Da han atter mældte sig hos Alice, blev dette efter avtale sagt Mary. Men der kom slig uro over hende, at hun ikke turde gå. Næste gang drev nysgjærrigheden, eller hvad det nu var, hende avsted. Men hun kom sent, og hun stod ikke før overfor ham igjæn, så ønsket hun, at hun aldrig var kommet. Han havde noget så intenst, at den fine dame følte det pågående, næsten fornærmeligt. Hendes væsen var i bølgegang, hun fulgte ham med øjne, med øren; tankerne suste og blodet med. Det må vel engang gå over, tænkte hun. Men det gjorde det ikke. Alices henførelse eller rettere forelskelse, hørlig og synlig i hvert ord, hvert øjekast, øgede svimmelheden. Var han egenlig så stygg? Denne brede, bratte pande, disse små, gnistrende øjne, den knepne mund, fremstikkende hage havde tilsammen noget ualmindeligt kraftigt, men det blev fornøjeligt, ved at han næsten ikke havde næse. Fornøjeligt var også det meste av, hvad han sa. Så evigt oplagt og lystig, at det braget om ham, så ustanselig fuld av infald. Hans manerer var ikke voldsomme; han var tværtimod høfligheden selv, opmærksom, stundom galant. Det lå i det overvældende ved ham. Sligt vejr stod der av talen og øjnene alene. Men hans skikkelse gjorde sit, hans stærke hånd,

hans sammenpakkede fod, som gik op i bare vrist, hans skuldre, nakke, brystkasse, de talte jo med, de presset paa, de demonstrerte. En slap ikke fri for dem et øjeblik. Og talen var ustanselig.

Mary kjændte ingen anden samtaleform end det internationale selskabs. Let konversation om vejr og vind, dagens hændelser, litteratur og kunst, tilfældigheder ved rejsen eller opholdet, altsammen på halvanden alens avstand. Her derimod var alt individuelt og nær ind på. Dertil følte hun, at hun selv virket på ham som vin. Han blev bestandig mere beruset og mere overgiven. Det rev op, det gjorde utrygg. Så fort hun for velanstændighedens skyll kunde ta bort, forsvandt hun, betat, fortumlet, egentlig i vild flugt. Hun gav sig selv det højtidelige løfte, aldrig at komme igjæn.

Først senere på dagen gik hun ind til sin far og fru Dawes. Hun mælte ikke et ord om sit møde. Det havde hun heller ikke gjort forrige gang. Fru Dawes bad hende se paa det kort, der lå på bordet. — „Jørgen Thiis? Er han her?“ — „Han har været her i hele vinter. Nu først havde han hørt, at vi var komne.“ — „Han bad dig hilset,“ la faren ind; han sad som vanligt og læste.

Det var rent en hvile bare at tænke på Jørgen

Thiis. Forrige vinter havde hun og han været adskillig sammen her i Paris. Ved flere lejligheder var han hendes kavaler; således ved officielle baller i *Elysées* og i *hôtel de Ville*. En kavaler, som hun i alle dele havde ære av. Vakker, elegant, ærbødig. Faren fortalte, at Jørgen vilde gå over til diplomatiet. „Dertil hører dog vel kapital?“ sa Mary. „Han skal arve onkel Klaus“ — svarte fru Dawes. „Er du viss på det?“ — „Viss er jeg ikke.“ — „Er det ikke så, at onkel Klaus har tapt adskilligt i den siste tid?“ Fru Dawes taug. Faren svarte: „Det kan nok være.“ — „Ja, hjælper han ham da?“ Ingen svarte. „Da synes jeg ikke, Jørgens udsigter er rare,“ sa hun avsluttende. —

Frans Røy var i Paris i et bestemt opdrag av regjeringen, og derfor ofte borte. Nu hændte just det, så Mary var trygg. Men som hun tidlig en morgen kom til Alice, de skulde sammen ud i byen, — sad han der! Han sprang op og imod hende. Hans øjne overgjød hende med beundring og glæde, han greb hendes hånd med begge sine. Noget mere strålende lykkeligt havde hun aldrig set. Mary følte, hvor rød hun blev. Alice lo, hvad som gjorde det værre. Men hans snakkesalighed hjalp dem over. Idag var den nemlig ualmindelig selv for ham. En kolossal fabrik, som han kom

direkte fra, styrtet han sig nu ind i og drog dem med. De halvnakne mænd med sine haker langs floden av kogende jernmalm, ildrød, boblende, — maskinernes vælde og menneskene ind under dem som forsigtige myrer i en kjæmpeskog. Han forsøgte også at forklare dem det i detalj. Det lykkedes til fuldkommenhed; men det varte og det rak, til de to væninder måtte avsted.

Da de sad i vognen, var Alice svært oprømt. Det var nemlig så klart, at idag havde han gjort et stærkt intryk. —

Dagen efter forlod Mary Paris i automobil sammen med et amerikansk ægtepar. Hun blev borte flere dager. Men det første, hun gjorde, da hun vændte tilbage, var at søge Alice. Ganske rigtig: der sad Frans Røy! Både han og Alice sprang op i stor glæde, Alice kom mod hende, omfavnet og kysset hende: „Flygtning, flygtning!" ropte hun. Det er da for lidt at sige, at Frans Røy's øjne tindret; de skjød kongesalut. Fra det øjeblik hun hilste på ham, stod ikke hans mund. Han var så dum forelsket, at Alice begyndte at bli ræd. Heldigvis måtte han bryde av; han havde en forhandling. Mary sad efter i bølgegang, sjøen vilde ikke lægge sig. Alice så det og vilde bringe hende til ro ved ivrige, ængstelige forsøg på at forklare ham. Men det bare forstyrret; hun gik.

Om eftermiddagen, da hun kom ind til de andre — hun havde hvilet, hun trængte til det —, hørte hun pianospil. Hun forstod straks, at det var Jørgen Thiis, som underholdt de gamle. Han var virkelig en kunstner, og han elsket det flygel, de havde. Det skulde følge dem hjæm. Hun gik lige frem til ham, takket ham, fordi han var så opmærksom mod hendes far og tante Eva; desværre måtte de så ofte være alene. Han svarte, at det var ham uendelig kjært, at de satte pris paa hans musik, og at pianoet var forlokkende, isandhed første rangs. Samtalen under og efter middagen viste Mary, hvor disse tre var inøvet sammen; de kunde undvære hende.

Hun var virkelig taknemlig, så de havde en hyggelig aftenstund. Der blev talt meget om hjæmmet, de gamle længtes.

Ikke før var han gåt, sa' fru Dawes: „Hvor Jørgen er hyggelig og dannet, barn!“ — Faren så på Mary og smilte. „Hvorfor smiler du far?“ — „For ingenting,“ han smilte mere. „Du vil vide, hvordan han står hos mig?“ — „Ja, hvad synes du om ham?“ Fru Dawes blev bare øre. „Jo-o.“ — „Du drar på det?“ — „N-e-j.“ — „Nå da —?“ „Igrunden synes jeg godt om ham.“ — „Men der er dog noget —?“ Nu smilte hun. „Jeg synes ikke om, at hans øjne ligesom suger mig i sig.“ Fa-

ren lo: „Akkurat som med maden? Hvad?" — „Nætop, ja!" — „En levemand, ser du, — som hans far." — „Men ligesom hans far har han så mange andre gode egenskaber," la fru Dawes ind. „Det har han," sa Anders Krog alvorlig. Mary svarte ikke på det. Hun sa god nat og bød ham sin pande til kyss. — —

Et par dage efter, tidlig om morgenen, søgte Mary Alice på hendes studie i baggården. Anders Krog havde set gammelt kinesisk porcelæn, som han havde fåt lyst på; men det gjaldt, at Alice gav sit råd. På den tid av dagen og i atelieret kunde Mary være viss på at træffe hende alene. I regelen dog med model.

Hun gik direkte ind uden at tale til portneren. Alice kom selv og åpnet. Hun havde sin atelier-dragt på, og hendes hånd var tilsmusset, hun kunde ikke ta Marys. „Du har model?" hvisket hun. „Jeg skal just ha," svaret Alice med et underligt smil og sagte; „modellen vænter i næste rum. Men kom du!" Da Mary kom frem foran forhænget, så hun årsagen til, at modellen væntet i næste rum; Frans Røy sad i dette. Så tidlig på dagen og i dybe tanker. Han la ikke engang mærke til, at de kom. Det var første gang, Mary havde set ham alvorlig. Det klædte den mandige skikkelse og hans stærke åsyn ulige bedre end al den

kåde lystighed. „Se dog, hvem som er kommet!“ sa Alice. Han sprang op. — — —

Den dags samtale blev alvorlig. Han sad i en trykket stemning; Mary havde ikke vanskelig for at forstå, at det var om hende, de havde talt.

De var derfor lidt forlegne alle tre. Intil Alice optog et æmne fra morgenaviserne. To mord av skinsyge, derav det ene ganske forfærdeligt, havde rystet dem alle, især Frans Røy. Han påstod, at de romanske folks ægteskabsbegreb lå tilbage i en tid, da hustruen var mandens ejendom, og utroskab derfor straffedes med døden. Ved kristendommen var vistnok også efterhånden manden blet hustruens ejendom. Især da i de katolske lande. Der dræbte de så hverandre omkaps, manden hustruen og hustruen manden. Om dette blev der ordskifte. Mary var enig i, at ingen av ægtefolkene ejet hverandre. De var fri individer og kunde bestemme over sig selv. Efter ægteskabet som før ægteskabet. Alene kjærligheden bestemte. Hørte kjærlighed op, fordi udviklingen gjorde en eller begge parter til andre, end de var, da ægteskabet stiftedes; eller mødte en av dem nogen, som tog sjæl og tanker og vændte livet en anden vej, så måtte den forladte resignere. Ikke fordømme eller dræpe. Men Frans Røy og hun blev uenige, da de vejet, hvad som retmæssig

burde skille to ægtefæller. Navnlig da de kom til, hvad som burde holde igjæn. Hun var her meget vanskeligere end han. Han foreslog spøgende, at hun burde sige: „ægtefolk har fuld frihed til at skilles; men de tør ikke bruge den!“ Hun foreslog, at han skulde sige: „ægtefolk bør som regel skilles; har de ingen virkelig grund, bør de låne en!“ —

De kom dybere end til ordene i denne samtale. Det betog ham som en ny art av skjønhed ved hende, hvor suveræn hun var. Den gav ny glans til al den anden. Den bestod ikke i trang til at herske. Den var alene værn; men det højeste. Hele væsenet samledes i det, lysende. Et: „rør mig ikke!“ ud fra øjne, røst, holdning. Kanske, om så skulde være, færdig for martyr-glorien. Hun blev meget større. Men ogsaa hjælpeløsere. Netop sådanne ser for højt og stuper paa de nærmeste steg. Da falder de gjærne forfærdeligt.

Han stirret på hende, han glæmte at svare, glæmte, hvor han sad. Det var, som nogen ropte: „Tag vare på hende!“ Ridderligheden drog ind i hans kjærlighed med høje kommando-ord.

Hun så ham bli borte fra deres samtale; men det stanset hende ikke; æmnet var for dyrebart. Da han kom tilstede igjæn, hørte han hende lægge frem sit inderste, utvilsomt uden at ane det. Hun

sa, hvad hun havde tænkt, fra hun kunde gjøre sådant op. Det faldt hende så naturligt som at løfte kjolen der, det var smussigt, eller ude på stranden at svømme, når fodfæste ikke længer findes. Individualiteten må frelses, må vokse. Ikke bøjes, ikke urenes; det var det første og det siste.

Men hun følte samtidig en ejendommelig dragning til ham, som fik hende til at tale ud. Det var så længe siden sist. Hun vidste intet om, at den personlighed, som forløser vore tanker, selvfølgelig har magt over os. Hun bare følte, at hun måtte tale — og holde fast på sig selv. En sød fornemmelse, hun oplevet for første gang.

Følgelig gled æmnet ud. I ord, som flyttet nærmere og nærmere ind til dem selv og tilsist tapte sig i en stilhed av øjne og åndedrag. Alice var gåt ind til sin model. De blev forlegne ved at opdage, at de var alene. De taug og så bort fra hverandre.

Efter flygtige besøg snart hos den ene, snart hos den andre av de mange kunstsager, samledes deres opmærksomhed hos en faun uden arme; den stod og lo av dem. De talte sammen om dette stykke gammel kunst bare for ikke at tie. Hvor mon den var funden? Fra hvad tid var den? Den havde visst været dyr. De talte i dæmpede ord, med kjærtegnende røst og øjne, som gled. Ej heller

stod de sikkert. De kjændte sig lettere av vægt, som var de i højere luftlag. Med en følelse av, at det, de tænkte, lå blottet, og at de selv var gjænnemskinnet.

Så kom Alice igjæn. Hun så på dem med øjne, som vakte begge. „Er dere nu færdig med ægteskabet?“ sa hun; det var jo om ægteskabet de talte, da hun gik ud.

— Mary husket, at hun havde et ærind og en vogn, som ventet. Frans Røy husket også, hvad han havde at besørge. Så fulgtes de sammen ud. Gjænnem gårdsrummet, vestibulen og porten, frem mod hendes vogn. Men de fandt ikke igjæn tonen fra før, så de talte ikke.

Med hatten i hånd åpnet han vogndøren for hende. Hun steg ind uden at se op. Da hun havde sat sig og skulde hilse, væntet hende de stærkeste øjne, hun havde set ind i. Fulde av lidenskab og ærefrygt.

To timer efter var han tilbage hos Alice. Længer kunde han ikke være alene med sine himmelstormende forhåbninger.

Hvor havde han været i mellemtiden? Nede i byen for at kjøbe en avstøbning af Donatellos den hellige Cecilia. Han måtte sammenligne! Men det kunde da Alice skjønne på forhånd, at Donatellos Cecilia faldt frygtelig igjænnem.

Nu blev Alice alvorlig ræd. „Min kjære ven, De kommer til at fordærve alt for Dem. Det er i Deres natur.“ Han svarte stolt: „Jeg har endnu aldrig for alvor sat mig et mål, jeg ikke har nådd.“ — „Det tror jeg gjærne. De kan arbejde, De kan overvinde hindringer, De kan også vænte.“ — „Det kan jeg!“ — „Men De kan ikke dæmpe Dem, De kan ikke la hende komme til Dem.“ — „Hvad skal nu dette betyde, Alice?“ — Det gjorde ham ondt. „Det skal minde Dem, kjære ven, om at De ikke kjænder Mary, De kjænder ikke den værden, hun er i. De er en skogbjørn.“ — „Det kan være, jeg er en skogbjørn. Det har jeg intet imod. Men når hun nu er glad i en skogbjørn? En tar ikke fejl av sligt!“ Han vilde ikke minskes i sin høje stemning. Så kom han bønligt hen til hende; han vilde endog omfavne hende; han havde det stærkt med at omfavne.

„Nej, vær nu skikkelig, Frans! Det er også andre gangen, De forstyrrer mig.“ — „De skal forstyrres, De skal ikke modellere efter hende derinde i Deres fængsel. Kjære Alice, min egen ven, De skal modellere min lykke!“ — „Ja, hvad mere kan jeg gjøre for Dem end jeg har gjort?“ — „De kan skaffe mig adgang der i huset.“ Alice tænkte sig om. „Det er ikke så let.“ — „Å, — De finder nok ud av det. De må, De må!“ Så

længe talte han, omfavnet han og kjælet han, til hun gav efter og lovet det.

Hvorledes hun nu bar sig ad med det, — det gik uheldigt. „Om jeg ber min far at ta mod en ung mand, han ikke har været præsenteret for, måtte han misforstå det," sa Mary. Alice indrømmet det uden videre. Hun blev vred på sig selv, for at hun ikke havde tænkt på det. Istedetfor at overlægge med Mary, om sagen ikke kunde gribes anderledes an, opgav hun det hele. Hun var ærgerlig endnu, da hun meddelte Frans Røy udfaldet; hun følte, sa hun, at Mary ikke ønsket nogen mellemmand. Hun inskjærpet atter, at han måtte være varsom.

Frans Røy blev ulykkelig. Alice lod være at trøste ham.

Dagen efter kom han igjen. „Jeg kan ikke opgi' det," sa han. „Jeg kan heller ikke tænke på noget andet."

Så længe sad han der, og så ofte gjæntog han det evindelig samme i alle slags omskrivninger, og så ulykkelig var han, at den gode Alice fik ondt av ham. „Hør," sa hun, „jeg skal invitere dere sammen her. Så kanske kommer inbydelsen til Krogs av sig selv." — Han sprang op. „Det er en herlig idé. Kjære, gjør det!" — „Jeg kan ikke gjøre det straks. Anders Krog er dårlig.

Vi må vente.“ Han stod skuffet og stirret paa hende. „Men kan De ikke føre os to sammen igjæn?“ — „Jo, det kan jeg.“ — „Så gjør det da, — så snart som muligt! Kjære, kjære, saa snart som muligt!“

Det lykkedes. Mary var straks rede til at se ham igjæn.

De mødtes hos Alice for sammen at kjøre til udstillingen i Champs Elysées.

At stå sammen foran kunstværker er den virkelige samtale uden ord. De få ord, som da siges, vækker hundre. Men de siges ikke. Den ene føler gjænnem den andre, eller tror at gjøre det. De mødes begge i ét billede for at skilles i et andet. Derunder lærer de hverandre at kjænde bedre i én time end ellers i uger. Alice ledet dem fra billed til billed; men selv var hun optat av sit — jo længer frem, jo fuldstændigere. Hun så som en kunstner ser. De to, som begyndte med billederne, gik mere og mere over til at opdage hverandre gjænnem billederne. Det blev til en hviskeleg med snare øjne, knappe ord, let anvisende finger. Men de, som føler sig frem til hverandre ad hemmelige veje, fryder sig samtidig umådelig. Og lar det gjærne anes, at de så gjør. En leg som av fugle, der svømmer under vandet og dukker op langt borte — for så at ty sammen igjæn. Stun-

dens lykke øgedes av de mange øjne, som så på dem.

Nedenunder blandt billedværkerne førte Alice dem helt frem til midtpartiet. Hun stanset foran et tomt fodstykke og vændte sig til opsynsmanden. „Er atleten endnu ikke istand?“ — „Nej, frøken, nej, desværre,“ svarte han. „Den må ha været uheldig én gang til?“ — „Jeg ved ikke, frøken.“ Alice forklarte for Mary, at statuen av en atlet sloges istykker ved opstillingen. „En atlet?“ spurte Frans Røy, han stod lidt borte; nu ilet han til. De to andre smilte. „En atlet? Talte dere ikke om en atlet?“ — „Jo,“ sa de og lo. „Er det noget at le av?“ sa han. „Jeg har en fætter, som er atlet.“ Nu lo de to damer stærkere. Frans Røy blev højt forundret. „Jeg forsikrer, han er et av de prægtigste mennesker, jeg kjænder. Og så vidunderlig flink. Det ligger til vor familje. Som gut var jeg to somre hos ham i cirkus.“ De andre lo. „Hvad fanden ler I av? Jeg har aldrig levet herligere dage i mit liv end i cirkus.“ De to damer ilte mod udgangen, i vild flugt med sin latter. Han måtte efter; men var fornærmet: „Jeg fatter ikke, hvad dere ler av,“ sagde han, da de alle sad i vognen. Men lo selv.

Den lille misforståelse voldte, at alle tre var i det beste humør, da de holdt foran Marys bolig.

Alice og Frans Røy kjørte videre uden hende. Han vendte sig overlykkelig mod Alice og spurte, om han ikke havde været snil gut idag? Om han ikke havde holdt sig i skindet? Om hans „affære“ ikke stod brillant? Han gav sig ikke tid til at høre hendes svar, han lo og han pratet og vilde endelig følge hende op. Men det vogted Alice sig vel for. Så vilde han, som pris for at la være, at Alice skulde ta dem begge to med til en kjøretur i *bois de Boulogne*, vejen udover ved *la bagatelle.* Den kjøretur måtte lægges til en morgen klokken ni. Da duftet skogen stærkest, da lød fuglesangen yppigst, og da var de endnu alene. Det lovet hun.

Fredagen efter hentet Alice Mary klokken før ni om morgenen, så kjørte de videre for at hente Frans Røy.

Langt borte fra så Alice ham gå op og ned på fortouget. Av gangen og holdningen ante hun uråd. Mary kunde ikke se ham, før de holdt. Men da fór der en flamme over hendes åsyn av al den ild i hans. Han bordede vognen som et erobret fartøj. Alice skyndte sig med at fange hans opmærksomhed for ikke straks at få et udbrud. „Hvor dejlig er morgenen,“ sa hun, „netop fordi den ikke har fuld sol! Intet er skjønnere end den dæmpede tone over et så farverigt landskab, som

det, vi nu skal kjøre frem i.“ Men han hørte ikke, han forstod intet uden Mary. Det hvide slør, kastet opover hendes røde hår, den halvåpne, friske mund gjorde ham sindssyg. Alice talte om, at det duftet mere av skogen, siden de japanske træsorter var vokset til. Hvergang disse kastet yre strejf ind i den stilfærdige europæiske skogduft, var det som der fløj fremmede fugle med fremmede skrig op mellem trærne. Straks forkyndte Frans Røy med styrke, at derfra fik skogens egne fugle en ny sang. Så vidunderlig som de sang denne morgen, mente han, havde de aldrig sunget.

Alices frygt for en eksplosion steg. Hun vilde avlede ved at få ham til at se farvemodsætningerne i skog og eng og fjærnsyn. Turen udover mod *la bagatelle* er netop så rig på dem. Men Frans Røy sad baglæns, han måtte hvergang vænde sig fra dem, for at se, hvad Alice vilde ha ham til at se. Det gjorde ham utålmodig; end mere at Mary og han hvergang blev avbrudt i sin samtale. „Kan vi ikke heller stige av og gå lidt?“ sa han. Men dette var, hvad Alice allermest frygtet; hvad kunde han ikke så finde på?

„Se dog omkring Dem!“ ropte hun til ham. „Er det ikke som farverne her synger i kor?“ — „Hvor?“ sa han tvært. — „Gudbevare Dem

se dog bare alt det forskjellige grønt i selve skogen! Men se dog! Og så engens grønt mod det igjæn?" — „Jeg bryr mig ikke om at se det! Ikke det gran!" han vændte sig mod damerne igjæn og lo. „Var det dog ikke bedre at stige av?" stormet han på igjen. „Det er dog anderledes at springe om i skogen end at se på den. Ligeså med grønsværet." — „Paa grønsværet er det forbudt at gå!" — „Så kan vi gå på landevejen, for pokker, og se det altsammen. Det er for mere end at kjøre i en trang vogn!" Mary stemte i med.

„Sandelig om det var for at gå, jeg kjørte dere herud. Vi skulde nyde synet av det historiske slot *la bagatelle*, og skogen, det stod i. Der fins da ikke magen. Og så var det for at komme så langt ud som mulig. Det kan vi da ikke, hvis vi skal gå."

Denne appel holdt dem en stund rolige. Hun, som ejet vognen, måtte jo få råde. Men Mary var efterhånden også blet overgiven. Hendes øjne, som almindelig havde noget tænksomt, lyste av livslyst. Idag lo hun av alle hans muntre indfald, hun lo av ingenting. Hun vilde alt i ét ha blomster, som hun så. De måtte hvergang holde stille for at plukke både blomster og løv. Hun fyldte vognen med det, så Alice tilsidst protesteret. Så kastet

hun altsammen ud og forlangte med bestemthed at komme ud selv.

De holdt og steg av.

De var nu langt udenfor *la bagatelle* og lod vognen vende. Den skulde kjøre langsomt et stykke bagover igjæn, så kom de efter.

De havde ikke tat mange steg, før Frans Røy gav sig til at slå hjul, d. v. s. kaste sig fremover sidelangs på hænderne, for at falde ned igjæn på benene, så atter fremover sidelangs på hænderne, og således avsted, fort, fortere. Så vændte han og kom på samme måde tilbage. „Dette er en av mine cirkus-kunster," sa han strålende. „Her er en anden!" Han kastet sig rundt i luften, der han stod, og faldt ned igjæn med fødderne, nøjagtig, hvorfra han havde hoppet. Så én gang til. „Ser dere? Nøjagtig, hvor jeg hopper op fra!" Han triumferte, gjorde det to ganger til, tre ganger, fire, fem.

De beundret ham. Det var også beundring værd at se den høje, stærke mand gjøre det med største lethed, så det virkelig blev skjønt. Inspireret av deres ros gav han sig til at snurre rundt med slig fart, at de andre fik ondt bare av at se på. Ejheller var det vakkert. De vændte sig bort og skreg. Dette frydet ham forfærdelig. Ærgerlig herover, ropte Alice: „Sandelig er De en gutunge,

så god som nogen på sytten år!" — „Hvor gammel er De?" spurte Mary. „Mere end tredve." Da lo de av fuld hals.

Det skulde de ikke ha gjort. Det måtte han straffe. Før Alice havde anelse om det, trev han hende om livet og drejet avsted med hende i den mest rasende galop opover chausséen, så støvet stod. Den svære Alice strævet imod av alle kræfter og skreg. Men det hjalp ikke; det bare moret ham. Hatten faldt, sjalet faldt, Mary løb efter og tog det op, mens hun lo, så hun stod krum. For disse kluntede modstandsforsøg til ingen verdens nytte var ikke til at holde ud. Endelig vændte han, og de kom i samme rasende travtakt nedover igjæn og stanset hos Mary. Alices ansigt oprevet, svedende og rødt. Hendes stakåndede raseri, som ikke fandt ord, fik Mary til at brøle. Frans sang: „hop-sa-sa! hop-sa-sa!" foran hende, sålænge til hun kunde tale og skjælde ham ud. Da lo han.

„Og De —?" vændte nu Mary sig til Frans Røy. „Har det slet ikke taget på Dem?" — „Ikke synderlig. Jeg skulde straks ta samme tur med Dem!" Mary forfærdedes. Hun havde just git Alice hatten og stod med hendes sjal og med sin egen hat, som hun havde tat av. Men med et skrig kastet hun begge dele fra sig

og satte avsted til den modsatte kant, did, hvor vognen holdt.

Ikke ét øjeblik havde Frans Røy tænkt sig at gjøre, hvad han truet med. Det var bare lystighed. Men da han så hende springe, og det med en fart, han ikke havde tiltrod hende eller nogen kvinde, kjændte hans officershjærte det som en udmaning. Alice så det og skyndte sig: „Gjør det ikke!" Ordene kastet sig ivejen så indtrængende, at han stod tvilsom. Men Mary der borte på vejen i den hvide kjole med det røde hår over, med et fodskifte, så rapt og let, at selve rytmen fristet, ja, tog sansen fra ham, det kastet ham ud på banen, før han selv vidste det. Netop som Alice for anden gang og fortvilet ropte: „Gjør det ikke!"

Lysstriben over vejstøvet der foran faldt i hans øjne og fantasi som sol. Den blindet ham. Han løb uden at vide av sig. Han løb, som om der foran hele tiden roptes: „ta mig! ta mig!" Han løb, som det gjaldt livets højeste pris at nå hende.

Hun havde et betydeligt forsprang. Netop det lokket alle hans kræfter til ytterste prøve. Et kapløb om lykken med en, som vilde tages. Koghedt blod suste for hans øren, attrå koglet i det. Alle disse dages og nætters sammenstormende længsler vilde frem til sejer. Vilde endelig engang

tale. Eller rettere, da behøvdes ingen tale; han havde hende i sine arme.

Nu drejet hun hodet, — så ham, gav et skrig, samlet kjolen, — sandelig havde hun ikke endnu et snarere fodskifte! Han blev gal. Han trodde, skriget var lokk. Han så hende vinke fremover, han trodde, det angav, hvor hun vilde stanse og holde sig for frelst. Det gjaldt altså at nå hende, før hun vandt did. Også han havde en siste spurt, og nu førte den ham i en fart lige ind på hende. Han syntes, han fornam duften av hende; snart måtte han høre hendes åndetag. Han var så opspilet, at han ikke vidste, han rørte ved hende, før hun så sig om. Hun slap straks kjolen, og efter et par sprang til, stod hun. Hans arm tog om hendes liv, han brændte, han drog hende stærkt ind til sig, — da han hørte det mest forbittrede: „Slip mig!“ Åndenøden gjorde det så ualmindelig skarpt. Han blev aldeles forfærdet; men syntes, han måtte støtte hende, til hun fik fuld pust; derfor holdt han. Da, med samme åndenødens sammenpressede skarphed: „De er ingen kavaler!“ Han slap.

Hovslag hørtes, vognen kom rask nedover. De to på bukken må ha fulgt begivenheden; det var til dem, hun havde vinket. I sin blinde jagt havde han bare set hende.

Nu gik hun mod vognen. Hun holdt lommetørklædet for ansigtet; hun gråt. Tjeneren hoppet av og åpnet vogndøren.

Han vendte sig fra hende, trøstesløs, lam på forstanden. Der kom Alice. Hun bar sit sjal og Marys hat og gik lige på vognen uden at ænse ham. Da han vilde gå over til hende, vinket hun ham av.

Den tredje dag efter hændelsen lod han sig melde hos Alice. Hun var ikke hjemme. Dagen efter fik han samme besked. Så måtte han rejse bort nogle dager. Men straks han kom hjæm, meldte han sig atter. Hun er netop tat ud, svarte tjeneren. Nu satte han uden videre tjeneren tilside og gik ind.

Alice stod ivrig optat av en del kunstsager; disse lå over bord og stoler, eller var opstillede. „Men Alice —?“ sa han stille og sårt. Hun forskrækkedes; men han opdagede samtidig hendes far bag hende. Så lod han, som han intet havde sagt og gik frem.

Kunstsagerne sattes tilside; Frans Røy hjalp til med det. Faren forlod rummet. „Men Alice?“

gjæntog så Frans Røy bebrejdende. „De vil da vel ikke stænge Deres dør for mig? Og just som jeg er så ulykkelig?“ Hun svarte ikke. „Vi, som altid har været slige gode kammerater og har havt det så morsomt sammen?“ Hun stod bortvændt og gav intet svar. „Selv om jeg har båret mig dumt ad, vi to kjender da hverandre for vel, til at det skal skille os?“ — „Der må dog være grænser,“ hørte han. — Han stod lidt. „Grænser? Grænser? Nej, hør nu, Alice. Mellem os har der da ikke —.“ Før han kom længer, skyndte hun sig: „Det går ikke an at bære sig således ad i andres nærvær!“ Hun var ildrød. — „Ja, hvad mener De —?“ Han forstod det ikke. Hun vændte sig bort: „I andres nærvær at behandle mig således . . .“ fortalte hun. „Hvad må Mary tænke?“ — Nu først gik det op for ham, at han også havde båret sig galt ad mod hende, mod Alice; han havde hele tiden bare tænkt på Mary. Nu skammet han sig. Skammet sig forfærdelig og gik hen, hvor hun stod. „Jeg ber Dem om forladelse, Alice, jeg var så glad, at jeg ikke tænkte. Først nu skjønner jeg det. Tilgiv mig arme synder! Nej, se på mig!“ Hun vændte hodet mod ham, hendes øjne var ulykkelige og fulde av tårer; de mødte hans, som også var ulykkelige, men bedende. Så varet det ikke længe, før hendes og

hans blev ét. Han strakte armene ud, omfavnet hende, vilde kysse hende; men det måtte han ikke. „Alice, kjære, søte Alice, De vil dog hjælpe mig igjæn?“ — „Det fører til ingenting. De ødelægger alt.“ — „Jeg skal herefter gjøre hvert gran, De ber mig om.“ — Det har De lovet før også.“ — „Men nu har jeg lært. Nu skal jeg holde det! På min ære!“ — „Ingen kan bygge på, hvad De lover. For De forstår ikke.“ — „Jeg forstår ikke.“ — „Nej. De aner jo ikke, hvem hun er!“ — „Jeg tilstår, at jeg må ha tat fejl; for endnu i dette øjeblik fatter jeg ikke, hvad hun blev så sint for.“ — „Jeg kan tænke det.“ — „Ja, for da hun kastet altsammen og løb, trodde jeg sandelig, at det var for at få mig til at løbe efter.“ — „Hørte De da ikke, at jeg to ganger skreg: „Gjør det ikke!“ — „Jo; men jeg forstod ikke det, heller.“ — Alice satte sig overgit. Hun sa intet mere, hun syntes ikke, at det nyttet. Han satte sig overfor hende: „Forklar mig det, Alice! Så De ikke, hvor hun lo, da jeg danset afsted med Dem?“ — „Har De endnu ikke begrebet, hvad for en kolossal avstand der er fra os andre og til hende?“ — „Mary Krog er ikke fordringsfuld, ikke overmodig. Ikke det allerminste.“ — „Nej, det er hun ikke. De misforstår mig nu igjen. Mens vi andre er almindelige væsener, som godtfolk gjærne

kan røre ved, bor hun i en fjærnhed, ingen endnu har kortet av paa med en halv meter. Ikke av stolthed eller av indbildning." — „Nej, nej!" — „Hun *er* sådan. Var hun ikke sådan, da var hun længst indhentet og gift. De kan dog ikke tro, at det er tilbudene, som har manglet?" — „Det skjønner enhver." — „Spørg fru Dawes! Hun holder dagbog over det i sine tusenbrev. Hun skriver ikke om andet nu."

„Men hvorledes er dette at forstå, kjære Alice?" — „Det er let at forstå. Hun er snil, medgjørlig, hjælpsom, alt, hvad De vil. Men hun bor i et alfeland, ingen må betræde. Hun våger over det med den mest ubrødelige omhu og takt!" — „Altså urørlig?" — „Absolut! At De endnu ikke har forstået så pass som det!" — „Jeg har forstået det; men jeg glemte det."

Frans Røy blev siddende, som han lyttet til noget fjærnt. Han hørte atter de hvide angstskrig, som dirret i luften, da han var ved at komme hende nær; han så det skræmte vink efter vognen, han kjændte hendes skjælvende legeme, han hørte hendes udbrud, udstødt av al den kraft, hun havde igjæn, han så hende gå gråtende. Med én gang fattet han! Hvad var han dog for en dum, rå forbryder!

Han blev siddende taus, ulykkelig.

Men det var ikke i hans natur at gi sig over. Snart lyste det op i hans åsyn. „Til syvende og sist var det dog bare en leg, kjære Alice.“ — „For hende var det mere. Ja, det tviler De da ikke længer om?“ — „Hun har været eftersat før, mener De?“ — „På mange måder!“ — „Derfor tog fantasien hende?“ — „Naturligvis. De så da det?“ — Han taug. „Men hør nu, min kjære Frans, — var det ikke mere end en leg for Dem også? Var det ikke det avgjørende?“

Han bøjet beskjæmmet sit hode. Så gjorde han et slag henover gulvet og kom tilbage. „Hun er souveræn. Hun vil ikke tages. Jeg skulde ha stanset —?“ — „De skulde slet ikke ha fulgt efter. Og hun havde nu været Deres.“ Han satte sig ned igjen som med en svær vægt over skuldrene.

„Sa' hun noget?“ spurgte Alice med forskende øjne. — Han vilde helst ha tiet med det; men spørsmålet blev gjæntat. „Hun sa, jeg var ingen kavaler.“

Alice fandt dette svært. Så spurte han, om Mary havde sagt noget til hende? I vognen? „Ikke ét ord. Men jeg talte. Jeg skjændte på Dem. Ordentlig.“ — „Hun har ikke talt om det siden?“ — Alice rystet på hodet. „Deres navn er udstrøget av ordbogen, min ven.“ — —

Nogle dage derefter modtog han med rørposten et brev, som i hast underrettet ham om, at kl. 11 formiddag var de atter i udstillingen i *Champs Elysées*. Da han fik billetten, var klokken alt 11.

Mary var kommet til Alice for at be hende være med. De skulde bedømme et hollandsk kystlandskab, som hendes far vilde kjøbe. Prisen syntes dem alle vel stiv, muligens kunde Alice opnå bedre vilkår. Marys vogn holdt udenfor. Alice forlod hende, skyndte sig at skrive til Frans Røy, gik så for at klæ sig på, hvad som mod sædvane idag tog lang tid. De kom til udstillingen, de fandt billedet, de gik til bureauet, der de måtte vænte. Gjorde så sit bud, opgav adresse og vændte tilbage til udstillingens parterre; thi de søgte atter atleten. Nu stod han der i al sin mandige kraft. Alice kom først til den og udbrød: „Gud, det er jo —" men stoppet og vændte sig fra Mary. Hun beså statuen fra alle sider, om igjæn og om igjæn, uden at sige ét ord. Just det, som udmærket Frans Røy, at hans styrke ikke lå udenpå som muskelposer, men var spændkraften i det mest velformede, smidige legeme, gjænfandtes her. Det var Frans Røys holdning og kast med hodet, hans brede pande på skrå i luften, hans hånd, hans korte, stærke fod, — altsammen var her! Statuen virket som en krigssang. For første gang fandt

hun ordet for, hvordan Frans Røy virket. Den bortførte hende som rytmen i en marsch. Nøjagtig hvad hun ofte havde følt, når hun så Frans Røy gå. Var denne lighed et sært tilfælde, eller havde virkelig Frans Røy . . . hun blev hed og måtte gjøre et slag bort fra statuen og hen til andet.

Mary havde den hele tid holdt sig bag Alice, som aldeles havde glemt hende. Nu, da Alice stod for sig selv, kom det spørsmål uvilkårlig op i hende: forstår Mary, hvad hun ser?

Alice væntet lidt, før hun begyndte at iagttage. Mary stod nu foran statuen med ryggen til Alice og længe urørlig. Alice blev nysgjærrig. Hun gjorde en omvej bortover blandt andre billedværker, fik *pince-nez'*en på og så derhen. Marys øjne var halvt lukkede, hendes barm bølget. Hun flyttet sig langsomt omkring statuen, helt rundt, gik på avstand, kom igjæn, stanset atter halvt foran, halvt på siden.

Så ser hun sig om efter Alice og får øje på hende med *pince-nez'*en, rettet lige på sig; Alice holdt endog i den for at få se klarere. Det var ikke til at ta fejl av: Alices ansigt var et eneste skalkagtigt smil.

Der er ting, den ene kvinde ikke vil, den andre skal forstå. Marys blod suste op; forarget og

krænket kjændte hun Alices blik som en *insulte*, — ordet tænktes på fransk. Hun vendte rask ryggen til atleten og gik mod udgangen. Men hun stanset nu og da for at lade, som hun betragtet andre kunstværker. I virkeligheden for at bli herre over det oprør, hun var i. Endelig har hun nåd udgangen. Hun så ikke efter, om Alice fulgte; hun gik ud i forhallen og derfra videre.

Men nætop som hun stod udenfor, kom Frans Røy ilende. Så fort som var der sendt bud efter ham, og han var forsinket. Frans Røy rev hatten av uden at få et nik til svar, bare et par stive øjne. „Anej, vær nå ikke sint længer, da!“ sa han på sin bredeste østlandsk, godmodigt og guttet. Hun livnede til, ja, hun kunde ikke andet, hun smilte også og var virkelig ved at ta mod hans udrakte hånd, — da hun så hans øjne gjøre en lynrejse bagenom hende og komme tilbage med en liden, liden smule triumf i. Så vændte også hun hodet og traf Alices øjne. I dem var der særdeles meget av både skalk og fryd. En avtale altså! Da forvandledes Mary. Som fra højden av det rankeste kirkespir så hun ned på den ene, på den andre — og forlod dem. Hendes vogn holdt et stykke borte, hun vinket, og den kom i en bred bøjning henimod hvor hun væntet. Hendes fars vogn havde ingen tjener, hun åpnet selv,

før Frans Røy kunde komme til. Hun steg op, som var ingen tilstede. Engang i sæde så hun ud efter Alice — forbi Frans Røy. Tykke Alice kom langsomt vuggende. Allerede på avstand var det tydeligt, at her kjæmpedes en vild strid med tilbageholdt latter. Og da Alice nådde helt frem og så Mary sidde fornemt med hodet til den anden kant og Frans Røy, kjæmpen, stå på denne som en forskrækket rekrut, kunde hun ikke længer holde mod, hun brast i en latter, som rystet hele hendes svære person fra grunden av. Hun lo, så tårerne trillet. Hun lo, så det var med nød og ikke uden hjælp, at hun fandt vogntrinet og halet sig op. Hun sak i sædet ved siden av Mary, storleende; vognen rystet. Hun sad med lommetørklædet for ansigtet og brølte ind i det. Hun skimtet Marys purpurrøde fornærmelse og Frans Røys blege forskrækkelse, — endda mere lo hun. Selv kusken måtte le med, han vidste fanden ikke hvorfor. Således kjørte de avsted.

Atter en mislykket ekspedition ovenpå de højeste forhåbninger! En lang stund varte det, før Alice kunde sige noget. Naturligvis begyndte hun da med at beklage Frans Røy. „Du er for stræng med ham, Mary. Gud, som han så ulykkelig ud!“ Og latteren tog hende på ny. Men Mary, som hele tiden havde siddet og væntet på lejlighed, udbrød

nu: „Hvad kommer din protégé mig ved?“ Og som dette ikke var nok, rejste hun sig i sædet og hældte sig frem foran Alices muntre øjne. „Du tar vist fejl av dig og mig. Det er du, som er forelsket i ham. Tror du ikke, jeg længe nok har set det? I ved selv bedst, hvad forhold I to har til hverandre. Mig kommer det ikke ved. Men det „De“, som I to holder, — er det for at dække over?“ —

Alices latter stanset. Hun blev bleg, så bleg, at Mary forskrækkedes. Mary vilde drage sine øjne til sig igjæn; men kunde ikke. Alices holdt dem fast under smærtelige overgange, intil de sluknedes. Da sank Alices hode bagover med et langt, tungt suk. Som støn av et truffet dyr.

Mary sad ved siden, forfærdet over sit eget skudd.

Men det var gjort.

Uventet og skyndsomt løftet Alice hodet og bad kusken holde. „Jeg skal ind i dette hôtel.“ Vognen holdt, hun åpnet døren, steg ud og lukket efter sig. Med et langt blik på Mary sa hun: „*Good by!*“ — „*Good by!*“ svartes sagte.

Begge følte det var for bestandig.

Mary kjørte videre. Såsnart hun var hjæmme, gik hun direkte til familjens salon; hun havde noget, hun vilde sige sin far. Udenfor døren hørte

hun pianospil og forstod, at Jørgen Thiis var der. Men det opholdt hende ikke. I hat og vårkåbe stod hun uvæntet i rummet. Jørgen Thiis sprang op fra pianoet og gik mod hende, hans øjne fyldtes av beundring; hun blusset nemlig av det oprør, hun var i. Men noget stolt og avvisende i al denne tindren gjorde, at han opgav at nærme sig. Så fik hans øjne det sugende, grådige, som hun så dybt avskydde. Let hilsende gik hun forbi ham og mod sin far. Han sad som vanlig i den store stol med en bog over knæet. „Du, far? Hvad siger du, om vi nu rejser hjæm?"

Alles åsyn lyste op. Fru Dawes udbrød: „Ved du, at Jørgen Thiis nætop har spurt om, når vi rejste; så vilde han slå følge." — Mary vændte sig ikke mod Jørgen Thiis; men fortsatte: „Jeg tror, dampskibet går imorgen fra Havre?" — „Ja, det gjør det," svarte hendes far, „men til da blir vi vel ikke færdige?" — „Jo, vi gør!" sa fru Dawes; „vi har jo hele denne eftermiddag." — „Jeg skal med fornøjelse hjælpe til," sa Jørgen Thiis. Nu fik han et vænligt blik av Mary, før hun avlagde besked om prisen, Alice havde sat paa det hollandske kystlandskab, hendes far ønsket. Derefter gik hun ud for at begynde på inpakningen av sit eget tøj.

De mødtes alle fire til hôtellets middag klokken halvotte. Mary kom nokså træt; Jørgen Thiis gik

mod hende og sa: „Frøkenen har jo gjort Frans Røy's bekjændtskab denne gang?“ — Faren og fru Dawes var meget opmærksomme; de forrådte derved, at Jørgen nætop måtte ha talt med dem om det. Hvergang hun gjorde en ny herres bekjændtskab, var nemlig begge ængstelige. Mary blev rød; hun kjændte det selv og blev derfor end dybere rød. De to stirret. „Jeg har truffet ham hos miss Clerq,“ svarte Mary. „Flere somre har miss Clerq's mor og hun været i Norge og der sammen med Frans Røy's familje; de er fra samme by. Skal jeg gi yderligere oplysninger?“ Jørgen Thiis forskrækkedes. De andre stirret. Han skyndte sig: „Jeg har just sagt til Deres far og fru Dawes, at blandt os yngre officerer kaldes Frans Røy for den bedste vi har. Så jeg mente ikke noget ondt med det.“ — „Det har jeg heller ikke mistænkt Dem for. Men når ikke jeg selv har talt om det bekjændtskab her, synes jeg ikke, det burde bringes ind av fremmede.“ — Helt forfærdet sa Jørgen Thiis, at, at, at han ingen anden hensigt havde havt med det end at, at, at...“ „Det ved jeg,“ svarte hun avbrydende.

Så gik de sammen nedenunder. Ved bordet — de havde et for sig selv — optog Jørgen Thiis naturligvis æmnet. Det kunde ikke stå således hen. Officererne, sa han, beklaget, at Frans Røy

var gåt over til ingeniørerne. Han var en fremragende strateg. Deres øvelser, både de mere teoretiske og de praktiske, havde git ham lejlighed til at udmærke sig. Jørgen gav eksempler, men de forstod dem ikke. Så gik han over til at fortælle anekdoter om Frans Røy. Fra kammeratslivet, fra hans virksomhed. De skulde vise, hvor han var avholdt og hvor han var kvik; men Mary fandt, at de især viste, hvor han var guttet. Jørgen gjorde da et tilbagetog, han havde bare hørt dem fortælle; Frans Røy var jo ældre end ham. „Hvordan finder *De* ham?“ spurgte han pludselig meget uskyldig. Mary væntet, de andre så op. „Han snakker så altfor meget.“ — Jørgen lo. „Ja, hvad vil De, han skal gjøre? Han, som har så megen kraft.“ — „Skal den gå ud over os andre?“ Det lo de allesammen av, og dermed var den stramning løst, som hidtil havde gjort alle forlegne. Krog og fru Dawes følte sig trygge for Frans Røy. Også Jørgen Thiis.

De kom op igjæn halv ni. Mary undskyldte sig, hun var træt. Fra sit rum lå hun og hørte Jørgen Thiis spille. Da lå hun og gråt.

— Næste kvæll på havet, stort og blikstille. I svag skumring mod sommernatten; to røgsøjler i det fjærne, ellers intet. Et udelt matgråt foroven og forneden. Mary støttet sig mod rælingen. Ikke en til så hun; maskinens slag den eneste lyd.

Hun havde netop været nedenunder og hørt musik, men var gåt op før de andre. En usigelig følelse av at være ensom drev hende op til det inholdsløse udsyn. Overalt skyer til grænse.

Intet andet end skyer; ikke engang gjænskin av den sol, som var gåt under.

Hvad havde hun selv igjæn av den verdens glans, hun kom fra? Var det ikke lige tomt i og omkring hende selv? Rejselivet var nu forbi; hverken hendes far eller fru Dawes kunde eller vilde fortsætte; det forstod hun. I den vik, de bodde, var ikke engang en nabo, hun brydde sig om. I den by, de bodde, en halv times tid derifra, ikke et menneske hun fæstet sig ved. Hun havde ikke git sig tid til det. Hun var ingensteds bosiddende. Det liv, som skyder op av jordbunden og knytter til alt, som står der, var ikke hendes. Hvor hun kom ind, var det som samtalen stanset, for at et andet æmne kunde tages frem, tillempet for hende. De *globe-trotters*, som flyttet rundt med hende selv, talte om rejsens hændelser, om musæerne og musiken der, de sammen kom hen

Undertiden også om problemer, som svømmede med, hvor de så fo'r. Men derav ikke et eneste, som kom hende ved. Formlerne, det gik på, kunde hun udenad. Det var nærmest et slags sprogøvelser, eller ledighedsprat uden hensigt.

Den hyldning, hun modtog, og som undertiden steg til dyrkelse, begyndte jo, da hun endnu var barn og tog det for leg. Efterhånden var hun blet så vant til den som til turene i en kontradans. Et enkelt tilfælde, som havde skræmt hele familjen, et par tilfælde, som havde gjort ondt, var længst glæmte; det hele var nu dagligdags uden alvor. Hun stod tomhændet og ene.

Med et ryk i hendes legeme sprang Frans Røys kjæmpeskikkelse frem. Så tydelig, så til det minste bestemt, at det var som hun ikke kunde røre sig for ham.

Han var ikke som de andre. Var det dette, som havde skræmt hende?

Bare ved tanken på ham sittret hun. Uden at hun vilde det, stod Alice hos ham i kjødfuld lystenhed, med frivole øjne . . . hvad var det for forhold mellem hende og ham? Det mørknet, det stak, det kogte. Så stod hun og gråt.

Hun hørte en dump brus av noget vældigt. Hun vendte sig did. En *oceansteamer* kom imod dem, så uanet og så uhyre, at hun holdt pusten. Den

skjød op av havet uden varsku. Den skjød med forfærdelig fart imod dem, blev større og større, et ildbjærg av små og store lys. I fossende brus kom den og gik den. Bare et øjeblik, og den var et syn i det fjærne.

Som dette slog hende!

Det forbifarende, ilende liv fra verdensdel til verdensdel, med tanker og arbejde i evigt og frugtbart bytte.

Mens hun lå her og drev i en liden stamp. Bølgerne fra verdenskolossen fik den til at gynge, så en måtte holde sig fast.

Hun stod igjæn i det store tomrum. Forrådt. Det var dog at være forrådt, når alt, hun havde set og hørt i tre verdensdeles folkeliv og fester, kirkelige og nationale, eller av kunstværker, av musik, — ligesom lå igjæn der, det var set og hørt, og hun stod ene i et uhyggeligt stillestående øde.

HJÆMME

DET kom forbausende anderledes.

Allerede, da hun steg i land, så hun den mest uskrømtede glæde ved gjænsynet med både unge og gamle. Det lyste op i alle ansigter. Det samme på vejen opover mod torvet; alle blev glade, alle hilste. Mens hun ikke havde tænkt på dem, havde de tænkt på hende. Fra gården ved torvet skulde de senere på dagen gå videre til Krogskogen med kystdamperen. Imens fik de besøg av deres slægtninge. Disse måtte fortælle, hvor glade de var ved endelig at se dem igjæn. De måtte også fortælle om den lykke, Marys spanske portræt havde gjort. Først her, så i hovedstaden, og nu på rundrejse i landet sammen med andre billeder. Der skreves, — ja, hun havde dog læst, hvad der skreves? — Nej, hun havde slet ikke læst aviser — uden en og anden av dem, som kom ud der, de opholdt sig. „Læser du da ikke aviser herfra?“ — „Jo, når far viser mig dem.“ Havde da ikke hendes far, havde ikke fru Dawes fortalt hende noget?

— „Nej.“ — Ja, nu var hun kjændt over hele Norge. Dette var jo det tredje portræt av hende; eller var det det fjerde? Og det var det skjønneste. Det var avtrykt i vore illustrerede aviser. I et engelsk kunstblad, „Studio“, stod det også. Vidste hun ikke det? — „Nej.“ — Ungdommen her var svært kry av hende. Derfor havde de væntet med sin vårfest, til hun kom hjæm. „Der skal gjøres stas av dig.“ — „Av mig?“ — „Vi skal til Marielyst. Dampskib herfra og dampskib fra naboerne; der mødes vi. Jørgen Thiis har gjort op hele planen fra Paris av.“ — „Jørgen Thiis?“ — „Ja, har han ikke talt om det?“ — „Nej.“

Hun var ikke før alene, så gik hun ind til sin far, der holdt på med at pakke ud nogle av de kunstsager, han havde kjøbt, og som skulde stå her. „Har du, far, ladt mine portræter stille ud?“ — Han smilte og svarte uskyldigt: „Ja såmænd har jeg så, mit barn. Og det har mange havt glæde av. Man har ellers bedt mig om det. Hvergang har de bedt mig om det.“ Han sa det så lunt. At han intet havde sagt til hende og forbudt fru Dawes at sige noget, vistnok tillige Jørgen Thiis, fandt hun nydeligt. Hun gjorde det, hun ellers meget sjælden gjorde, hun gik hen og kysset ham.

Altså dette var det, hendes far, fru Dawes og Jørgen Thiis så flittig havde hvisket og tisket

sammen om? Derfor var aviserne hjæmmefra holdt tilbage. Alt var avtalt — lige til forslaget om nætop nu at rejse hjæm! Hun næsten holdt av Jørgen Thiis.

Da de rejste til Krogskogen, var en mængde ungdom mødt frem på bryggen. De ropte: „På gjænsyn søndag!"

Hun fandt landskabet inover henrivende. Den lille halve time ind til Krogskogen var som at hilse, atter og atter hilse på gode kjændinger. Nu var også den tildels omlagte landevej langs kysten færdig. Den var rigtig morsom, hvergang den skar rundt odderne, ofte ind i fjældet. Over Krogskogen gik vejen som før fra det ene næs henad sletten til det andre, lige forbi landgangsbroen og lige under kapellet og kirkegården.

Nej, så koselig som Krogskogen lå! Hun havde husket, som den lå ensomt; men hun havde glemt, som den var yndig! Denne stille, blanke bugt med sjøfuglerne! Krusningen derborte, som elven løber ud, den lange slette opover mellem hejene, og disse grønklædte. Var trærne ved våningshuset virkelig ikke højere? Hvor godt det tog sig ud, huset, langt og hvidt med sorte vinduer og sort grundmur. Av den ene pibe steg tæt røg; der rullet op et lystigt velkommen. Hun sprang i land foran de andre og fort opover. En pige på otte—

ti år kom springende nedover, stanset, da hun så Mary, vændte og sprang av alle livsens kræfter tilbage. Men Mary hentet hende ind ved trappen. „Nu tar jeg dig!“ hun vændte hende mod sig: „Hvem er du?“ Det var en lyshåret, leende en, som ikke svarte. På trappen stod husets kvinder, og en av dem sa, at hun hed Nanna og var her for at springe ærend. „Så vær min pige!“ sa Mary og tog hende med op trapperne. Hun hilste på hver især, men følte, de skuffedes ved at hun ilte videre uden at tale med dem. Hun længtes efter at sætte foden på de dybe tæpper, føle det ejendommelige lys om sig i forstuen, gjænse de store, kostbare skab, alle malerier og rariteter fra Hollændertiden. Hun længtes end mere efter at komme op til sit eget rum. Dette lydløse i trapperne og siden fremover i den lange, lidt mørke gang — aldrig havde det ført slig hviskeleg med hende som idag. Noget blødt, halvgjæmt, dybt fortroligt og tæt til. Endnu snakket det, da hun stod ved døren til sit rum, det rigtig holdt hende fast, så det varet, før hun åpnet.

Å, værelset lå i fuldt sollys fra vinduet på langvæggen, åpent ud mod de andre hus og hejen. Blegere lys fra vinduet lige foran mod frugthaven og mod bugten dernede. Denne blinket frem mellem trærne. Over dem sås holmerne og det nu

lysegrå hav. Men ind fra hejen, i fagreste løv og blomstring, gøv vårduft. Rummet selv i sin hvide renhed lå som et fang for det. Her inde ordnet alt sig ærbødigt om sængen, der stod midt på gulvet. Den var mere end for en prinsesse; den var selve prinsessen; alt det andre kom nejende henimod den.

Udflugten til Marielyst var i alle henseender vellykket. Men på den opkom en misstemning mellem Mary og Jørgen.

Det gik sådan til. Ombord kom Jørgen Thiis med en høj, stærkbygget dame, hvis brede pande, varme øjne, lille næse og fremspringende hage — drev en let rødme op i kinderne på Mary, som hun dækket ved at rejse sig og spørge: „Er De ikke en søster av ingeniørkaptejn Frans Røy?“ — „Jo,“ svarte Jørgen Thiis; „vi har for sikkerheds skyld tat en læge med.“ — Mary: „Det glæder mig meget; jeg har naturligvis hørt Deres bror tale om Dem. Han holder så meget av Dem.“ — „Det gjør vi alle,“ forsikkret Jørgen Thiis og gik.

Selv havde frøken Røy intet sagt. Men hendes

granskende øjne overgød Mary med beundring. Nu satte hun sig hos hende. „Blir De længe hjæmme?“ — „Det ved jeg ikke. Kanske vi slet ikke rejser mere; min far er blet for svag.“ — Frøken Røys kloge øjne ligesom noterte. Hun sa længe intet mere. Men Mary tænkte med sig selv: det er taktfuldt, at hun ikke åpner en samtale om sin bror.

Disse to holdt sammen under turen. De stod også sammen, da desserten servertes oppe i det fri og taler holdtes. Den lykke, festen gjorde, steg Jørgen Thiis til hode. Man kom jo hen til ham og drak med ham, han blev sentimental og vilde tale. Det var for idealet, det evige ideal. Held den mand, som så det alt i sin ungdom! Han bar det i sit bryst som sin vejledende, uudslukkelige lyskaster over livets sti! — Han drak til bunds, kastet sit glas, bleg, bevæget.

Dette forskrækkelige alvor kom så pludselig på de muntre mennesker, at de lo. Allesammen!

Frøken Røy sa til Mary. „De har jo været sammen med løjtnant Thiis?“ — „Både denne vinter og forrige,“ svarte Mary let hen; hun spiste is.

En ung pige stod ved siden. „Det er besynderlig med Jørgen Thiis,“ sa hun. „Han er så snil med os; men han skal være så slem med soldaterne.“ Forundret vændte Mary sig mod hende.

„Hvorledes slem?“ — „Han skal plage dem så. Være så forskrækkelig nøje og så urimelig sær. Og straffe for ingenting.“ Mary vændte sine allerstørste øjne mod Margrete Røy. „Jo, det er sandt,“ svarte denne let hen; hun spiste også is.

Da de ud på kvællen havde danset av og toget ned mod skibet, Mary under Jørgens arm, sa hun til ham: „Er det sandt, at mandskaberne, De kommanderer, klager over Dem?“ — „Det kan såmænd gjærne være, frøken.“ Han lo. — Er *det* til at le ad?“ — „Ja, til at gråte av er det ikke, frøken,“ han var rigtig lystig, han vilde helst ta hende i favn og danse nedover mod landingpladsen; det gjorde så mange andre. Men Mary avværget. „Mig gjorde det ondt at høre,“ sa hun. Da forstod han, at det var alvor. „Jeg skal sige Dem, frøken, at Nordmænd idetheletat ikke skjønner, hvad lydighed og disciplin er. Den korte tid, vi har dem under kommando, må vi lære dem det.“ — „Hvordan lære dem det?“ — „I småting naturligvis.“ — „Ved at plage dem med småting?“ — „Ja. Nætop.“ — „Med ting, de ikke inser nødvendigheden av?“ — „Javist. De skal lære sig av med at ræsonnere. De skal lyde. Og det, de gjør, skal de gjøre korrekt. Absolut korrekt.“

Mary svarte ikke. Men der kom et par på siden

av dem, og til dem talte hun. Det blev hun ved med, til de nådde landgangen.

På skibet så hun, at Jørgen Thiis var forstemt. Da de gik fra borde, stod han ikke ved landgangen. Uden nogen avtale fulgte hele selskabet hende hjæm til gården på torvet. De sang og støjet udenfor, til hun kom frem på altanen og strødde blomster på dem, — både dem, hun bragte med, og alle dem, hun fandt. De skiltes i latter og skøj. Men da de drog, ledte hun blandt dem efter Jørgen; han var der ikke. Det gjorde hende ondt; hun havde lønnet ham slet for en av de skjønneste dage i sit liv. De havde været storartede med hende.

Selskabelige samvær, større og mindre, afløste nu hverandre; men Jørgen Thiis var kommet bort. Først havde han en tid været hjæmme hos sine forældre, nu var han i Kristiania. Mary havde aldrig tænkt videre på Jørgen Thiis; men nu, da han holdt sig unda, måtte hun huske, hvad del han havde i dette lykkelige møde med hendes jævnaldrende. Den underlige skål, han havde udbragt for „troskab mod idealet," . . . da den blev holdt, tænkte hun bare: hvor dog Jørgen Thiis kan være sentimental! Nu tænkte hun: kanske gjaldt den mig? Hun var vant til disse overdrivelser, og hun holdt slet ikke av Jørgen Thiis.

Men når hun husket, hvor stormende forelsket han alt var ved deres første møde, og at han i alle disse år havde været akkurat ligedan, hvergang og hvor de mødtes, blev dette noget mere. De glubske, sugende øjne fik derved næsten noget rørende. At han ikke holdt ud at være sammen med hende, når hun havde det minste mod ham, viste jo også, hvor dypt han holdt av hende. At han intet sa, men blev borte, syntes hun om.

Så kom Mille Falke, den brystsyge overlærers vakre, blide hustru, en dag ud til hende. Hun havde havt brev fra Jørgen Thiis. Et selskab i Kristiania på ti personer havde ordnet en Nordkaptur. De havde bestilt plasser allerede for to måneder siden, — og nu mødte forhindringer. Jørgen Thiis var blet spurt, om han ikke kunde overta billetterne og samle ti personer for med dem at gjøre den herlige tur? Nede i småbyerne levde de i bedre kammeratskab, der gik det lettere at samle et sådant selskab. Jørgen Thiis erklærte sig villig, — hvis Mary Krog vilde være med; da vidste han, at de andre kunde samles.

Fru Mille Falke la dette frem for Mary med den kjælne pusevarme, som få stod for. Mary havde imidlertid ikke den ringeste lyst til at sidde på et dampskibsdæk midt i sommervarmen, eller til at avbryde, hvad som her gik på; det var alt-

for morsomt. Men Jørgen Thiis vilde hun nødig støde én gang til. Hun talte med sin far og med fru Dawes: hun hørte endnu én gang på Mille Falke — og slog til.

I første del av juli samledes selskabet ved nattetid ombord i den kystdamper, der skulde føre dem til Bergen. Derfra skulde turen gå ud. De var seks damer og fire herrer. Den ene dame var byens værdige skolebestyrerinde, mor til en av herrerne og forhenværende lærerinde for tre av damerne. Hun var det moralske holdepunkt. To av selskabet var et nygift par, som blev ærtet på hele rejsen. Det lønnet sig; ti de var begge meget kvikke og gav igjæn. En ung grosserer gjorde kur til to av damerne — påstod man — uden at få på det rene, hvem han mest holdt av. Med at få dette avgjort hjalp hele det øvrige selskab ham, de to damer allermest. En ung filolog blev fra første nat på kystbåden døpt „den forladte“. Med undtagelse av den gamle dame holdt de andre et svare leven, og ingen sov en blund. Han alene kunde ikke danse, ej heller synge og slet ikke gjøre kur; han kunde ikke engang gjøres kur til; ti da blev han flau. Følgen var, at alle, endog Mary, gjorde kur til „den forladte“, bare for at nyde hans elendighed. Den, som var ophavet til løjerne, var bestandig Jørgen Thiis; det var hans lidenskab at

ærte. Hans opfindsomhed i den vej kunde ikke altid siges fri for ondskab.

I begyndelsen gik han selv fri. Men lidt efter lidt vovet endog „den forladte“ sig på ham. Hans appetit, hans herskesyge og især hans underdanige tjenerrolle overfor Mary, stiklet de alle til. Mary havde Krog'ernes årvågne øje for overdrivelser, så hun lo med, også når det gjaldt underdanigheden mod hende. Han lod sig ikke i minste måde genere. Han spiste ligegodt, var lige pedantisk som togfører og forblev urokkelig Marys opfindsomme, uavladelig tililende hjælper.

Skibet var aldeles fuldt av passagerer, deriblant en mængde udlændinger; men Jørgen Thiis's muntre selskab blev det centrale. Naturen kaldte så idelig på passagerernes beundring, at de ikke altfor meget gned sig ind på hverandre. Det var som hørte de noget stort bli foredraget. Det ene under avløste her det andre. Dertil kom daglængden. For hvert døgn blev natten kortere, tilsist ingen. De sejlet frem i bare lys, og det beruste. De blev ikke trætte. De drak, de danset, de sang; tilsist var de alle stæmt sammen. De foreslog ting, som ellers havde syntes umulige; her passet det ind i landskabets vildhed, i lysets rus. En dag Mary i stærk blæst havde mistet sin hat, hoppet to kavalerer overbord efter den. Den ene var natur-

ligvis Jørgen Thiis. Sindenes spænding var højt over hverdagens. En og anden gik træt; de sov rundt i dage og nætter. Men de fleste holdt ud, i alle fald så længe det gik fremover. Blant dem Mary.

Jørgen Thiis havde ved sin ærbødige fasthed tvunget frem, at alle behandlede hende mere eller mindre som han selv. Ej heller intraf det minste, som forstyrret dette. Hvad som især skyldtes hendes egen højt opøvede form med alle dens årvågne hensyn.

Da de steg fra borde og gik over til kystbåden igjæn, var det av oprigtig taknemlighed, at hun bad Jørgen Thiis følge med hjæm til Krogskogen. „Jeg kan ikke slutte av med én gang," sa hun.

Og der blev han flere dage. Alt fandt han der skjønt og koseligt. Den kunstsans, han ejet, gik mest i det mindre; han sværmet således for etnografiske snurrepiberier, og her var der nok av dem. Værelserne og deres udstyr faldt så akkurat i hans smag. Til fru Dawes, med hvem han havde frisprog, betrodde han sig; det lune, dæmpede stæmte ham erotisk, sa han. Han fantaserte på pianoet, lange stunder, atter og atter. Og det var altid i den retning.

Mary behandlet han med samme ærbødighed på tomandshånd som blant andre. Så længe hun

havde kjændt ham, havde hun ikke hørt ét éneste ord, som kunde tages for inledning til et frieri; ja, ikke engang ét ord, som kunde kaldes inledning til inledningen. Og det syntes hun om.

De strejfet sammen i skog og mark; de rodde sammen på besøg til slægtninger. Han havde nøklen til hendes badehus. Han var der, før nogen anden var oppe. Ofte igjæn efter deres ture.

Mary selv var blet omgjængeligere. Han bemærket det. „Ja," svarte hun, „de unge mennesker her lever mere sammen, ligesom i en søskendekjæde, er derfor anderledes, friere, friskere. De har smittet mig."

Han skulde en morgen til byen, og Mary fulgte med. Hun vilde besøge onkel Klaus, hans plejefar. Hun havde ikke set ham, siden hun kom hjæm.

Han sad inderst inde i en røgsky som en edderkop bag sit grå garn. Han sprang op, da han så Mary stige ind, skammet sig og førte hende ind til „storstuen". Jørgen havde forberedt Mary på, at han næppe var i godt lune; han havde atter lidt tap. Det sad heller ikke før i den tomme, stive storstue, så begyndte han at klage over tiderne. Som hans vis var, slog han krøl på ryggen, skrævet ud med benene for at sætte albuerne på dem og de lange fingre mod hverandre. — „Ja, dere har det godt, som bare morer dere!" Kanske vilde han

gjøre dette godt igjæn. Han sa: „Jeg har aldrig set et vakrere par!“

Jørgen lo, men blev rød helt op til tindingerne. Mary sad ubevægelig; det nådde hende ikke.

Jørgen fulgte hende tilbage til Kroggården ved torvet; det var lige ved. Han sa ikke et ord undervejs og tog flygtigt avsked. Siden kom der bud fra ham, at han måtte bli til om kvællen; da kom han til Krogskogen på sin cykle. Det var ikke efter avtalen; men hun rejste.

På dampskibet hjæmover tog hun så tanken op: et par av hende og Jørgen Thiis? Nej! Det havde aldrig været i hendes sind. Han var en vakker, elegant kar, en udmærket kavaler, en virkelig kunstner på pianoet. Hans gode hode, hans takt var der bare én mening om. Selv det, som engang frastødte så, hans nydelsessyge, som kunde skyde op i blik og mine og få det sugende, hun vændte sig fra. . . . kanske det var fra den underbund, det andre var kultiveret op? Sansen for det fuldkomne i kunst, i disciplin, i sprog? Men der forblev noget uopklaret. Det var hende ligegyldigt, hvad det var; ti hun kastet alle disse betragtninger overbord. De vedkom hende ikke.

Hun havde set en bondekone, som havde tjent hos dem i sin ungdom; hos hende satte hun sig. Konen blev glad: „Nej, hvordan lever Deres far?

Nu er jeg blet gammel; men jeg siger, at så mange jeg har lært at kjænde, — snillere mand end Deres far har jeg aldrig mødt. Han er og blir den beste."

Det kom så uvæntet og varmt, at Mary rørtes. Konen fortalte så det ene drag efter det andre om farens hensynsfuldhed og godhed. Hun blev ved helt til de kom frem. Først syntes Mary, at intet skjønnere var hændt på længe. Men så blev hun ræd. Hun havde ligefrem glæmt, hvor højt hun selv elsket ham. Vænnet sig av med at gi udtryk for det. Hvorfor? Hvorfor var hun optat av så meget andet og ikke av ham, som var den beste og kjæreste av alle?

Hun skyndte sig opover mod huset. Skjønt han var blet så sygelig, havde hun i den senere tid næsten ikke været hos ham.

Da hun kom nærmere, så hun Jørgens cykle stå lænet op mod trappen, hun hørte ham spille. Men hun skyndte sig forbi og ind til sin far, som sad i kontoret foran pulten og skrev. Hun slynget armene om ham og kysset ham, så ham ind i hans gode øjne og kysset ham én gang til. Med sin snare sans for komik lo hun ved at se hans forundring. „Ja, du kan nok se på mig, for jeg gjør det så altfor sjælden. Men det er nu så ligevel, at jeg holder så grænseløst av dig." Atter kysset hun ham. „Mit kjære barn!" sa han og smilte

gjænnem overfaldet på sig. Han var lykkelig ved det, det så hun. Efterhånden fik hans øjne den ejendommelige lysning, som ingen glæmte. Hun tænkte ved sig selv: dette gjør jeg herefter hver, hver dag!

Jørgen og hun havde avtalt en cykletur opover bygden. Næste dag var de på farten. Den slægtning, de kom til, en kompagnichef, blev glad ved besøget. De måtte endelig blive der både to og tre dager. Omegnens ungdom kaldtes til, en sætertur kom istand, atter noget for Mary aldeles nyt. „Jeg kjænder alle land, bare ikke mit eget." Næste år vilde hun rejse i Norge; dertil behøvdes ikke særligt rejsefølge. Med denne udsigt for øje blev farten hjæmover en herrefærd.

Just som Jørgen og hun satte sine cykler op mod trappen, kom den lille Nanna springende ud av døren og fort nedover trappen. Hun gråt, men så ikke dem, som kom; hun skulde til den andre siden. Da Mary ropte: „Hvad står på?" stanset hun og brød ud· „Å, kom, kom, jeg skulde ud efter folk!" Lige fort opover igjæn for at mælde, at nu kom de. Jørgen efter, så Mary. Det bar ind i forstuen, op trapperne, frem over gangen ind til siste dør til højre. Der indenfor lå Anders Krog på gulvet og fru Dawes på knæ hos ham, hylende. Han havde fåt slag. Jørgen tog og bar ham

fremover til hans sæng og la ham tilrette på den. Men Mary styrtet ned igjæn til telefonen efter doktor.

Doktoren var ikke hjæmme, hun søgte ham fra sted til sted. Imens skreg det i hende av fortvilelse over, at hun ikke havde været hos ham, da dette kom på! Hun havde jo nætop lovet sig selv, hver dag at være god mod ham, — og havde så rejst fra ham! Ja, endnu idag havde hun glædet sig over til sommeren at kunne rejse rundt i landet uden ham! Hvordan var hun blet? Hvad var i vejen med hende?

Så snart hun havde fundet doktoren, ilet hun tilbage til faren. Da var han klædt av og Jørgen borte. Men fru Dawes sad på en stol ved hovedgjærdet med et brev i hånden, grænseløs ulykkelig. Ikke før så hun Mary, så rakte hun hende brevet uden at vænde øjnene fra den syge.

Brevet var fra en Mary ukjændt mand i Amerika, som mældte, at broder Hans havde tapt deres og sin formue. Selv var han svagsindet, han havde vist været det længe.

Mary kjændte til, at i Krogslægten var det på mandssiden ikke ualmindeligt, at gamle folk blev skjørhodede. Men hun forfærdedes over sin far, som ikke havde øvet kontrol! Også det var et betænkeligt tegn.

Hendes far måtte ha været på vej til fru Dawes med dette brev, da han fik slag. Døren var nemlig åpnet, og han lå lige ved.

Mary læste brevet to ganger, vændte sig mod fru Dawes, som sad og gråt. „Ja, ja, tante Eva, — det får ta's." — „Ta's? Ta's? Hvad mener du? Pengerne? Skidt med pengerne! Men din far! Det herlige menneske, min beste væn!" Hun så ufravendt på hans lukkede øjne og gråt uden stans, mens hun gav ham de beste navn, den højeste ros, men på engelsk. I det fremmede sprog faldt ordene som fra en fjærnere tid; Mary lå på knæ foran ham og sanket dem op. De kom fra hver dag i de to gamles samliv, hvert med sit savn hvert med sin tak — avtryk av hvad hun havde modtaget av kjærlig tale, av gode øjne, i gaver og overbærenhed. Det kom så rigt, så varmt med en god samvittigheds frejdige styrke; ti fru Dawes havde selv prøvd at være alt for ham igjæn, så langt hun havde havt kræfter. Så gyldne ord der nu strøddes over Marys hode til ære for ham, så fattig gjorde de hende selv. Ti hun havde været så lidt for ham! Å, som hun angret, å, som hun var fortvilet.

Jørgen Thiis kom tilsyne ude på gangen, just som hun rejste sig. Hun bøjet sig ned efter brevet og vilde give ham det, da fru Dawes, som

også så ham, bad ham hjælpe sig ind på sit rum; hun måtte tilsængs, hun også. „Gud ved, når jeg nu står op igjæn! Er han færdig, så er jeg det også."

Jørgen ilte til, fik den hele masse op av stolen og svømmet langsomt avsted med hende. Han ringte efter en pige, som så hjalp hende tilsængs; selv gik han tilbage til Mary. Hun stod der ubevægelig med brevet, som hun nu rakte ham.

Han læste det opmærksomt og blev bleg. Ja, en stund var han ligesom udslukt; Mary gik et par steg mod ham; men han mærket det ikke. „Dette er det, som har voldt slaget," sa hun.

„Naturligvis," hvisket han uden at se på hende. Lidt efter gik han.

Mary stod igjæn hos sin far. Hans søde, fine ansigt kaldte på hende, hun kastet sig atter ned over ham og hulket. Den, hun mest holdt av, havde hun været minst for. Kanske bare fordi han aldrig mindet om sig selv?

Hun forlod ham ikke, før doktoren kom og med ham sygeplejersken. Da gik hun ind til fru Dawes.

Fru Dawes var overgit og syg. Mary vilde trøste hende, men hun avbrød hæftigt: „Jeg har havt det for godt. Jeg har været for sikker. Nu kommer alvoret!" Mary forfærdedes ved ordet; ti hun havde det i sit eget hjærte hele tiden.

„Du mister os begge, stakkars barn! Og formuen!“ Mary likte ikke, at hun nævnte formuen. Fru Dawes følte det og sa: „Du forstår mig ikke, stakkars barn! Det er ikke din skyld, det er vor. Vi føjet dig formeget. Men du var også så slem, hvis vi ikke gjorde det.“

Mary så forskræmt op: „Jeg slem?“ — Fru Dawes: „Jeg sa det til din fa'r, barn, jeg sa det ofte. Men han var så ejegod, han bortforklaret det hver gang.“

Jørgen kom ind med doktoren. „Hvis noget støder til, kan det være forbi, frøken.“ — „Blir han lam?“ spurgte fru Dawes. — Doktoren undgik spørsmålet; han bare sa: „Nu gjælder det ro.“ Der blev stille efter den besked.

„Frøkenen får ikke lov at våge hos den syge. Heller to plejersker.“ Mary svarte ikke. Fru Dawes begyndte at gråte igjen: „Ja, dette blir andre dager.“ —

Doktoren gik, fulgt av Jørgen Thiis. Da Jørgen kom igjæn, spurte han sagte: „Skal jeg rejse, jeg også, — eller kan jeg være til nogen nytte?“ — — „Å nej, forlad os ikke!“ jamret fru Dawes. Jørgen så hen på Mary, som intet sa, heller ikke så hun op. Hun gråt stille.

„De ved, frøken,“ sa Jørgen Thiis ærbødig, at der er ingen, jeg heller vilde være til hjælp.“ —

„Vi ved det, kjære vi ved det!“ hulket fru Dawes.

Mary havde løftet hodet; men ved fru Dawes's ord taug hun.

Da Mary noget senere kom ud fra fru Dawes, åpnet Jørgen nætop døren fra sit rum, som lå lige op til Marys. Han blev stående i den vidåpne dør, så hun kunde se den pakkede kuffert bag ham. Hun stanset: „De rejser?“ — „Ja,“ svarte han. — „Her blir stille nu.“ Han væntet mere; men der kom ikke mere. „Nu begynder jagttiden. Jeg havde tænkt at spørge Deres far, om jeg kunde få jage i hans skoger?“ — „Hvis De kan nøje Dem med min tilladelse, er intet ivejen.“ — „Tusen tak, frøken! Ja, da får jeg lov at se inom?“ Han bøjet sig dypt og tog hendes hånd.

Derpå gik han ind til fru Dawes for at sige farvel. Der blev han imidlertid minst ti minuter. Han kom ud igjen nætop som Mary gik over til sin far.

Mens hun stod over sin far, begyndte han at røre på sig og slog øjnene op! Hun knælte: „Far!“ Han syntes at tænke sig om og prøvde at tale; men kunde ikke. Hun skyndte sig: „Vi ved det, altsammen, far. Men bryd dig ikke om det! Vi skal ha det godt ligevel.“ Hans øjne viste, at han forstod, om også langsomt. Han vilde løfte

sin hånd, men mærket, han kunde ikke. Han så smærtelig forbauset på hende; hun la sig ned mod ham, kysset ham og gråt.

Men han bedret sig utrolig fort. Var det Marys nærvær og flittige omhu, som hjalp ham? Sygeplejersken sa det.

Nu kom en tid, hvori hun var utrættelig i sin omsorg for de to syge, men samtidig satte hun sig ind i styret av gård og hus. Hun overtog regnskabet og opsynet. Hun følte sig vel ved det; thi hun havde anlæg for at holde orden og styre. Fru Dawes var helt forundret.

Ingen bekymring for fremtiden, intet savn efter alt det, hun kom fra. Hun sa til dem, som beklaget hende, at vel var det hårdt, at de to gamle var syge, men ellers havde hun det så godt, at hun ikke ønsket det anderledes.

En ualmindelig varm dag et stykke ud i august havde hun fra morgenen av havt meget at gjøre. Hun længtes efter at styrte sig i sjøen, straks hun fik tid.

Mellem fem og seks løb de nedover, den lille Nanna og hun. Først var begge sammen i bade-

huset; lille Ninna havde slig fryd ved at stelle med Marys skjønne hår; idag skulde det løses. Så sprang hun op på hejen til den store sten for fra den at holde vagt til begge sider. Mary vilde intet ha på, men boltre og svømme af hjærtens lyst. Så la hun ivej mod øen. Derfra kunde hun selv se indløbet til begge sider og vejene. Alt stille, ingen fare. Derfor tilbage igjæn!

Sjøen kjælet og bar, solen spillet på armene, som kløvet den, landet foran lå høstmæt med fed hå, sjøfugl vugget i bugten, andre skreg over hende. „Jeg, som gruet så for at være alene —!"

Da hun nådde frem, vilde hun ikke op; hun la sig på ryggen og hvilte. Så nogle tag og hvilte pány. Stranden var inbydende; hun la sig der i solstegen. Hodet halvt på en sten, håret flydende. Å, for velvære! Men noget manet hende til at se op. Det gad hun ikke. Jo, hun burde se op, did pigen sad. Men hun ænset det ikke. Der sad jo Nanna på vagt. Så meget udrettet det dog, at velværet taptes; hun sluttet. Da hun rejste sig for at gå bort mod trappen under badehuset, så hun bag den store sten — Jørgen Thiis i jagtdragt med gevær over skulderen! Den lille pige stod oprejst på stenen, urørlig; hun stirret på ham, som blev hun holdt fast.

Hede blodbølger skyllet gjennem Mary med

harm og avsky. Er han uden skam? Eller har han tapt forstanden? Udvortes lod hun, som hun intet så, — kastet sig fremstupes i sjøen og svømmet mod trappen, den hun rolig tog fat i — og forsvandt.

Men åndetaget gik med voldsom magt, hun var så hed, at hun glemte at tørre sig, glemte at klæ sig på. Hun tændtes op stærkere og stærkere, tilsist kokte det av hævnlyst og raseri. Den galante Jørgen Thiis turde fornærme hende som ingen før i hendes liv.

Hun tomlet og basket med dette forstandsløse, uhæderlige overfald, til hun var inde i forestillinger, som bortførte. Hun stod atter foran atletens kraftfulde krop, hun havde atter Alices meget vidende øjne på sig. Hun skalv —, da hun hørte skrig af barnet deroppe. I hendes ophidselse var hun nær ved at skrige igjæn. Hvad kunde det være? Intet vindu vendte ud til den side. Gjænnem døren turde hun ikke se; ti hun havde intet på. Aldrig havde hun skyndt sig så med at klæ sig på; men det gik i bal for hende just av den grund; derfor drog det ud. Hun vilde ikke vise sig halvklædt for Jørgen Thiis.

Netop som hun var kommet så langt, at hun kunde tænke på at åpne, hører hun lille Nannas trip-trap på landgangsbroen. Mary rev op døren,

den lille kom styrtende ind og lige i fanget på hende. Der gjæmte hun hodet og gråt, så hun hikstet uden at kunne tale.

Mary fik hende rolig, især ved at love hende, at nu skulde hun få rede hendes hår. Da fortalte hun, at løjtnanten stod bag stenen, før hun mærket det. Hun havde siddet og sunget og slet ikke hørt ham. Han truet til hende. Å, hun blev ræd, for han så stygg ud! Å, han så stygg ud! Ikke før gik Mary ind i huset sit, så satte'n på sprang nedover, lige på huset!"

„Jørgen Thiis?"

„Da skreg jeg alt jeg orket! Da stod han. Men så vændte han og kom opover mod mig. Jeg ner av stenen og ind i skogen — —" hun kunde ikke mere, hun gjæmte hodet igjen i Marys skjørter og gråt.

Dette blev værre end værst! Mary kunde først ikke rumme det i sin forstand.

Men lidt efter lidt gik det op for hende, at han måtte være en anden. At han havde stormende lidenskab. At han havde mod til vældig hensynsløshed. Om han var kommet...?

Stolt og stærk, som hun kjændte sig, var det blet udvisning for altid — det og intet andet.

Men på vejen hjæmover lod hun Nanna gå i forvejen. Grunden var, at hun næppe kunde flytte

den ene fod frem for den andre, så overvældet tankerne hende.

Hvorledes kunde en mand til daglig styre sig, når han bar på så voldsomt begjær? En lang, lang ophobning måtte ha gåt forud; ellers kunde han ikke ligge under for et uhørt overfald på sig selv — og på hende!

I alle disse år havde han brændt op av attrå? Hans hyldning, hans ærbødighed, hans evige omsorg, — var altsammen røg fra det underjordiske krater? Som en vakker dag kaster flammende sten og glødaske!

Jørgen Thiis var altså farlig? Han minket ikke ved det; han steg! Den var prisværdig, den tvang, han havde lagt på sig selv — til ære for hende! At fristelsen en dag åpnet for de oprørske kræfter, han havde lukket inde — skulde hun egentlig bli vred på ham for det?

Hele resten av dagen, ja, endnu da hun klædte sig av, arbejdet hun med dette. Næste dag besluttet hun, at nu skulde det være slut. Det brød op noget, hun havde dæmpet én gang før; det måtte ikke forstyrre den takt, hun holdt på at ordne sit liv ind i. Derfor tog hun op igjæn sit arbejde strængere end nogensinde, ja, hun øket det. Hun gik nemlig tilbage i sin fars bøger og løse optegnelser (der var altfor mange av dem!),

hun vilde ha rede på, hvorledes det stod i det hele. Han havde dog en formue også her, og han kunde umulig ha brugt alt, han fik fra Amerika. Men hun fandt ikke, hvad hun søgte. Faren turde hun ikke bebyrde, og fru Dawes vidste intet.

Men så hel og tæt hendes iver var, — noget fra i går smøg ind med. Jørgen havde naturligvis villet bade; fra badet gå op og hilse på. Efter det, som hændte, kom han ikke. Kom han overhodet mere? Uden på nyt at bli bedt? Han havde jo forløbet sig, så det forslog. Hun hørte, der blev skudt omkring der de følgende dage. Andre talte også om, at der blev skudt længer borte. Men ikke kom han anden dag, ikke kom han tredje, ikke fjerde. Hun syntes om det.

Fordi tankerne så tit var i hejerne og skogen, gik hun en dag, lidt før middagstid, didop. Som altid i den siste del av august kan vejromslaget i det sydlige Norge være stærkt. Det var nu koldt; hun følte det friskt at stige tilvejrs i nordenvinden, som legte om hende. Hun gik op noget nedenfor husene; der var lettere. Hun kløv rask, hun var så vant, og hun længtes efter at komme højere op, stå i vinden og se udover det oprørte hav. Fra første højde nød hun alt udsynet over voldene, der folk holdt på med håen, som idag spred-tes for tørk, over bugten, holmerne, havet, som i

dag var sort og bar mange sejlere og enkelte dampere. Men ovenover sig havde hun en skrækkelig sjau av kråker; der blev sikkert holdt dom. Hun så en og anden skjære luften og forsvinde længer inde på hejen og mere mod nord. Spektaklet blev værre og værre, jo højere hun steg. Så skyndte hun på, kanske hun kunde redde den, som havde forsét sig. Helt opskaket var hun, så det løb hende koldt ned ad ryggen. Hun trodde, at når hun klaret næste fremspring, måtte hun se dem. Istedetfor så hun, da hun stak hodet op, en mand ligge på maven et godt stykke fra hende, længer mod nord, lige over husene. Det var Jørgen Thiis! Først dukket hun; men så steg der en glad hævnfølelse i hende, og med den steg hun selv op, rask, bestemt. Han så hende og sprang i vejret, forstyrret, skamfuld og rev huen av, satte den paa igjæn, vidste ikke, til hvad kant han skulde se eller vænde sig. Hun kom langsomt, rigtig nydende ham. Allerede på avstand ropte hun: „Så det er sådan, De går på jagt? — Kanske De vil skyde vore høner?“ Da hun kom nærmere: „De har ikke hund med? Å nej, vore høner kan De skyde uden hund. Eller kanske De har ikke hund heller?“

„Jo, men idag gik jeg ikke ud for at skyde. Jeg er færdig.“

Disse enkle, sagtmodige ord, som han sa uden at våge sig til at se på hende, kastet hendes følelser om. Hun vilde ikke mishandle ham. Hun havde hørt nok om onkelens tyranni.

Kråkerne raset værre end før. „Hør! Der blir holdt dom! At De ikke hjælper den stakkaren?“ — „Det har De sandelig ret i!“ sa han, lykkelig over at slippe fri. Han bøjet sig efter sit gevær og sprang. Hun efter. Først en liden højde, så vejen bortover. I og omkring to gamle træer raset de grå tingmænd; der var hundrer. Men ikke før så de en mand med gevær, så spredtes de, skrålende, til alle sider. Deres opgjør var endt.

Ganske rigtig: mellem to store træer lå en usædvanlig stor kråke, ribbet og blodig, i sine siste trækninger. Jørgen vilde løfte den op. „Nej, rør den ikke!“ ropte Mary og vendte sig bort. Hun gik straks nedover mod bergkanten igjæn. Hun hørte ham ikke komme efter, og stanset: „De kommer dog med? Og spiser middag?“ Han kom. Så gik de stiltiende sammen, til de kom did, hvor han havde ligget. Han skyndte sig: „Hvordan står det til hjæmme hos Dem?“ — Hun smilte: „Jo tak, efter omstændighederne virkelig bra.“

Røgen fra skorstenspiben hvirvlet op. Tagenes sten med blå glasur lå fornemt dækkende alle hus. De store haver til begge sider med sand-

gange lå som udslagne vinger med striber i udfra husene. Altsammen så levende, som kunde det i næste øjeblik løfte sig. — „Har De ligget længe her?“ spurte hun ubarmhjærtigt; hun holdt det jo for en slags besættelse. Han svarte ikke. Hun tog fat på nedstigningen; herfra var den meget brat. „Skal jeg hjælpe Dem?“ — „Å, tak, jeg har gåt den oftere end De.“

Det blev et stille måltid. Jørgen spiste, og det gjorde han altid langsomt; men aldrig som i dag. Mary var snart færdig med hver ret og sad og så på ham. Sa et og andet, som fik høflige svar. Hans øjne, som ellers var over hende som skyllende bølger, der vilde suge hende med. . . . idag forlod de vanskelig tallerkenen. Med ét sluttet han: „Er De ikke vel?“ — „Jo tak; men jeg er mæt.“ —

— — Nogle minutter senere kom han ud fra Anders Krog. Mary var kommen lidt før ud fra fru Dawes, og havde nætop åpnet til sit rum. Jørgen Thiis sa: „Jeg finder Deres far, frøken, meget bedre.“ — „Ja, han kan sige et og andet. Og bevæge armen en smule“. — Jørgen hørte øjensynlig ikke. „Er dette Deres rum? — Jeg har aldrig set det.“ Hun gik av vejen, han så og så. „Vil De ikke gå ind?“ — „Får jeg lov?“ — „Værsgod!“ Han gik frem til tærskelen, over den, lang-

somt; hun fulgte. Han stod aldeles stille og åndet dypt. Hun ved siden. Var værelset overtrukket med kniplingsværk? Han kunde ikke samle det. Sængen, møblerne, hvidt med blåt, eller blåt med hvidt, amoriner i taget, malerier, deriblandt et av hendes dejlige mor, og blomster foran det. Og den duft . . . ikke netop av blomster alene, men av hende og hendes. Hun stod her ved siden av, i sin blå kjole, den med halværmerne. I denne rene duft, i denne farve-ynde skammet han sig. Han skammet sig, så han kunde styrte ud. Han kunde ikke styre det, det begyndte at hive og hejse i brystet på ham; en skjælvning kom over ham. Det var, som han måtte briste i gråt. Da glimtet det av to hvide arme, og han hørte noget sagt, blåt og hvidt og hvidt og blåt, det også. Døren lukkedes bag ham, den skulde vel dække ham. Så glimtet igjæn de to hvide arme, og han hørte tydelig „Men Jørgen! — Men Jørgen!“ Han kjændte en hånd paa sin arm, og han kom i sæde. Hun havde virkelig sagt „Jørgen“, to ganger „Jørgen“. Nu strøg hun ham over panden og førte håret bort fra den. Så blødt, så blomsterlindt. Det løste for noget; alt sårt og haardt smæltet under hendes hånd og randt væk. I en usigelig følelse av varmt. Hun, som nu bøjet sig over ham, var egentlig den første, som hjalp

ham, fra han var barn. Han havde følt sig så ene. Slig tillid til ham i det håndtryk. Så ufortjent. Det gjorde godt! Å, som det gjorde godt! Han drømte, han var god, han også, i gode magters vold. Det hvide og det blå slog telt over ham. Ind under det tog disse store gode øjne hans sjæl op i sin. Han sa undskyldende og meget sagte: „Jeg holdt det ikke længer ud.“ Hvad det var, han ikke holdt ud, forstodes; hun drog sig straks tilbage.

„Mary“ hvisket han. Det kom, uden at han vilde det, han tænkte højt. Det skræmte ham, det skræmte hende. Hun veg længer fra ham, hendes øjne blev uklare, noget ligesom svigtet. Det så han, — og før hun anet det, før han selv vidste det, var han hos hende. Omslynget hende, trykket hende op til sig. Blev vild av at kjænde hendes legeme mod sit, kysset, kysset hende, der han traf. Hun bøjet sig bort — snart til den ene side, snart til den andre. Da kysset han på halsen, rundt om på halsen. Hun følte, det gjaldt noget. Bare én arm havde hun fri; men med den stødte hun ham fra sig. Samtidig bøjet hun sig så langt bag over, at hun var ved at falde. Han kom derved over hende, det tændte, og han vilde benytte sig av det. Men han måtte løse sin højre arm for at få tag under hende. Just derved fik hun sin venstre arm fri, satte den mod hans bryst av al

sin magt, så hun fik dreje sig til siden og stod. Øjnene mødtes. De var vilde, flammerne i dem brødes. Ingen talte. Aandedrættene korte, kvasse.

„Mary!“ hørtes ude fra gangen i skrig. Det var fru Dawes! Fru Dawes, som ikke mere kunde forlade sin sæng, — stod på gangen! „Mary!“ én gang til, så fortvilet, som var hun ved en avmagt. Begge ud. Fru Dawes stod i sin natdragt udenfor sin opslagne dør, lænet til væggen. Hun var ved at segne, da Jørgen Thiis styrtet til og tog under hendes arme. Op trapperne kom den ene pige efter den andre, også lille Nanna. Jørgen stod og holdt på fru Dawes, til de med forenede kræfter fik løftet hende og båret hende ind. Selv satte hun ikke mere fod under sig. Øjnene var i; om hun var besvimet, vidste de ikke. Det var en forfærdelig tyngde. Alt de løftet og drog, var det bare så vidt, de fik hende frem over tærskelen og ind. Langsomt frem over gulvet; men der stod det værste igjæn, nemlig at få overkroppen op i sængen; ti de kom ikke til. Hvergang overkroppen var ved sængkanten, vilde benene ikke efter; hun gled ned igjæn; hun hjalp ikke selv det minste, kun bare stønnet. Før Jørgen fik rigtig tag, var hun atter paa gulvet, hele mennesket. Endelig da de atter fik overkroppen op, men ikke så langt, at den lå ved sin egen tyngde, blev de rent for-

tvilet; de forstod ikke, hvordan de skulde bære sig ad. Den lille pige skoggerlo og løb; Jørgen kastet et rasende blik efter hende. Dette blev for meget selv for Mary. For tre minutter siden havde hun kjæmpet fortvilet, — og nu kom der en latterlyst over hende, så stor, at hun måtte løbe ud, hun også. Der stod hun med lommetørklædet for munden, tvekroget av latter, da sygeplejersken kom ud fra farens rum; han vilde vide, hvad dette altsammen var. Mary gik ind. Hun kunde næppe for latter forklare ham det, nemlig fru Dawes's stilling og Jørgens og pigernes slid. Hendes far strævet med at få spurt, hvad fru Dawes vilde ude på gangen. Da stanset Marys latter. En av pigerne kom fra fru Dawes's rum og mældte, at nu var fruen i sængen. Hun bad om at få tale med frøkenen.

Derinde stod Jørgen ved foden av sængen; fru Dawes lå og stønnet og gråt og ropte på Mary. Ikke før viste Mary sig i døren, så begyndte hun: „Hvad var det med dig, barn? En forfærdelig angst kom over mig, — hvad stod på?“ Mary kom hen til hende uden at se på Jørgen. Hun knælte hos sin gamle veninde, la så armen om hendes hals: „Å, tante Eva!“ sa hun og la hodet mod hendes bryst. Noget efter gråt hun. — „Hvad er det? Hvad er det? Hvad gjør dig så ulykkelig?“

jamret fru Dawes, hendes hånd strøg og strøg over det dejlige hår. Endelig så Mary op; Jørgen Thiis var borte. Men hun taug. „Aldrig har jeg følt det så," begyndte fru Dawes igjæn, „uden at noget skrækkeligt stod på?" Mary taug. „Var det noget med Jørgen Thiis?" Mary så på hende. — „Gud, ja! Jeg tænkte det! — Men husk, mit barn, at han har elsket dig, fra første gang han så dig, og aldrig nogen anden. Det er svært det, ser du. — Og ikke én eneste gang gjort så meget som en antydning til dig, — har han vel?" — Mary rystet på hodet. „Det er meget, det. Det viser karakter, det. Tjenester har han gjort dig, og æret dig har han, — ja, vær ikke for stræng! Først nu, du er fattig, tør han — — ja, hvad var det?" — Mary væntet lidt; så sa hun: „Først var det som han skulde få ondt. Men så blev han med én gang gal." — „Å, jeg kunde fortælle dig noget, jeg også . . . Ja, ja, ja!" Hun faldt i tanker. Så mumlet hun: „De, som går sådan årevis . . ." — „Lad os ikke tale om det!" avbrød Mary og rejste sig. — „Nej, Det er . . ." — „Ikke mere om det!" gjæntog Mary. Hun gik hen til vinduet. Så hørte hun fru Dawes bag sig: „Han har talt til mig, må du vide. Om han nu turde byde sig frem. Han kunde ikke tænke sig noget skjønnere. Træde til, når vi ikke længer kan. Men han synes, du

er for utilnærmelig." Mary gjorde en uvilkårlig bevægelse. Fru Dawes så den: „Vær nu ikke for stræng, Mary! Ved du, mit barn, at din far og jeg synes begge to . . ." — „Nej, tante!" Mary vændte sig rask mod hende — ikke egentlig uvillig, men dog sådan, at dette ikke kunde gå videre.

Mary blev derinde. Hun vilde ikke risikere at træffe Jørgen Thiis. Engang Mary hjalp fru Dawes med noget, sa denne: „Du ved, barn, han skal arve onkel Klaus?" Da Mary ikke svarte, turde hun bli ved. „Jørgen tror, Onkel Klaus vil hjælpe ham, hvis han gifter sig." Mary lod det glide forbi.

Da farvandet var frit, gik Mary ind til sig selv. Hun tænkte gjænnem igjæn den hele scene og glødet; men undredes over, at egenlig var hun ikke vred. Det var jo dog frygteligt.

Og just som hun tænkte: hvad nu videre? banket det diskret på. Hun blev harm, hun havde nær sprunget til og låset. Lidt efter sa hun: „Kom ind!" Døren åpnedes og lukkedes, uden at hun så sig om; hun sad i sin store stol. Sagte, ydmygt kom han frem og satte det ene knæ på gulvet, idet han la ansigtet i sine hænder. Der var intet i det, som stødte hende. Han var stærkt bevæget. Hun så ned på hans smukke hode med

det bløde hår. Hun dvælte ved hans lange musikfingre. Noget fint ved ham forsonet. Men dette sentimentale! „Skal jeg rejse?“ var det eneste han sa. Hun væntet lidt, så svarte hun: „Ja.“ Ganske sagte. Han lod hænderne falde, tog hendes højre hånd og trykket sine læber mod den, langt, men ærbødigt. Rejste sig og gik.

Under kysset, så ærbødigt det var, rislet en oprivende fornemmelse gjænnem hendes legeme. Av den hun før følte, da han kysset og kysset, så hun var nær ved avmagt. Hun blev forundret siddende. Længe efter han var gåt. Hun tænkte atter deres kamp igjænnem i det minste og sittret. „Hvorfor er jeg ikke vred på ham?“

Så banket det igjæn. Det var pigen fra fru Dawes, som spurte, om hun vilde komme derind. „Du lod ham rejse, barn?“ Fru Dawes var mere end bedrøvet. Hun løftet sig i sæde av iver og lænet sig på den ene arm. Hendes kappe sad skjævt over de grå, korte hår, den fede hals var rødere end vanlig, som havde hun havt det for varmt. „Hvorfor lod du ham rejse?“ gjæntog hun. „Det var ham, som vilde.“ — „Kan du sige sådant, barn? Han var jo herinde og klaget. Han vilde heller bli’, end han vilde leve! Du har ikke forstand på det. Du gjør jo aldrig andet end fornægte ham. Og torturere ham.“ Hun la sig bagover

igjæn, helt opgit. Ordet „torturere“ gjorde et forbigående komisk intryk; men Mary havde selv en følelse av, at hun burde ha talt med ham, før hun lod ham gå. Gå skulde han.

Der kom nok så vanskelige dager. Anders Krog blev dårligere ved et vejromslag, og der var diætbesvær. Han havde mere ondt for at udtrykke sig. Mary var meget hos ham; da var hans øjne om hende og efter hende, så det næsten gjorde hende ræd.

Fru Dawes sendte små sedler ind til ham. Sit skriveri måtte hun fortsætte også i sængen. Han så længe på Mary, hvergang disse sedler kom. Så gjættet hun jo, hvad de handlet om.

En dag sagde fru Dawes til hende: „Du overvurderer dig, når du tror, du kan leve her alene med os.“ — „Hvad mener du?“ — „At så træt du kan være av selskabslivet om våren, — når høsten kommer, dra’r det. Du er for vant til det.“ —

Mary svarte intet dengang; men nogle dage senere — vejret havde længe været surt, hun havde ikke været ude — sa hun til fru Dawes: „Du kan ha ret i det, at det liv, vi har levet sammen i alle disse år, har dype rødder i mig.“ — „Å, dypere end du selv ved, barn!“ — „Men hvad vil du, jeg skal gjøre? Jeg kan ikke komme fra her? Jeg vil det heller ikke.“ — „Nej. — Men

du kan skifte lidt på?“ — „Hvorledes?“ — „Du forstår det godt, barn! Var du givt, levde han stundimellem med dig her, og du stundimellem med ham der, han nu skal hen.“ — „Et underligt ægteskab!“ — „Jeg tror ikke, du kan komme det nærmere.“ — „Hvad komme nærmere?“ — „Det, livet kræver av dig. Og det, du er vant til.“ Mary følte, at farens ønske var i det, som fru Dawes nu sa. At det, som gjorde ham mest urolig, var hendes skjæbne. At han vilde kjænde tryghed i et ægteskab med Jørgen, under onkel Klaus's omsorg. Det lå over hende som et tryk, at farens ønsker havde hun hidintil tat lidet hensyn til.

Hele denne tid, alle disse overlægninger syntes hende som recitativet i en opera, det, som forbinder to handlinger.

Når hun nu, det høstnet, så udover bugten, kjændte hun sig som indfanget. Stod hun oppe på hejen og så høstens hårde intog i de skumsprøjtende bølger, vidste hun, den kom med stængsel for vinteren. Da jog det i hende; hun var vant til andet.

Også i blodet jog det. Hun var ikke rolig længer. I mindet var Jørgen ikke frastødende. Atmosfæren, som fulgte ham, var endog sympatisk.

At et slaganfald havde lagt faren overende, og at Jørgen da var nærværende, og at faren ønsket

ham . . . bandt det ikke sammen? Var der ikke skjæbne i det?

At træde op ved Jørgens side i Stockholm[1]), og senere sendes længer ud, — en naturligere avslutning av hendes rejseliv, en alsidigere brug av hvad hun i det havde lært, kunde ikke let findes.

Onkel Klaus skulde skaffe hjælp. Ordentlig hjælp! Hun kjændte sin magt over Onkel Klaus. —

„Alt i alt, kjære tante Eva,“ sa hun en dag, hun sad ved hendes sæng og småpratet: „Du kan skrive til Jørgen.“

— Mary stod selv på bryggen, da båden la til. Det var lørdagseftermiddag, alle, som kunde, drog ud av byen for at nyde de sidste høstdage i det fri. Det var en god dag. I det sydlige Norge kan de have sådanne langt ind i september. Mary stod klædt i blåt med en blå parasol, som hun viftet mod Jørgen med og mod nogle væninder, som stod sammen med ham. Alle ombord stævnet til landgangen for at se.

Jørgen følte, straks han stod hos hende, at han

[1]) Sveriges udenrigsministerium var dengang Norges.

måtte være forsigtig. Han gjættet på, at hun havde tat mod ham hernede, nætop for at mødet mellem dem ikke kunde blive intimt.

Opover blev der tale om alle svaler, som samlet sig nu til rejsen. Om gårdstyreren, der netop havde skudt en vældig ørn. Om det skrivebræt, fru Dawes havde fåt konstrueret. Om den gode efterslåt, om priserne på frugt og turnips. — Inde i gangen sprang hun fra ham med et kort „undskyld!" Hun fo'r op trappen. Gutten, som bragte Jørgens kuffert, kom efter ind; Jørgen og han stod der og vidste ikke, hvorhen. Da hørtes Mary oppe fra: „Denne vej!" De kom. Hun åpnet til gjæsteværelset ved siden av sit eget og bad gutten sætte kufferten ind der. Til Jørgen sa hun: „Skal vi så gå ind til far?" — Hun gik selv foran. Sygeplejersken var der ikke. Væntelig var det for at fjærne hende hun først sprang op.

Der tændtes straks lys i den syges øjne, da han bag hende i den åpne dør så Jørgen. Ikke før var døren lukket, så gik Mary hen til sin far, ludet sig fremover ham og sa: „Nu er Jørgen og jeg forlovet, far."

Al den godhed og lykke, som kan samles i et åsyn, strålte ud av farens. Smilende vændte hun sig mod Jørgen, som stod bleg og betagen, færdig til at styrte hen og omfavne Mary. Man han følte,

hun nok vilde ha hans overraskelse, hans taknemlighed og hans tilbedelse, men uden ceremonier. Det gjorde intet skår i hans lykke. Han mødte hendes smilende øjne med den fuldeste, inderligste fryd. Han trykket den hånd, som Anders Krog kunde røre, han så ham ind i de tårefyldte øjne, hans egne fyldtes. Men der blev ikke talt, før Mary sa: „Nu går vi ind til tante Eva!"

Med sejrsfølelse gik hun selv foran. Han beundret hende og fulgte. Hans hjærte var fuldt, ikke minst av begejstring over den storladenhed, hvormed hun havde tilgivet. Han tænkte: ude på gangen vil hun vende sig og da . . . Men hun gik lige til fru Dawes's dør og banket på.

Så snart fru Dawes så Jørgen, slog hun de fede hænder sammen, rev i kappen og vilde rejse sig, — men orket ikke for udbrud av bevægelse. Hun faldt ned igjæn og gråt, velsignet, strakte armene ud, Jørgen gik hen i dem; men hun fik ham ikke til at kysse sig.

Såsnart der kunde tales et fornuftigt ord, sa Mary: „Synes ikke også du, tante Eva, at imorgen burde vi to ta ind til onkel Klaus?" — „Det ene rigtige, mit barn! Det ene rigtige. Hvad har I at vænte efter?" — Jørgen strålte. Mary drog sig tilbage, for at de to fortrolige kunde tale ud.

Da de atter mødtes, forstod han, at parolen

lød: „Se, men ikke røre!“ Det faldt hårdt; men han tilstod, at den, der således havde formastet sig, burde holde sig i skindet. Selv vilde hun bestemme over sig selv.

I sin sejrsfølelse var hun skjønnere end nogensinde. Det syntes ham en nåde, da hun sa „du“ til ham. Det var også alt, hun nedlod sig til. Han væntet og væntet; men hun gav ikke mere. Ikke den hele dag. Så tyet han til pianoet og jamret frygteligt. Mary satte dørene op, så fru Dawes kunde høre. „Den arme dreng!“ sa fru Dawes.

Næste dag kom hun ikke ned, før de skulde med dampskibet ind til onkel Klaus. „Idag er du rigtig *la grande dame,*“ — Jørgen mønstret hende beundrende; hun stod i sin eleganteste pariser for udgående. „Du vil imponere på onkel Klaus?“ — „Også det. Men det er jo søndag. — Sig mig,“ og hun blev pludselig alvorlig: „Ved onkel Klaus om fars uheld?“ — „Ja, om hans sygdom?“ — „Nej, om grunden til den?“ — „Det ved jeg ikke. Jeg kommer hjæmmefra. — Jeg har intet sagt. Ikke engang hjæmme.“ — Det syntes hun om. De havde derfor også en hyggelig, munter tur nedover til dampen og videre med den. De hvisket om bryllop, om permissjon for den første måned derefter, om livet i Stockholm, om hendes besøg did ind, om hans besøg hjæm til jul, om

en liden trip til Kristiania nu straks, kort — der var ikke skyer på deres himmel.

Onkel Klaus traf de i hans røgehule, der de mere anet end så ham. Han forskrækkedes også selv, da Mary i al sin herlighed stod over ham. Han ilte foran dem ind i den store, stive salon. Endnu før de satte sig, sa Jørgen: „Ja, nu kommer vi, onkel, for at fortælle dig —,“ han kom ikke længer; ti onkel Klaus så på ansigterne, hvad det var for strålende nyt de bragte. „Jeg gratulerer, jeg gratulerer!“ Den lange mand bøjet sig med en hånd til hver: „Ja, det siger alle,“ triumferte han, „at I to er det vakkreste par, byen har havt. For,“ la han til, „vi har jo længe forlovet dere!“ Ikke før havde de sat sig, formørkedes hans ansigt. Han så medfølende på Mary: „Din far, arme barn!“ — „Far er bedre nu,“ svarte hun undvigende. — Onkel Klaus så på hende prøvende: „Han kan jo ikke mere . . .“ han stanset, han var i virkeligheden ikke god for at tale det ud, heller ikke Mary. De blev altså siddende tause. —

Da de atter talte, var det om de ualmindelig slette tider. Det så ud som de aldrig vilde høre op. Aktierne havde ingen værdi, skibsfarten lå nede, ingen ny foretagender, pengerne gjæmte sig. Mens de talte om dette, så onkel Klaus flere ganger på Jørgen, som vilde han spørge om mere,

når han var borte. Hun forstod det og gjorde tegn til Jørgen, som rejste sig og bad at undskylde; han måtte træffe et par kammerater i byen. Det var således avtalt mellem Mary og ham, at *hun* skulde tale med Onkel Klaus alene. Men hvad var det onkel Klaus vilde tale med hende om? Hun var spændt.

Jørgen var ikke før ude av døren, så sa onkel Klaus med bekymret mine: „Stakkars barn, er det sandt, at din far har lidt store tap i Amerika?" — „Han har tapt alt," svarte hun. Den lange mand fo'r i vejret, bleg, forfærdet: „Han har tapt alt?" — Han stirret med stor, åpen mund, blev purpurrød og brød ud: „Ja, da forstår jeg, pinedød, at en kan få slag!" — han gav sig til at drive frem og tilbage, som var ingen anden tilstede. De vide bukser slang ham om benene, de lange arme kavet. „Han har da også altid været en godtroende fjot! En rigtig tosk! Tænk, at ha så stor formue ude i anden mands forretning og ikke føre opsyn med den! For en forbandet —" han stanset bråt og spurte i højeste forbauselse: „Hvad skal dere så gifte dere på —?"

Mary havde kjændt sig krænket inderst inde, længe før dette spørsmål kom. I hendes nærhed at bære sig sådan ad, i hendes påhør at sige sådant om hendes far! Ikke destomindre svarte hun

med sit smukkeste smil og med skjælmeri: „På dig, onkel Klaus!“

Hans forbauselse var ikke til at måle. Hun prøvet at dæmpe den, før den fik udbrud, hun spøgte og slog om i engelsk, idet hun beklaget den fattige mand, som han var! Men det prællet av som fuglesnak på en bjørn. „Det ligner den satans Jørgen,“ kom det endelig, „straks at spekulere i mig!“ — Han skjød atter ivej bortover gulvet, fortere end før: „Ha, ha! Jagu kunde jeg tænke det! Når der er noget ivejen, så skal jeg til! I disse tider, jeg knap tjener maden! Noget så uforskammet har jeg aldrig hørt, så længe jeg har levd!“ Han så hende ikke, han så intet. Denne rige mands luner, vrede, uforskammethed havde altid havt frit løb. „Jørgen fortjente, pinedød, at jeg tog fra ham også det, han nu får! Han gjør ikke andet end forlanger mere! Og nu skulde jeg — — ha, ha! Ja, han er gutten sin!“ —

Mary sad ligbleg. Aldrig før var hun blet ydmyget; aldrig før havde noget menneske behandlet hende anderledes end som den foretrukne.

Men hodet tapte hun ikke. „Jeg fører nu fars regnskaber,“ sa hun koldt; „derav kan jeg se, at også du og han har forretninger sammen.“ — „Å ja,“ sa han, uden at stanse og uden at se på hende: „Å ja, — for et par hundre tusen. Men fører du

regnskabet, så ser du vel også, at i disse tider inbringer de næsten ingen ting." — „Det er nu overdrevet," svarte hun. „Ja, hvad vil du med dem?" spurte han og stanset. Udav en inskydelse ropte han: „Har Jørgen bedt dig om at sælge dem?" — „Jørgen har ikke bedt mig om noget," sa hun og rejste sig.

Som hun stod der, bleg, høj, statelig og så modigt på ham, tapte han helt. Han bare stirret. Hun sa: „Jeg beklager, at jeg ikke før har vidst, hvem du var." Al overlegenhed randt av ham, han blev dum og tunglemmet. Han var ikke istand til at svare, ikke engang til at røre sig. Han lod hende gå. Og det var det siste, han vilde!

Gjænnem vinduet så han efter hende, så hende stryge forbi mod torvet lige ved. Hvor var hun skjøn og stolt! Et syn!

— Da Jørgen noget efter kom for at hente Mary, eller rettere for at bli der sammen med hende til middag; ti det var han da sikker på, at de blev budne til middag, — fik han ikke alene samme overskyll som hun havde fåt, men så meget mere, som onkel Klaus nu var umådelig misnøjd med sig selv. Det skulde Jørgen bøde for. „Hvorfor faen kom du ikke selv? Du var for fejg til det? — Og så vilde du få hende til at sælge aktier nu, de ingenting er værd! For en forbandet letfærdig

krop du altid har været." — Onkel Klaus havde uret; men Jørgen kjændte ham, han vidste, at her ikke måtte svares. Han krøb derifra på alle fire og kom op til Mary ynkeligere end den dag hun fandt ham oppe på hejen, stirrende ned i det tapte paradis. Selv havde hun gråt av harm og skuffelse; men der var spændfjædre i hende; nu slog det om! Deres fald fra sejrsfølelsen for en halv time siden var så styrtende, at når Jørgens elendighed kom til, blev det til latter altsammen! Hun lo så overgivent, så stormende frit, at det endog helbredet Jørgen. Efter et kvarters tid var begge de unge mennesker ude på gaden for at bestille sig en ypperlig middag med champagne til. Imens den lagedes til, vilde de gå sig en tur. Men ikke før stod de udenfor i det dejlige, friske vejr, så måtte Jørgen op igjæn for at telefonere til Krogskogen, at de vilde gå didhen og spise middag der! Det vilde tage godt og vel to timer på den nye kystvejen; det skulde bli en herlig tur!

De satte fart på; den klare høstdagen var kjølig med rask bris, — just vejr at spasere i.

Vejen langs sjøen skar gjennem alle odderne, det stadige skifte fra strand til berghej, fra berghej til strand igjen, længtes de til. Havet mørkeblåt, fyldt av skib med sejl og av dampsøjler langt ud over. Idag var det søndag, derfor også flere

lystsejlere ude; de smøg frem i sundene og de våget sig ud i det fri hav.

Med sin raske gang var de to unge mennesker snart ude av byens tættere del. Der lå et vakkert lidet hus i en have. „Hvem tilhører det?“ spurte Mary, det så så indbydende ud. „Lægen, frøken Røy,“ svarte Jørgen ivrig. „Jeg har jo over vor harm og skuffelse glæmt at sige dig, at jeg mødte Frans Røy i byen!“ Uden at vide det, stanset Mary. Uden at ville det, blev hun rød. „Frans Røy?“ spurte hun og stirret. Så gik hun, før hun fik svar. „Han er her for at se på havne-arbejdet. Du ved, Irgens er død.“ — „Ingeniøren? Er han død?“ — „Og nu siger de, kaptejn Røy skal overta det.“ — „Er det arbejde for en mand som han?“ — „Så spør vist mange. — De spør, hvad han vil her?“ lo Jørgen. Mary så på ham, og han på Mary. Så gik han nærmere hen til hende: „Men nu kommer han for sent.“ Han havde væntet sig et forståelsesfuldt øjekast på de ord, kanske med lidt lykke i. Hun gik videre uden at se på ham, også uden at sige noget.

Da var de længe tause. De gik fort. Høstbrisen svalet. Så vændte hun sig mod ham for at gjøre ham en glæde. „Ved du, Jørgen, at far har to hundre tusen stående hos onkel Klaus?“ — „Han har to hundre og femti tusen,“ svarte Jørgen.

Hun blev meget forbauset, — først over at Jørgen vidste besked, dernæst over de femti tusen. „Onkel Klaus sa selv to hundre tusen.“ — „Ja, som din far har i hans foretagender og skib. Men nylig før din far blev syg, sendte han onkel femti tusen, som var blet ledige.“ — „Hvordan ved du det?“ — „Onkel har sagt mig det.“ — „Jeg har ikke set det.“ — „Nej, din far har kanske git sig tid med at føre dem ind; han plejet jo det. Desuden —“ her stanset Jørgen — „kjænder du alle din fars grejer?“ Hun vilde ikke ind på det; hun vidste, at spørsmålet kunde gjøres. Men hvordan kunde Jørgen —? Kanske gjænnem fru Dawes. I hvert fald var hun glad. Hun havde stanset, der var noget, hun vilde sige. Men vinden kastet hendes skjørter op, løste noget av håret og jog et tørklæde tilside: „Gud, som du ser fortryllende ud!“ ropte han. — „Men da står der jo ikke noget på med os, Jørgen?“ — „Vi kan gifte os, mener du?“ — „Ja!“ og hun satte avsted. — „Nej, kjære, nu inbringer aktierne næsten ingenting.“ — „Ja, hvad gjør det? Vi skal gå på, Jørgen!“ Hun strålte av sundhed og mod. „Uden onkels samtykke?“ spurte han forsagt. — Hun stanset igjæn: „Han gjør dig arveløs?“ — Uden at svare ligefrem sa han tungt: „Du skulde vide, Mary, hvad jeg har gåt igjænnem med onkel. Fra første

dag han tog mig til sig. Hvad han har plaget mig med. Hvad han har været efter mig for. Lige til idag har jeg været behandlet som en uskikkelig skolegut. Hans onde lune har altid gåt ud over mig." Der tegnet sig en slig blanding av ulykke og forbittrelse i hans ansigt, at Mary uvilkårlig brød ud: „Stakkars Jørgen, — nu begynder jeg at forstå!" De gik videre. Hun tænkte ud, at hans ævne til at beherske sig var lært i en hård skole; der havde han også lært at skjule sig. Hans sejghed måtte hun beundre; hvad havde han dog ikke sat igjænnem! End bare hans musik! Den havde vel været til trøst for ham. Nu forstod hun hans ualmindelige høflighed. Nu forstod hun hans sentimentalitet. Hun forstod, hvorfor han var blet så stræng og nøje på det og hård med dem, han fik under sig.

Hun så, at kanske hun også havde skyld i, at han havde havt det ondt. Hans lange, tause kjærlighed til hende havde bare lagt byrde til; ti hun havde ikke git ham ét opmuntrende ord; tværtom. Hvad under, at han tilsisist var blet som besat? „Stakkars Jørgen!" sa hun én gang til og tog hans hånd. Det første kjærlighedstægn, hun endnu havde spenderet på ham. Hun måtte straks ta det tilbage for at holde skjørterne nede, for om odden gik skarp vind, og en sejlbåd skar lige op under dem.

Der hilstes op fra den, og de hilste ned igjæn. For en frisk dag, for en smældende blå fjord med røde flag udover.

Da de kom ned i bugten, spurte hun: „Tror du virkelig, han gjør dig arveløs, om vi gifter os?“ — „Vi har ikke noget at gifte os på, kjære dig!“ — „Vi kan jo sælge disse papirer,“ sa hun modig. „Ja, bærer vi os sådan ad for at gifte os, at vi sælger nu, de står så lavt, ja, da gjør han mig sikkert arveløs.“ — Men hun vilde ikke gi tapt: „End skogen vor?“ — „Den må stå i flere år.“ —

Som han vidste god besked, Jørgen! Som han havde overvejet altsammen!

De kom ind på strandvejen, som førte frem til siste odde, den ved Krogskogen. Der var en gammel sær finnehund. Mary var rigtig godvænner med den. Han gjødde jo altid lidt, når nogen nærmet sig, kanske så han ikke godt; men logret straks, han fik tæft av kjændtfolk. Idag var den aldeles rasende.

„Men, bevare mig,“ brød Mary ud, „er det dig, han er så sint på?“ Jørgen svarte ikke, men bøjet sig ned efter en liden sten. Da hunden så det, pilte den med halen mellem benene bag nogen risved, som lå der. Derfra fortsatte den så musiken. „Lad den da være!“ sa Mary, hun så Jørgen gav sig til at beregne skudlinjen. „Det er dog

morsomt at se, om den ikke akkurat drar sig tilbage did, jeg nu sigter," sa han, for så får han stenen lige i ryggen. Med det samme lod han som han kastet; hunden avsted, — så kastet han først, og hunden fik stenen akkurat i ryggen. Den hylte. „Ser du!" sa Jørgen hoverende. „Der er ikke mange, som kaster så sikkert, skal jeg si dig." — „Skyder du lige godt?" — „Om jeg gjør? I det hele tat, Mary, det, jeg befatter mig med — det er ikke meget —, men det gjør jeg tilgagns." Hun måtte medgi det. Hundens raseri fra det fjærne stadfæstet det også.

På snarvejen op mod hjæmmet sa han: „Tror du, vi skal si' noget til fru Dawes eller til din far om dette?" — „Med onkel Klaus?" — „Ja. Det vil bare bedrøve dem. Kan vi ikke si, at onkel Klaus bad os vænte til våren?" — Hun stanset. Hun syntes ikke om sådant. Men Jørgen blev ved. „Jeg kjænder onkel Klaus bedre end du. Han vil snart angre det. Vistnok vil han ikke gi sig; men han kommer selv med et andet forslag — omtrent som det, jeg ber dig sige: — at han vil, vi skal vænte til våren."

Mary var længst på det rene med, hvor god besked Jørgen vidste; hun kunde derfor også indrømme, at han forstod sligt bedre end hun. Men omveje var hun ikke vant til. „Lad mig få greje

det!“ sa han; „så skal jeg spare de gamle for en skuffelse.“

„Men hvad skal så jeg sige?“ spurte Mary. — „Hvad sandt er, at onkel Klaus var svært glad over vor forlovelse, og at tiderne nætop nu var svære, så her måtte væntes. Det er jo virkelig så.“

Det gik Mary med på. Især fordi hun fandt det omtænksomt av Jørgen, at de gamle skulde skånes. Han fik hendes oprigtige tak for det — og hendes hånd igjæn. Den beholdt han så lige til trappen, ja op ad den. Han tænkte, dette er pant på et kys i forstuen. Men da tar jeg ti!

Han åpnet døren og lod Mary gå først ind. „Tak for turen, Jørgen!“ sa hun, idet hun gik forbi og nikket muntert til ham, — og sprang til trappen og op. Han hørte hende gå ind på sit kammer. —

Hvor varsomt end Jørgen bela sine ord, da han fortalte om udfaldet, — det var en svær skuffelse for de gamle. Både Anders Krog og især fru Dawes fandt det uforklarligt, den siste endog grusomt. Så skulde Mary gå her alene den lange vinter og Jørgen i Stockholm. De kunde kanske få se hverandre i julen nogle dage; men ikke mere. Mærkværdigt nok: denne de gamles skuffelse havde et uventet tilbageslag på Jørgen. Han sad og sturet som en syg fugl. Ikke talte han, han svarte næppe fru Dawes, ikke spillet han; men beredte sin avrejse

til næste morgen. Så gik det direkte til Stockholm; tiden var inde.

Alene Mary var kvik. Det var som det altsammen ikke kom hende ved. Hende havde dagen intet ondt bragt; sådan så det ud. Den sejrsfølelse, som var over hende, lige fra hun foran sin far nådigst proklameret deres forlovelse, den var ikke alene usvækket, men større end nogensinde. Hun gik og småsang i gangerne og stuerne, hun havde tyve ting at ordne, som var det hun, som skulde foreta en avgjørende og lang rejse. Ved avtensbordet spøgte hun, så Jørgen sad med en utrygg følelse av, at hun gjorde nar. Han sa tilslut rent ud, at han forstod hende ikke. Han syntes, hun heller skulde ha ondt av ham. Hun blev da i alle fald igjæn her i sit eget dejlige hjæm og i kjært arbejde for sine to gamle; men han —? Nu *hadet* han det, han skulde ind i, fordi det fjærnet ham fra hende! Han angret, at han havde tat orlov fra militærtjenesten. Han avskydde Stockholm. Han vidste, hvor tilsidesat en ung mand der levde, som ikke var med i den højere *societé* og ovenikjøbet var Nordmand. Han var ulykkelig og gav ondt fra sig.

„Du, som var så flink til konfirmationen, Jørgen, du ved da, at Jakob måtte arbejde i samfulde syv år for Rakel?“ — „Har jeg kanske ikke arbejdet

i mange nok for dig, Mary?“ — „Det var, fordi du begyndte så altfor tidlig, at det blev så mange. Det er en slem vane, du har lagt dig til — at begynde for tidlig!“ — „Var det muligt at se dig uden at . . .? Du gjør dig selv uret.“ — „Det var da andre mål, du havde, Jørgen, end at vinde mig?“ — „Det havde også Jakob, den pengepuger! Og han havde enda den åbenbare fordel, at imens kunde han se Rakel, så ofte han vilde.“ — „Nå —, den, som har væntet i mange år, Jørgen, —“ „— han kan også vænte et halvt år til? Ja, du har let for at snakke, du, som aldrig har væntet. Ikke det minste!“ — Hun taug. „At du ovenikjøbet vil ærte mig, Mary? — Jeg, som (ja også, når jeg er hos dig!) må leve på så smal kost!“ — „Du beklager dig, Jørgen?“ — „Ja, det gjør jeg sandelig.“ — „Du begyndte så altfor tidlig, husker du.“ Hun lo. Han blev forlegen; men om lidt: „Du forstår ikke, hvad det er at vænte, du!“ — „Jeg forstår da i alle fald, at den, som lever på smal kost, kan lettere vænne sig til det.“ Hun lo igjæn. Han kjændte sig både krænket og usikker. En, som rigtig holdt av ham, havde næppe båret sig sådan ad — kvællen før en adskillelse på flere måneder. Og med så tarvelige udsigter for ægteskab som deres.

De sad en stund hos hendes far og længere

hos fru Dawes. Jørgen var stille, sa ingenting. Men Mary var munter. Fru Dawes så forundret på dem. Hun vændte sig til Jørgen: „Stakkars dreng, du må komme hid til jul!" Mary svarte for ham: „Tante Eva, det er nætop i julen, at der er morsomst i Stockholm."

Med én gang rejste Mary sig og bød, meget uventet „Godnat!" Først til Jørgen, så til fru Dawes. „Jeg er træt efter rejsen, og jeg skal tidlig op imorgen for at følge Jørgen."

Jørgen følte, at dette uventede opbrud var en udspekuleret skøjerstreg. Hun vilde slippe at sige ham godnat ude på gangen. Han lovet at ta hævn. Han forstod sig på det.

Fru Dawes vilde vide, om der var forefaldt noget mellem dem? Det nægtet han. Hun trodde ham ikke; han måtte gjenta det alvorligt, at han vidste om intet. Men dølge sin forstemthed kunde han ikke. Han formådde ikke engang at sidde der og forlod hende. På gangen var der mod sædvane aldeles mørkt. Han famlet sig frem til sin dør. Først da han havde tændt inde hos sig og uvilkårlig lyttet efter et livstægn inde fra hende, faldt det ham ind, at hans lås nu var gjort lydløst. Imorges havde det gnisset. Rent ubetydeligt; men gnisset havde det. Aldrig havde han været i et hus som dette, deri det allerminste, som var i

ulage, uopholdelig blev rettet. Trods det var søndag. Han kunde ikke tænke sig en større lykke, når alt engang var i orden, end at vende tilbage hid, hvile ud her og leve her så længe og således, som hans inderste attrå til livsnydelse forespejlet.

Så det gjaldt at holde ud. Finde sig i hendes luner nu, som før i onkelens. Til hans tid kom! —

— Han gik og klædte sig av, da døren lydløst åpnedes og Mary trådte ind i sin natdragt. Blændende skjøn. Hun lukket bag sig og gik bort til lampen. „Du skal ikke vænte, Jørgen!“ Hun slukket lampen. —

ALENE

NÆSTE morgen sov hun for længe. Hun vækkedes ved sang og spil. Først i halvsøvne, så sikkert gjænnem en strøm av tililende minder hørte hun Jørgen Thiis. Han sang til pianoet for åpne vinduer i den tidlige morgen. Hans lyse, jublende tenor svang festtoner op til hende.

Fort, fort var hun oppe og i klærne; ellers kom hun for sent til at følge ham ned til båden. Under det raske arbejde blev hun våknere, og jo stærkere stormet tankerne mod ham og hans yre glæde dernede. Hans inderlige, sjæl og sanser gjænnemstrømmende tak og lov, den vilde hun nyde nær hos! Løftes og bæres rundt i triumf som hans livs fyrstinde. Av fri suverænitet havde hun ydet ham livets højeste pris. Nu var han lønnet for sin lange kval! Fordomsfrit og uden prutning. Hun kjændte ham jo nu, hun vidste, ind i det minste, hvordan han vilde se ud, hvordan han vilde bære sig ad for at føre hende med ind i sin

lykke. Derfor svulmet hendes bryst mod mødet. Fejres og takkes vilde hun!

Gjænnem det lille hollandske kabinet kom hun i sin blå morgenkjole og la hånden på dørvrideren til det store musikrum ud mod sjøen; men måtte stanse for at samle ånde, så spændt var hun. Imens nød hun hans triumf derindefra. Så betaget var han av sin egen musik, at hun kom ham helt nær, før han mærket hende. Han så op, strålende, — rejste sig langsomt, stille, som til fest. Han vilde ikke forstyrre stemningen, åpnet favnen mod hendes, drog hende til sig, kysset ærbart hendes hår, klappet hende på det kind, som lå bart, med langsomme, vare strøg; han vilde dække og skjule. Hjælpe hende med mandig godhed over den skamfølelse, som hun naturligvis stod i. Han var helt igjænnem øm og beroligende. — —

„Vi må nok skynde os ind for at spise," hvisket han vænligt nedover hende, kyssende endnu engang hendes smukke hår, åndende ind dets vellugt. Så tog han hende sagte, men førende om livet. Næsten ved døren spurte han dæmpet: „Du har sovet godt, siden du kommer så sent?" Han åpnet døren faderlig med sin fri hånd og så medfølende på hende, da han ikke fik svar. Hun var meget bleg og helt forvirret. „Min søde pige," hvisket han trøstende.

Ved bordet var der ikke ende på hans hensynsfuldhed, især da hun ikke kunde spise. Men tiden var knap, han måtte besørge sig selv, så der blev ikke megen tale av. Mary sa ikke ét ord. Men hun syntes, han førte gaffel og kniv på en ny, overherrelig måde. I slægt med den, han nu talte til hende på og så på hende med. Han vilde åbenbart ingi hende mod. Efter det, som var hændt igår. Hun kunde ha tat talerkenen med det, som var på den, og kylet den i ansigtet på ham!

Hans triumfsang havde gjældt ham selv! Sejrshymnen hans egen fortjeneste!

Der stod en karaffel med vin på bordet til alle måltider. Han drak langsomt et helt stort glas, tørret sig, rejste sig med et værdigt: „Undskyld!“ — Så igjænnem døren: „Jeg må se, om gutten har tat kufferten min.“

Et øjeblik efter var han inde igjæn. „Der er liden tid,“ — han lukket døren efter sig og gik hastig bort til Mary, som nu stod ved vinduet. Han drog hende dennegang rask ind til sig og begyndte at kysse ... „Ikke mere av det!“ sa hun med al sin gamle suverænitet og vendte sig bort. Hun skred stolt ud i forstuen, tog på sig en jakke, som den tililende pige hjalp hende med, valgte en hat, så ud efter vejret og tog så parasol. Pigen

åpnet gadedøren, Mary gik rask ud, han efter, krænket i sit allerdypeste. Han var sig ingen brøde bevidst.

De gik en stund tause. Men det kokte så i hende, at da hun endelig husket at spænde op sin parasol, havde hun nær ødelagt den. Han så det. „Hør," sa hun — og det lød som havde hun fåt indlagt ny røst: „Jeg holder ikke av brevskriving. Jeg kan heller ikke skrive brev." — „Du vil ikke, jeg skal skrive dig til —?!" Han havde også fåt en ny røst. Hun svarte ikke, og ikke så hun på ham. „Men om noget skulde hænde —?" sa han. — „Nu ja, *da* —! Men så har du jo fru Dawes."

Som om dette ikke var nok, la hun til: „Du er vel ikke nogen rar brevskriver, du heller, Jørgen. Så der går ingenting tapt."

Han kunde gjærne ha slåt hende.

Hvad skulde så hænde andet, end at den gamle, sære finnehund var der ved landgangen med nogen fra sit hjæm. Ikke før fik han øje på Jørgen, så begyndte musiken. Det nyttet ikke alt, hvad der blev hutet og hysset av hans folk.

Alle vændte sig mod de kommende. Jørgen havde straks bøjet sig efter en liden god sten, og Mary havde sagte bedt ham la være. Dampskibet la nætop til, alles opmærksomhed flyttet sig, også

hundens, og det øjeblik havde Jørgen væntet på for at sætte stenen lige i ham, så han storhylte. Umiddelbart vændte han sig mod Mary og strøg sin hat av med sit beste smil og med tusen tak for gjæstfriheden denne gang!

Hun kunde anstændigvis ikke andet end stå, til dampskibet la fra; ja, hun måtte gjøre et par bevægelser med parasollen. Smilende og sejrende hilste Jørgen i store sving med hatten fra dampskibet.

Som hun var rasende! Men han næppe mindre.

„Han, som burde ha kastet sig i støvet for mig og kysset den nederste søm av min kjole!“ Således følte hun det.

Alt igåraftes havde der dæmret en forestilling om noget ufint. Han vilde ikke slippe hende! Hun måtte bruge list, og hun måtte stænge sin dør. Men hun la det ud som en sygelig følge av hans lange længsel; den var blet en besættelse.

Nu var der ikke tvil mulig! Bare „en hélbefaren“ kunde ta det således. Hun var bedraget! Det allerbeste i hende, værget og opelsket av hen-

des fineste instinkter, var lokket ind i en væmmelig vildfarelse.

Hun brødes og slogs med dette hele dagen. Forrådt og skjændet kaldte hun sig. Først skjød hun skylden bort fra sig selv. Så tog hun den helt på sig og dømte sig udygtig til livet. Hun greb bare fejl, hun forrådte sig selv. En stund sa hun: her er øvet vold på mig, skjønt jeg frivillig har git mig hen! En anden stund sa hun: Dette går visst længer tilbage, og jeg kan ikke rede det ud.

Hvor velsignet, at hendes rum stod urørt og rent. Det ved siden av vilde hun ikke betræde, ikke mere se.

Ham selv vilde hun ikke eje! —

Men taug han så? Derpå følte hun sig trygg. Hans fejl lå ikke til den siden; da havde også hun hørt noget. Men at ét éneste menneske skulde være til, som —! Hun gråt av harm og vanmagt. Det kortet av i hendes livsmod. Det kom til at ride hende som en mare. Helst når hun var højest oppe.

Møde ham vilde hun! Sige ham vilde hun, hvem hun havde tænkt, han var, — og hvem han var. Hvem hun havde tænkt, hun gik ind til, — og hvem hun kom ind til. Han skulde ikke kunne triumfere. Men dertil var det nødvendigt at kjænde

hans liv. Hvem turde hun spørge, hvem kjændte det? — —

Da hun vågnet næste morgen, var hun klarere. Først på, hvorledes hun skulde skaffe sig fuld kundskab om Jørgen; det måtte ske lejlighedsvis, så ingen mærket noget. Ligeså var hun klar på, at bruddet med ham og mødet, som forberedte det, måtte udsættes — især for de gamles skyld. Det andet og meget vigtigere var: at oprette igjæn sit eget liv, komme ud av den lumre luft, som havde ført hende i fordærv. Da var det bare én vej: at opta sit arbejde, dygtiggjøre sig for det og vinde nyt mod av resultaterne.

Arbejde og pligttroskab! Hun rejste sig på sine albuer som for at gjøre efter den tilsvarende rejsning i sit sind. Stod i næste øjeblik på gulvet for at gjøre sig færdig. —

De 50,000 kroner, som hendes far så nylig havde git onkel Klaus, og som hun ikke havde fundet i noget regnskab, mon ikke de tydet på, at hendes far havde en beholdning i Amerika — udenom hans brors forretning? At de rentepenger, han ikke havde brugt, var sat bort i aktier der? At 50,000 nylig var blet ledige og sendt hid?

Siden Jørgen igår fortalte om de 50,000, havde hun, midt i alt det andre, ikke havt fred for dem. Hun måtte gjænnemgå farens korrespondance på

Amerika; der lå det vel. Men hun fandt ingen sådan, — indtil hun åpnet et skrin, skyvd ind under bogreolen, dertil nøklen lå i hans portemonnæ. Hun kjændte det fra rejserne; men hun havde aldrig vidst, hvad det indeholdt. Der var den hele amerikanske korrespondance; der var også regnskabet, som kom den ved. Det syntes, som om han, fra den tid hendes mor levde, havde holdt denne formue og alt den vedkommende for sig selv. Men her måtte en ret betydelig del være i behold, selv om hovedstolen, én million dollars, var tapt. Hun kom i feber. Hendes far måtte ha forstått brevet, som var alt, han ejet i Amerika, gåt tapt. Således havde hun og de andre også forstått det.

Med dette i hodet fremstillet hun sig igjæn for faren. Hun forklarte ham det omstændelig og sa, at hun straks rejste over til Amerika for at få rede på det. Han blev forskrækket. Men han forstod snart nødvendigheden av det og gav sig.

Fru Dawes var ikke så godtroende. Hun skjønte, at noget var ivejen, som Mary søgte adspredelse fra. Men Marys væsen og hendes fortælling om sin opdagelse havde noget hæftigt, uimodsigeligt. Fru Dawes begrænset sig derfor til nogle stille indvendinger om storme på havet i denne årstid.

Tre dage efter var Mary med en engelsk-talende pige på vej til Amerika. Hun skulde nok, sa hun, finde den, som kunde yde hende værdifuld hjælp. Hun kjændte så mange.

Alt gik efter ønske. På mindre end halvanden måned var hun hjæmme igjæn. Det havde været på høj tid, at hun kom derover. Ti der skulde just procederes på, at Anders Krog havde været sin brors kompagnon helt ud; mens han alene havde været det for den sum, som stod i forretningen.

Det kunde *hun* bevise.

Dette held gav hende mod. Hvorfor ikke gå videre? Her havde hun kapital at virke med, og hun havde stor lyst at ta fat. Også på skogdriften! Kunde ikke hun lære den så godt som nogen anden? Det dobbelte bogholderi? Var det så svært? Hun begyndte straks.

Anders Krog syntes at kvikne til, siden hun kom hjæm. Vissheden om, at den formue, han havde udenom brorens fallitbo, var reddet, gav ham megen glæde. Marys fremtid var ham så dyrebar.

Derimod tog fru Dawes synlig av. Det var, som dette virksomme, hvileløse menneske ikke havde flere kræfter igjæn. Selv Jørgen spurte hun ikke efter; sin korrespondance havde hun opgit.

Mary røgtet gårdens drift sammen med fuldmægtigen, bestyret formuen sammen med en forretningsmand. Ved siden av tog hun undervisning og studerte. To ganger i ugen var hun i byen.

Således kom de ind i november. Da fik Anders Krog brev fra en nær slægtning i Kristiania, en rig mand, hvis eneste barn, en ung pige, nu var blet forlovet. Han bad om, at Marit endelig måtte komme ind til festerne; der skulde være flere i de to store familjer.

Mary blev selv forundret over, slig lyst hun med en gang fik. Den gamle Adam var ikke død. Hun trallet i gangerne og stuerne, mens hun laget sig istand, hun længtes til nye omgivelser — og til ny hyldning! Hun søgte oprejsning i det! Det måtte hun tilstå for sig selv.

Hun havde ikke været derinde mange dage, før Anders Krog fik et brev, deri Marys ros blev sunget i sprogets stærkeste ord. Ikke de forlovede, men hun var blet alle ballers midtpunkt; ikke de forlovede, men hun blev foretrukket og fejret — først og fremst av de forlovede selv! Hendes enestående skjønhed, hendes noble væsen, hendes kundskaber og takt gjorde hende uforglemmelig iblant dem. De måtte få beholde hende en stund endnu.

Anders Krog sendte brevet ind til fru Dawes;

men bad snart om at få det tilbage; han måtte læse det mange ganger. —

Dagen efter dette brev var Mary hjæmme igjæn. Hun kom om morgenen stille ind døren til sin far, som forfærdedes ved at se hende. Hun var blet syg, sa hun, og det var synligt nok. Hun var ikke bare bleg, hun var grå med søvntunge øjne og matte ord. Hun kysset sin far langt og ømt, vilde ikke se det brev, han havde fåt, ikke tale om sit ophold derinde. Nu først til fru Dawes et par minutter, så tilsængs at hvile ud.

Hun var ikke engang et halvt minut hos fru Dawes, som hun efterlod i stor uro.

Hun sov den hele dag, spiste lidt til kvælls og sov igjæn hele natten.

Da hun stod op, så hun ud som vanlig, var ferm og årvågen. Fuldmægtigen, gartneren, husholdersken var inde hos hende og avla regnskab, og hun var omkring. Så kom hun smilende op til sin far, der blev meget lykkelig ved at se hende igjæn således.

Hun kom for at sige ham, at nu var der intet ivejen for at de kunde gifte sig straks. Nu havde de jo formue. Faren fik med megen vanskelighed sagt, at det havde han selv tænkt. Øjnene og den ene hånd sa resten; nemlig, at han intet heller så.

Men da hun sa det samme til fru Dawes og føjet til, at hun nok kunde ha lyst til straks at rejse ind til Stockholm for at foreslå det (Jørgens navn blev ikke nævnt), fik fru Dawes hele sin vanlige åndsklarhed igjæn, satte sig op i sængen og gav sig til at storgråte. Da tapte Mary modet, kastet sig ned over sængen og hvisket: „Det er så, tante Eva!“ Hun gråt den mest fortvilede gråt i sit liv. Men da fru Dawes's sorg vokste derved, måtte Mary løfte hodet: „Kjære tante, far kan jo høre os!“ — Det dæmpet dem lidt; men fru Dawes forsikret gjænnem gråten, at dette var hendes egen historie op igjæn! Først da hendes forlovede havde fåt hende til dette, opdaget hun, hvad han var for en elendig fyr; „men da måtte vi gifte os.“ „Der ser du, barn, som vi kvinder er; vi lærer aldrig.“ —

„Å, at I skulde drage denne mand ind i mit liv!“ klaget Mary. „Jeg havde det på instinktet, at jeg burde holde ham borte; men I døvet det.“ Straks efter: „Nej, ta det ikke så, tante Eva; jeg bebrejder dere intet. Hvad nytter også nu al klage? Her er bare ét at gjøre: at lukke øjnene og styrte ind i det!“

Deri var fru Dawes aldeles enig. „Så gjør du som jeg: når æren er frelst, skiller du dig ved ham.“ — „Nej, det gjør jeg ikke! Da har vi det,

som binder sammen. — Å, gud, å, gud!" hun jamret, hun klamret sig til sin gamle veninde og dæmpet udbruddene i lagenet. Fru Dawes sad hjælpeløs og holdt hende. „Dette forstår jeg ikke," sa hun. Da løftet Mary rask hodet: „Forstår du ikke? Han har just gjort det for at binde mig. Han kjændte mig." Atter kastet hun sig ulykkelig, fortvilet over sængen. Mellem udbruddene, eller snarere som dele av dem, hørtes: „Her er ingen udvej! Her er ingen udvej!"

Fru Dawes ejet ikke ævne, ejet ikke mod til at søge ord mod så megen sorg.

Den fik sit frie løb. Intil harmen avkjølet. Fru Dawes kunde føle det, hvorledes noget andet efterhånden arbejdet sig op. Mary løftet hodet, hendes forgrædte øjne hadet: „Jeg tænkte, jeg gav mig til en gentleman. Men jeg kom til en spekulant." Så rejste hun sig langsomt.

„Vil du sige ham det, barn?" — „Ikke med ét ord! Intet, absolut intet av den sort. Jeg vil sige, vi må gifte os."

Tre dage derefter får Jørgen Thiis et brev bragt ind til sig i udenrigsministeriet. Det var fra Mary.

„Jeg er i Grand hôtel og vænter dig udenfor på trottoiret klokken to præcis.“

Han forstod straks, hvad det gjaldt. Han skyndte sig avsted, ti klokken var 1 3/4. Først i trappen slog det ham, at han skulde møde „udenfor på trottoiret“!

Hun vilde ikke være alene med ham i sit rum.

Det ændret hans plan. Han gik op i sit logis, løste ud av fangenskabet en liden sort pudel, et sjældent dyr, som han dresserte; ti den var bare hvalpen.

På gaden var sneslask med skidden søle, så hunden straks beordredes til at være her på fortouget; her var rent. Efter et par lystige udflugter lykkedes det; hunden var ræd hans fine stok.

Langt borte fra sås Marys ranke skikkelse. Hun stod med ryggen til, vændt mod slottet. Ingen forbigående, ingen anden foran hôtellet. Hans hjærte slog stærkt; han var ikke modig.

Hun blev var ham ved, at hunden kom til hende aldeles som til en gammel god væn. Hun elsket hunde; alene rejselivet havde holdt hende fra at skaffe sig en. Og denne var så frisk, så vakker og så fint holdt, så aldeles i hendes smag, at hun uvilkårlig bøjet sig ned mod den; da hun i det samme så Jørgen. Hun rejste sig straks: „Er det din hund?“ sa hun, som om de havde skiltes for

en halv time siden der på gaden. „Ja," svarte han, idet han strøg hatten ærbødig av. Da bøjet hun sig atter nedover den og klappet den. „Nej, hvor du er dejlig! Hvor du er fin! Ikke hop op!" — „Ikke hop op!" lød det forstærket fra Jørgen. Hun rejste sig igjen: „Hvor skal vi gå hen?" sa hun; „jeg har aldrig været her." — „Vi kan jo bare gå videre og dreje om derborte, så kommer vi til John Ericsons monument." — „Ja, det vil jeg gjærne se." De gik.

„Vil du komme her!" ropte Jørgen til hunden og pegte med sin stok. Jørgen kjændte sig krænket ved, at hun ikke engang havde budt ham hånden. Hunden kom elendig; men var straks lige munter; ti Mary talte til den og klappet den igjæn.

„Jeg har været en snartur over i Amerika," sa hun. — „Ja, det har jeg hørt." — „De 50,000, som du talte om, fandt jeg ikke i regnskaberne og forstod, at der måtte være et regnskab for sig, et, som angik formuen i Amerika. Og det var der. Så blev det nødvendigt at rejse over og redde, hvad reddes kunde. Hovedstolen var tapt."

„Hvordan gik det?" — „Jeg kom igjæn med det, som ikke var brugt av renterne i alle disse år."

— Pengerne var godt anbragte?" — „Bedre, tror jeg, end det var muligt i Europa." —

Her kom et lidet intermezzo. Hunden havde været udenfor fortouget og fik et par rap. Det oprørte Mary. „Herregud, hunden forstår det ikke." — „Jo, han forstår det udmærket. Men han har ikke lært at lyde."

De gik bestandig videre og nok så fort. „Hvad mener du med at fortælle mig dette?" spurte Jørgen. „At vi kan gifte os straks." — „Ja, hvor meget er det, da?" — „Et par hundre tusen." — „Dollars?" — „Nej, kroner. Og så de 50,000 til." — „Det er ikke nok." — „Sammen med det, vi ellers har?" — „Det „ellers" indbringer for tiden næsten ingenting. Det ved du jo."

Mary begyndte at få ondt. Han forstod det på røsten, da hun sa:

„Vi har jo skogen i baghånd." — „Som først kan hugges om tre år? Kanske først om fire—fem? Det kommer an på væksten." — Mary vidste, han havde ret; hvorfor havde hun nævnt det?

„Men ti—tolv tusen kroner om året . . . .?" — „I vor stilling forslår ikke det."

Atter et intermezzo. Her var intet fortoug, men stor, åpen plads og rigtig sølet. Begge havde glemt hunden. En tyk, skidden skibshund, også pudel, havde fåt landlov med nogle matroser, som nætop slang samme vej. Med denne velkomne kammerat havde Jørgens hund slåt følge. Den blev med

møje og besvær ropt tilbage, skidden, som den alt var blet. Men da Mary blandet sig i det, kom den frejdig, lyksalig, men fik et slag av pisken og skreg. — „Det er dog besynderligt," sa Mary, „at du ikke kan holde fred med en snil hund!" Hun husket den gamle finnehunden hos deres nabo derhjæmme, som han også var så ond med. Jørgen svarte hende ikke. Men da hunden fulgte ydmyg, og han var blet sikker på det, sa han: „Ved onkel Klaus noget om den formuen?" — „Jeg tror ikke nogen ved om den uden vi. — Hvorfor spør du om det?" — „Det er bedre at tale til onkel Klaus." — Hun stanset forundret: „Til onkel Klaus?" Jørgen stanset også. Nu så de på hverandre. „Vi kommer længer med det," sa Jørgen. „Hos onkel Klaus?" — hun stirret. Hun forstod ham ikke. „For familjens ære gjør han meget," sa Jørgen med et rask sideblik, idet han gik. Hun var blet kridhvid, men fulgte. „Må vi betro os til onkel Klaus?" hvisket hun bag ham. Længer kunde ydmygelsen ikke komme. „Vi gør det!" svarte han opmuntrende, næsten glad; „nu siger han ikke nej." Havde det været med i hans beregning?

Han kom nærmere til hende: „Når onkel Klaus intet ved om formuen, får vi mere, ser du!"

Han havde tænkt det vel igjænnem! Så modbydeligt det var hende, det imponerte. Jørgen var

visst betydeligere end hun havde forstått. Når han helt fik udfolde sine ævner, vilde han overraske flere end hende.

Selv gik hun og foldet sig sammen, som et blad i for tør varme. „Du vil selv greje dette med onkel Klaus?" — „Jeg følger med dig hjæm straks, kan du skjønne. Du havde ikke behøvet at komme. Bare mældt mig det."

Hun gik med bøjet hode og skalv. Hans overlegenhed avsatte og kuet hende; hans betragtninger kvalmet. Det var som før engang, at den ene fod ikke vilde flytte frem foran den andre; hun kunde ikke længer følge.

Da hørte hun Jørgen rope: „Kom hid, din lille satan!" Atter hunden. Den skidne laban av en kammerat havde paany lokket den bort fra pligtens vej. Jørgens røst havde noget for ham eget, når den befalte: den var dæmpet og skarp på éngang.

Hunden kjændte den og lod det bli med at se op, tvilrådig. Såsom den var begavet med et lykkeligt letsind, kastet den sig med én gang lystig mod sin kammerat og tog legen op, som om intet var sagt.

Mary stod og tog lære. Det var lige under John Ericson, at dette hændte. Hun så op på dette kunstværk, hun så ind i John Ericsons store, gode

tænksomme øjne, til hendes egne fik tårer. Hun var så ulykkelig.

Imidlertid strævet Jørgen med hunden. Det gjaldt som princip i opdragelsen aldrig at la den få sin egen vilje i strid med herrens. „Kom hid, du lille skøjer," sa han insmigrende. Hunden blev forundret. Den stanset midt i legen. „Ja, kom så, vænnen min!" Den gjorde et par glade hop imod ham, den husket gode, hyggelige stunder; kanske var her en av dem? Men hvad det nu var, — den fik tvil, kastet om og lå snart mellem labberne på sin skidne væn, begge overende.

Forbigående stoppet op, de havde moro av hundens ulydighed. Dette ærtet Jørgen. Mary følte det og vilde skåne hunden; hun stod bag ham og talte sagte på fransk: „Det er ikke rigtigt først at lokke og så slå." Men da blev Jørgen mere stivsindet. „Dette skjønner du dig ikke på," svarte han, også på fransk. Han lokket.

Med den korttænkte godtroenhed, som er egen for snille hvalper, stoppet hunden op i legen og så på ham. Jørgen med stokken på ryggen kom lokkende. Han var rasende ved de andres latter, men dæmpet det i blide ord. „Kom så, lille væn!"

„Tro ham ikke!" ropte en engelsk matros; men det var for sent. Jørgen havde tag i dens ene lange øre. Hunden hylte, Jørgen måtte ha knebet til.

Mary ropte på fransk: „Slå ham ikke!“ Og så slog Jørgen. Det var ikke hårdt, men hunden hylte forfærdeligt, den var så ræd. Jørgen slog igjæn — heller ikke nu hårdt, det var mere for at ærte dem allesammen. Hunden skreg så gudsjammerlig, at Mary ikke tålte at se did hen. Hun stod med øjnene oppi John Ericsons gode, store og sa: „Nu har du slåt mig fra dig, Jørgen!“

I et nu slap han og rejste sig. Han så hendes øjne flamme, ansigtet var hvidt, skikkelsen rank og rejst imod ham. Over hende John Ericsons hode.

Bare et øjeblik. Så havde hun vændt sig og gik rask avsted i lette, glade rytmer — hunden med.

Folk lo, de engelske matroser med udæskende spot, — Jørgen satte efter.

Men da hun fik se, at hunden fulgte hende og ikke ham, og at dens øjne søgte hendes for at få vide, hvad hun videre vilde, slog al angsten fra før over i vild lystighed. Det var så hendes vis. Hun klappet i hænderne og løb, og hunden hoppet gjøende med.

Fortroldingen var brudt, skjændselen kastet av, — farvel til ham og alt hans væsen!

„Ikke sandt, du lille befrier?“ Den gjøet.

Hun så tilbage efter Jørgen. Han turde ikke skynde sig for anstændighedens skyld.

„Men vi to tør, ikke sandt?“ Hun klappet atter i hænderne og løb, og hunden løb med, gjøende. Så tog hun langsommere tempo, legte med den, talte med den, Jørgen var så langt efter. „Egentlig skulde du hede „liberator“, men det er for langt navn for en sådan liden sort tull. Du skal hede John, skal du! Du skal hede efter ham, som så på mig, så jeg fik mod!“ Atter sprang hun, og hunden med. „Du følger mig, du, og ikke ham! Det er ret gjort, det er godt gjort! For så gjorde han også, som du heder efter. Han fulgte ikke slavepiskerne, han blev hos dem, som gav fri!“ Nu var de om hjørnet. Jørgen sås ikke. —

— Da han kom efter i hôtellet, nægtet man, at hun var hjæmme, skjønt han havde set hende gå ind. Han fortalte, at hun havde hans hund. Ja, derom vidste de ikke besked.

Han måtte gå. Han havde mistet både hende og hunden.

Men oppe på sit rum spurte Mary hunden: „Vil du være min? Vil du være med mig, du lille sorte John?“ Hun klappet i hænderne for at få den til at gjø sine glade ja. Dermed var ejendomsspørsmålet avgjort. Hun fik et brev fra Jørgen, antagelig derom. Det brændte hun ulæst.

Hun tænkte, han vilde møde op på jernbanestationen, når toget til Norge gik og da kræve sin

ret. Hun kom modig kjørende til det med sin hund ved siden, vasket, kjæmmet, duftet. Jørgen var der ikke.

Hun sov hele natten med hunden foran sig på sit rejsetæppe.

Men med morgenen kom tankerne. Nu var hun alene. Alene om ansvaret.

Hidtil havde hun jo av al magt pisket sig selv ind i den eneste trange udvej: straks at gifte sig med Jørgen, føde på en udenlandsrejse — og så holde ud i det allerlængste.

Men at gifte sig med den, hun avskydde, bare for at låne sig et figenblad, — som det nu var blet uforståeligt! Hun havde forsøgt det, fordi således tænktes rundt om hende, og fordi hun var i en særstilling; der tåltes ikke plet på festklædningen.

Men nu sa hun: „fy, fy“ til det, ganske højt. Og da hunden straks så op, la hun til: „Dette var min „hunderejse“, skal jeg si dig! Avslutningen på min „hunde-historie!“

Men hvad så?

Hun kjændte til, hvad som kunde gjøres. Men det måtte altså ha to medvidere, Jørgen og en

til. Alene det var nok. Således kunde hun ikke skride stolt og fri frem, — og det havde hun behov til.

Ja, hvad så?

Sålænge hendes „hunde-rejse“, hendes „hundehistorie“ stod for hende som befalet, som uomgjængelig nødvendig for ærens skyll, havde det siste, det allersiste skjulested ikke mældt sig som alvor.

Nu var det alvor!

Hun så sørgmodig ind i hundens troskyldige øjne, som ledte hun efter en udvej også fra det. Hun mødte den mest ublandede livslyst og hengivenhed. Hun trykket sit hode ned i hans pels og gråt. Hun var endnu så ung, hun havde ikke lyst til at dø.

For første gang gråt hun over sig selv; hun havde ondt av sig selv. Hun forstod ikke, hvorved hun havde fortjent dette. Ej heller kunde hun rede ud, hvordan det var kommet.

Hunden fattet, at hun ikke havde det godt. Han slikket hendes hænder og stirret op i hendes øjne. Han peb for at komme op og trøste hende.

Så tog hun ham op og hældte sig over ham, hvad han opfattet som leg. Han bed efter hendes hænder. Det gik hun med på. Den lystigste barnesjau begyndte mellem disse to og varte og rak,

fordi han aldrig fik nok; hvergang hun sluttet, tog han på igjæn.

Så gav hun sig til at tale til ham: „Du sorte, lille John, du minder mig om negrene. Du minder mig om, at din navne friet negrene ud. Friet dem av slaveri. Du har friet mig fra at falde i slaveri.“

„Men det er en dårlig befrielse, skal jeg si dig, når jeg ikke får lov til at leve sammen med dig. Synes ikke du også det?“ Og så gråt hun igjen.

— — Med tæt slør for ansigtet rejste hun gjænnem byen fra den ene station til den andre med hunden ved siden av sig på sædet. Hun så ingen, hun kjændte. Men om de vidste —?

Å, den dømte og dræpte kråken, som Jørgen vilde løfte op og hun flygtet fra, — hun vidste ikke, hvor nøje hun havde set den! Set dens opflængede hals, dens sønderhakkede bug, de tomme øjenhuler, — det røde kjød gapte efter hende, hun blev det aldrig kvit under hele denne gruelige rejse.

Udenfor var her vinter. Hun havde ikke set vinter på mange år. Hendøende, visne landskab havde hun set; men ikke vinterens forvandlingsmagt, ikke ødelæggelsen dækket av det allerhvideste hvide, med lunefulde avændringer i skogmarken. Fjorden havde endnu ikke lagt sig, den kom sort-

grå optil, udæskende, hård, som et uhyre allestedsfra, der vilde kamp.

Rejsen gjennem byen havde skræmt op hendes fantasi, nu var den i naturkræfternes vold. Hendes avmagt føltes så meget dypere. Kunde *hun* ta op nogen kamp? Kunde hun nå frem til forvandlingens tid? Hun måtte kaste sig ud forinden.

Som hun tumlet med dette, — så hun sin fars ansigt! Hvorledes kunde hun leve uden at si ham, hvad som stod på? Aldrig, aldrig kunde hun si ham det. Hun kunde ikke engang si ham, at det var forbi med Jørgen. Han vilde ikke kunne tåle det.

Om hun istedetfor at tale — forsvandt?! Du evige himmel; det dræpte ham med det samme.

På hele rejsen ingen rædsel mere for andre, ingen, slet ingen for sig selv, bare, bare for ham. —

— Så udmattet, så sjæleangst kom hun hjæm, at hun gav sig til at gråte, da hun så huset. Så tung en gang som hendes opover mod det, havde visst ikke mange gåt. Selv hundens jubelsprang, da han kom på fast grund, kunde ikke adsprede. Hun gik op for at vaske sig og bytte og bad om, at hendes far og fru Dawes måtte få vide, at hun var kommet. Den lille pige var med inde og hjalp hende, hendes leg med hunden i hvert ledigt øjeblik pinte Mary; men hun sa intet.

Hun så svært medtat ud. At hun havde gråt, var altfor synligt.

Men det kunde kanske være bra. Så skjønte han med én gang, at godt stod det ikke til. Bare han tålte det? Hun måtte jo skynde sig og forklare ham, at rejsen havde været lang og besværlig, og at Jørgen ikke fandt formuen stor nok i deres stilling til at gifte sig på. De måtte vænte på onkel Klaus.

Hvis hun fik gråte, og det fik hun nok, så træt og fortvilet hun nu var, så forberedte det for en anden gang. Bare han tålte det.

Men hvad skulde hun andet gjøre? Om hun ikke kom straks, anet han uråd, ængstet sig, og det tålte han heller ikke.

Hun skalv, da hun stod for døren. Ikke alene av angst for ham, nej, også fordi hun ikke fik kaste sig over ham, sige ham alt og få gråte ud hos ham. Som det hele var forfærdeligt. —

Men livet er stundom barmhjærtigt!

Han var ikke blet varskuet om, at hun var kommet; ti han sov. Og dette stod sygeplejersken færdig til at si derude på gangen, når Mary kom ud. Hvorfor ikke banke på og si det gjænnem døren? Fordi hendes væsen engang var sådant. Nu, da Mary kom ud, var sygeplejersken ikke i gangen, men i trappen. Pigen kom nemlig med

middagsmaden til den syge; den hentet sygeplejersken ellers altid selv, og skamfuld over, at hun ikke kunde gjøre det idag, vilde hun dog i alle fald møde hende i trappen og ta den fra hende.

Just i det øjeblik åpnet Mary døren til sin fars rum. Hun blev stående i den, fordi sygeplejersken i det samme kom tilsyne og hvisket: „Han sover, frøken!"

Men hunden ænset ikke det. Den var alt inde, labberne alt på sængkanten, ansigtet lige op i den syges, som netop vågnet. Vågnet mod dette sorte fjæs stirrende ind i hans øjne. De blev vidåpne og søgte med forfærdelse ud i rummet, der de traf Marys. Hun stod i døren, skrækslagen, ligbleg. Han løftet hodet mod hende, øjnene blev hængende, der faldt som et fjærnsyn ind i dem. Så sank hodet.

„Han dør!" ropte sygeplejersken bag hende. Hun satte fra sig brættet og ilet frem.

Mary vilde først ikke tro det; men da hun forstod det, kastet hun sig over ham med et hjærteskjærende skrik. Dette besvartes fra næste rum av fru Dawes. Da de ilte derind, lå hun uden bevidsthed. Hun kom sig siden så vidt, at hun rørte tungen. Hun stammet på et buldrende engelsk, ingen forstod; — men lægen sa, det

er visst snart forbi med hende også. Faren var død.

Mary holdt på sin forstand, som havde hun den mellem sine hænder. Det gjaldt, det gjaldt ikke at give efter. Ikke at skrike, ikke at tænke. For hun havde jo ikke dræpt! Det gjaldt at fatte og at fastholde, hvad de andre sa, at billige deres forslag, nemlig at kalde til hendes fars søster. Det gjaldt ikke at slippe løs sin egen sorg, da hun så hendes. Det gjaldt, det gjaldt! „Hjælp mig, hjælp mig,“ skreg hun, „så jeg ikke blir gal!“ Og til doktoren: „Jeg har ikke dræpt ham, — har jeg vel?“

Han fik hende tilsængs med kolde omslag og forlod hende ikke. Også han forsikkret, at det gjaldt.

Først da lille Nanna tidlig næste morgen kom ind med hunden til hende, og den vilde ligge i hendes arm, fik hun gråte.

Op ad dagen blev det bedre; thi der strømmet ind gjennem telefonen en så overvældende mængde telegrammer, og der var en så hjærtelig, ofte stærkt bevæget deltagelse i dem, at det smæltet hendes sorg. Denne medfølelse, denne beundring for hendes far, og den inderlige trang til at trøste og styrke hjalp hende. Det var i uforsigtig avskrift av et af disse telegrammer, som telefonen

bragte, at hun erfaret, at også fru Dawes var død. Man havde ikke våget at sige hende det. Men den store almene deltagelse bar hende også over det. Nu først forstod hun den! Alle uden hun vidste, at hun havde tapt begge, og at hun stod alene.

Mest rørte hende et telegram fra Paris, som lød: „Min elskede Mary! Kan det trøste dig i din store sorg at vide, at hos mig kan du hvile ud, over mig kan du byde, jeg skal rejse med dig, jeg skal komme til dig, alt som du vil! Din uforanderlige Alice."

Hun skjønte, hvem som havde varskuet Alice.

Også Jørgen telegraferte: „Hvis jeg kunde være dig det minste til tjeneste eller trøst, så kom jeg straks. Jeg er sønderknust og fortvilet."

Den samme rørende og ærende deltagelse kundgjorde sig ved begravelsen, som fandt sted tre dage efter. Man havde skyndt på for Marys skyld.

Der kom blomstersendinger uden ende, over alle andre en krans fra „Alice." Norske, friske blomster.

Den blev bragt op til Mary, hun vilde se den. Hele huset fyldtes av blomsterduft ved vintertide, kjærlighedens ånde henover de sovende.

Hun var ikke nedenunder, hun vilde ikke se

kisterne, ikke blomstergaverne, ikke forberedelserne. Dernede i stuerne fik de langsvejs kommende forfriskninger.

Men der kom mange flere mennesker, end huset kunde rumme, og nede ved kapellet var en end større forsamling.

Præsten spurte, om han kunde komme op til frøknen. Hun takket, men sa nej.

Umiddelbart efter spurte lille Nanna, om „onkel Klaus“ kunde få hilse på hende. Han havde sendt hende et rørende telegram og forespurt, om han i nogetsomhelst kunde være til tjeneste. Endvidere var hans krans så storartet, forsikkret husets folk, at hun også havde fåt den op for at se den.

Hun svarte ja. Og ind kom den lange, nu sortklædte mand, pustende, som havde han ondt for at ånde. Ikke før var han indenfor og så Mary stå som elfenben i sort henne ved sængen, så satte han sig på den første stol, han nådde, og brast i gråt. Det lød, som når urfjæren i et stort ur går istykker, og det hele hasper op. Det var den mands gråt, som aldrig havde gråt, siden han var barn. En gråt, forskrækket over sig selv. Han så ikke op.

Men han havde et ærind, det skjønte hun. Det var som han et par gange forsøgte på det, men

da tog gråten på endnu værre. Saa vinket han av med hånden. Det gjaldt ikke hende, det gjaldt ham selv, han kunde ikke. Han rejste sig og gik. Døren lukket han ikke bag sig. Hun hørte ham hulke bortover gangen og i trappen. Væntelig rejste han med det samme.

Mary var grebet. Hun vidste, at hendes far havde været hans beste, kanske hans eneste væn. Men hun forstod, at gråten ikke gjaldt bare hendes far; der var også umiddelbar deltagelse og anger i den. Ellers var han blet nede ved kisten.

Kapellets vakkre klokke begyndte at ringe. Hunden, som hele dagen blev holdt inde hos hende og var meget urolig, fór nu hen til vinduet mod sjøen og la labberne op for at se. Mary kom til. I det samme kjørte onkel Klaus bort. Men salmesangen begyndte nede i stuerne, ligfølget kom. Begge kister blev bårne av bønderne omkring. Da den første kom tilsyne, sank Mary i knæ og gråt, som skulde hjærtet briste. Mere så hun ikke.

Hun lå over sængen, klokkelyden skar hende ligesom langs efter, hun indbildte sig, den furet hende. Hendes sansing forvirret sig mere og mere, hun var sikker paa, at hendes far, da hun stod i døren, havde set hende tværs igjænnem, og at det

var derav han døde. Fru Dawes havde fulgt ham som altid. Han var hendes livs eneste store kjærlighed. De var nu begge her tilstede. Også hendes mor, som var i hvid, fodsid klædning. „Du fryser, barn!“ Hun tog hende i sine arme, thi Mary var blet ganske liden igjæn og helt uskyldig. Under dette sovnet hun.

Men da hun vågnet og ikke hørte en lyd udenfra og ingen indenfra, huset var tømt .... la hun sine hænder sammen og sa halvhøjt: „Dette var det beste for os alle tre. Der er handlet barmhjærtig med os.“

Hun så sig om efter hunden; hun trængte deltagelse. Men nogen måtte ha lukket den ud, mens hun sov.

Der skulde ikke mere til, så begyndte hun atter at gråte. Perle på perle av den uudtømmelige smærtekilde i hende. Det randt over hendes kinder og hænder, der hun lå og støttet under sit tunge hode.

„Nu kan jeg begynde at tænke på mig selv igjæn. Nu er jeg alene.“

DET AVGJØRENDE

DEN næste dag var hun nede ved gravene. Smærten blev avledet ved følgende lille hændelse.

Det var lørdag, og søndag var en av de få i året, da der var gudstjeneste i kapellet. Til sådanne dage blev gjærne gravene pyntet. Da nabogården til højre engang havde tilhørt Krogskogen, havde den begravelsesplads der. Konen var kommet for at pynte en ny grav, og den gamle finnehunden fulgte med. Naturligvis fløj Marys lille pudel trohjærtet imod ham, og til konens og Marys forbauselse tog den gamle hund, efter omhyggelige og forsigtige undersøgelser, den lille tomsing op i sit vænskab. Den, som ellers ikke kunde fordrage hvalper, forelsket sig i denne. Han tålte at bli revet i ørene, at bli bidt i benene, ja, han la sig ned foran ham og agerte overvunden. Mary havde sådan glæde av det, at hun fulgte konen et stykke på vej, for at se på legen. Og blev lønnet for det; ti hun hørte varme lovtaler over sin far og gjæn-

lyd av dem, som gik rundtom i bygderne i disse dager og grundla hans eftermæle.

Hun tænkte, da hun gik hjæm igjæn med hunden, som nu var opspillet: begynder jeg at ligne mor? Har der været noget av hende i mig, som ikke før har fåt plads? Noget av idyl?

Der væntet hende den dag to ting.

Den første var et brev fra onkel Klaus, han kaldte hende „Højtærede, kjære guddatter, frøken Mary Krog.“

At han var hendes gudfar, anet hun ikke. Det havde hendes far aldrig sagt hende, antagelig vidste han det ikke selv.

Onkel Klaus skrev:

„Der gives følelser, for stærke for ordene, og da især for de skrevne. Jeg er ingen skribent, jeg tar mig alene den frihed at meddele mig skriftlig, siden jeg ikke kunde det mundtlig, at samme dag som min uforglæmmelige væn, din far, døde, og fru Dawes, din ædle plejemor, ogsaa døde, og du blev alene, insatte jeg dig, min kjære guddatter, til min arving.

Min formue er på langt nær så stor som almindelig antaget; jeg har også havt svære uheld i det siste. Men der er da endelig nok til os begge — at sige, når du styrer din del *og ikke Jørgen.* Jeg går nemlig udifra, at I nu gifter eder

I mange år har jeg havt fru Dawes's testamente liggende, ligesom jeg har havt hendes penger til forvaltning. Igår åpnet jeg testamentet. Hun har skjænket dig, hvad hun ejer. Det er vel en 60,000 kroner. Men det gjælder om disse penger, som om din fars, at for tiden indbringer de så godt som intet.

Din gudfar
Klaus Krog."

Mary svarte straks:

„Min kjære gudfar.

Dit brev har rørt mig. Jeg takker dig av mit fulde hjærte.

Men din store gave tør jeg ikke ta mod.

Jørgen er jo din plejesøn, og jeg vil på ingen måde komme ivejen for ham.

Du må ikke ha mod mig for det. Jeg kan umulig handle anderledes.

Om fru Dawes's testamente skal jeg senere ta bestemmelse og da meddele dig den.

Din taknemlige
Mary Krog."

Da hun avleverte brevet, hørte hun en vogn komme. Noget efter bragtes hende et visitkort; derpaa stod: Margrete Røy, *cand. med.*

Det varet lidt, før hun kom ind; hun havde

taget rejsetøjet av, det var en kold dag. Dette øket Marys spænding betydelig, så da den høje, stærke kvinde med de gode øjne stod i døren, skalv Mary og blev bleg. Hun så, hvad intryk dette satte av i de gode øjne, som nu bredte al sin medfølelse udover hende. Som om de to havde kjændt hverandre i mange år, gik Mary mod hende, la hodet på hendes skulder og gråt. Margrete Røy trykte den ulykkelige varmt op til sig.

De satte sig. Hendes ærind var at spørge, når Mary rejste til udlandet? Mary blev forundret: „Har jeg talt med nogen om det?“ — Margrete Røy oplyste, at hun havde det fra sygeplejersken. „A,“ svarte Mary, „hvad jeg sa i den tilstand, ved jeg ikke mere. Jeg har i alle fald ikke tænkt over det siden.“

„Altså De rejser ikke ud?“ Mary sad lidt. „Jeg siger, jeg ved det ikke. Jeg er ikke kommet så langt som til mig selv endnu.“ Margrete Røy blev forlegen. Det så Mary, eller rettere hun følte det. „Har kanske De også tænkt paa at rejse ud?“ spurte hun. „Ja. Jeg vilde da høre, om jeg kunde være Dem til nogen tjeneste, så skulde jeg inrette min rejse efter Deres.“ „Hvor rejser De da hen?“ — „Jeg rejser paa mit studiums vegne. Og begynder med Paris. Sygeplejersken sa mig, at det var did, De vilde,“ føjet hun til. Hun be-

gyndte at bli undselig. Hun havde tænkt at hjælpe Mary og syntes påtrængende. „Jeg forstår Deres godhed," svarte Mary. „Det er jo muligt, jeg har nævnt Paris. Jeg husker det ikke. Det sande er, at jeg intet har opgjort." — „Ja, da får De virkelig tilgi mig. Det hele er en misforståelse." Frøken Røy rejste sig.

Mary følte, hun burde holde hende tilbage; men hun havde ligesom ikke kræfter. Først ved døren stanset hun hende. „Jeg kommer for at tale med Dem en av dagene, frøken Røy." Hun sa det sagte og så ikke op. „Idag har jeg ikke kræfter," la hun til. — „Jeg kan se det. Det tænkte jeg mig også. Derfor har jeg tat med noget for Dem, hvis De vil bruge det. Det er det beste styrkemiddel, jeg kjænder."

Nej, hvor det menneske var Mary sympatisk! Hun takket hende hjærtelig.

„Når jeg har lidt mere kræfter, kommer jeg altså." — „De skal være velkommen." — „Ja," sa Mary rødmende: „De har vel ikke noget imod at komme til mig?" — „Til Deres hus på torvet?" spurte Margrete Røy; hun blev også rød. — „I vort hus på torvet, ja. Eller jeg kan vel ikke længer si „vort"?" Tårerne kom igjæn. „Når De bare siger til, skal jeg være der."

Otte dager efter kom hun.

I den mest forrykende novemberstorm, den værste de havde havt på de kanter. Bugterne var endnu ikke tilfrosset, så dampskibet gik. Men det var med nød og næppe. Og stoppet op i byen.

Margrete Røy blev højst forundret, da hun den dag fik bud om at komme til Kroghuset på torvet.

Hun kom ind i et varmt, hyggeligt hus, hun, som havde vænnet sig til at se det forladt med nedrullede gardiner. Hun blev ført ovenpå ad en gammeldags bred trap; det hele havde façon og stil fra de gamle bygårdes tid i begyndelsen av det forrige hundreår.

Mary sad inderst inde i et rødt boudoir, uforandret fra hendes mors tid. Hun sad i en sofa under et stort portræt av moren. Da hun rejste sig i sin sorte dragt, bleg og tungøjet under det røde hår, syntes Margrete Røy, at hun var sorgens eget billede, det skjønneste, som kunde tænkes. Der var højtidsro over hendes væsen. Hun talte så sagte som stormen udenfor tillod.

„Jeg føler, De agter en andens sorg. Jeg er også sikker på, at De er taus.“ — „Det er jeg.“ — Det varet en stund, før Mary sa: „Hvem er Jørgen Thiis?“ — „Hvem han er —?“

„Af flere grunde går jeg ud fra, at *De* kan sige mig det.“ — „Jeg må dog først spørge: er De ikke forlovet med Jørgen Thiis?“ — „Nej.“ —

„Det har man sagt." — Mary taug. — „Ja, har De heller ikke været forlovet med ham?" — „Jo." — Da sa Margrete fort og glad: „Men De har slåt op med ham?" — Mary nikket. — „Det vil glæde mange; ti Jørgen Thiis er Dem ikke værdig." Det lod ikke til at undre Mary. „De ved noget?" spurte hun. — „En kvindelæge, frøken, ved mere end hun kan fortælle." — „Men jeg tror dog, han elsket mig," sa Mary for at undskylde sig selv. — „Det så vi alle," svarte Margrete. „Han elsket vist Dem højere end nogen før." Og hun la til: „Det var ikke underligt. . . . Men inde i Kristiania har jeg kjændt en ung, sød pige, som dengang var hans eneste! Hun blev rørt over det, og da de ikke kunde gifte sig, gav hun sig hen til ham." — „Hvad gjorde hun?" Mary skræmtes op; havde hun hørt rigtig? Det stormet så udenfor, at det blev besværligt at høre. Margrete gjæntog tydeligt og betonende: „Hun var en varmhjærtet en, som trodde, det var rigtigt, at hun var hans eneste." — „De kunde ikke gifte sig?" — „De kunde ikke gifte sig. Så gav hun sig hen til ham."

Mary fór op; men blev stående. Hun havde villet sagt noget; men holdt inde.

„Bliv ikke så forskrækket, frøken, dette er ikke så sjældent." Ved den oplysning var det, som

Mary faldt ned i et lavere nummer. Hun satte sig langsomt igjæn. „De har visst ikke nogen livserfaring om sådant, frøken.“ — Mary rystet på hodet. — „Så undrer det mig, at De blev fri Jørgen Thiis itide; han er erfaren.“ — Mary svarte intet. „Vi tænkte, at dere var blet gifte, før høsten kom. Især da Deres far og fru Dawes blev syge.“ — „Det vilde vi også, men det viste sig umuligt.“

Margrete kunde ikke udgrunde, hvad som stak under dette gådefulde svar. Men hun sa med granskende øjne: „Da vokste vel hans attrå betydeligt?“ — Det skalv i Mary; men hun betvang det. „De synes at kjænde ham?“ — Margrete betænkte sig lidt: „Ja,“ sa hun, „jeg er jo ældre end Dem, — end ham også. Men, skam at sige, i Kristiania blev jeg nokså forgapet i ham, jeg med. Det opdaget han — og forsøgte sig.“ Hun lo.

Mary blev bleg, rejste sig, gik frem, stanset ved vinduet. Udenfra pisket stormen og regnen mod ruderne med voksende magt; de måtte nu tale højt. Mary stod en stund der og så ud i uvejret; kom så tilbage og stillet sig op foran Margrete, bevæget, urolig.

„Vil De love mig: aldrig at si til nogen, hvad vi har talt om idag? — Under ingen omstændigheder?“ — Margrete så forundret på hende. „Jeg skal ikke fortælle nogen, at De har spurt mig

om Jørgen Thiis?" — „Jeg ønsker absolut, at ingen skal vide det." — „Hvem går *det* på?" — Mary så på hende: „Hvem det går på?" Hun forstod det ikke. Men Margrete rejste sig: „Her kom en mand til byen for at si Dem, at Jørgen Thiis ikke var Dem værdig. Han kom for sent. Men jeg synes, han fortjener at vide, at nu har De selv opdaget, hvem Jørgen Thiis er." — Mary svarte ivrigt: „Sig *ham* det! Sig ham det endelig. — Så det var derfor han kom?" la hun til, langsomt. „Jeg er glad for, at De sa mig det! Mit andet ærind var nemlig" . . . (hun holdt en stund inde); „det andet jeg havde at si Dem, var . . . at De skulde hilse Deres bror. Fra mig." — „Det skal jeg. Og tak skal De ha! De ved, hvad De er for min bror." Marys øjne gled bort. Hun kjæmpet en stund. „Jeg er en av de ulykkelige," sa hun, „som ikke kan få rede i sit eget liv. I hvad der er hændt. Jeg finder ikke tråden. Men det bæres mig for, at Deres bror har del i det." — Hun vilde visst si mere, men kunde ikke. Hun gik istedet bortover mod vinduet igjæn og blev stående der. Uvejret udenfra talte ind i stuen med tusene røsters harm. Det rigtig ropte på hende. „Bevares for et vejr," sa Margrete med stærk røst. „Jeg glæder mig til at komme ud i det!" sa Mary, idet hun vendte sig med lysende øjne. „De

vil ud i dette vejr?“ skreg Margrete. „Jeg vil *gå* tilbage!“ svarte Mary. „Ovenikjøbet gå?!“ Mary kom frem, stillet sig overfor hende, som vilde hun si noget stort, vildt. Istedetfor holdt hun inde; men det uudtalte stormet op i øjnene, ud i ansigtet, ind i barmen, fik armene i vejret, og med et stort støn kastet hun sig bagover i sin mors sofa. Hun dækket sit ansigt.

Da la Margrete sig på knæ foran hende. Mary lod sig omfavne og drage til som et træt, sygt barn. Hendes gråt brød frem, rørende og hjælpeløs som et barns, den også; hodet sank ned på vænindens skulder.

Bare et øjeblik. Så rejste hun sig i sædet med et ryk. Ti Margrete havde sagt lige ind i hendes øre: „Der fejler Dem noget. Tal til mig!“

Ikke ét ord til svar. Selv våget ikke Margrete at si mere. Hun rejste sig; hun følte, hun var færdig her.

Mary gjorde heller intet for at holde hende tilbage. Hun havde rejst sig, hun også. Så sa de hverandre farvel.

Men Margrete kunde ikke la være at si, da hun stod ved døren: „Vil De virkelig gå —?“ Mary nikket som vilde hun si: „Nok om det! Det er min sag.“

Så gik Margrete.

De havde tændt lygterne i byen, da Mary stod udenfor sit hus. Det var med nød, at hun kunde holde sig oprejst i vindstødene, som pressedes sammen mellem husene fra sydvest. Hun havde vandtæt kåbe med hætte over hodet, vel tilknappet, høje, vandtætte støvler. Hun gik så fort hun kunde. En eneste forestilling var igjæn efter samtalen med Margrete Røy. Men den jog hende, den pisket hende i ryggen sammen med regnet: — Margretes forfærdede øjne og bleke åsyn, da hun havde sagt: „Der fejler Dem noget? Tal til mig!“ Himmelske magter, hun forstod det! Således vilde de alle se på hende, hvis de fik vide det! Så dypt havde hun skuffet og krænket dem i deres tro til sig. Hun syntes, hun havde dem alle bag sig, at det var fra dem, hun flygtet. Kråkesværmen! Hun stormet ivej og var udenfor byen, før hun selv vidste det. Her, efter den siste lygte, var det bælgmørkt; hun måtte stå en stund, før hun kunde se vej. Men da satte hun også avsted! Hun havde orkanen halvt efter, halvt paa siden.

Det var dommen om hende, som jog hende av land og rige! Som jog hende længer! Det havde syntes hende fra første stund, hun forstod sin stilling, at der blev givet hende en pakke, som hun ikke havde åpnet, før nu. Hun ante jo hele tiden, hvad der var i den; men egentlig var det først igår,

hun åpnet den. I pakken lå et stort sort slør, som hun helt kunde skjule sig og sin skam i, dødens slør. Men også det gaves på vilkår. Et vilkår, hun kjændte til fra barn av. Der fortaltes dengang om en grandtante av hende, at hun vilde skjule, hun var blet frugtsommelig, mens manden var borte, gik så hemmelig med bare ben på iskoldt gulv, kvæll efter kvæll. Hun vilde dø den naturlige død, som fulgte derav. Så vidste ingen, hun havde tat sig av dage, og intet hvorfor kom op.

Men der var nogen, som havde hørt hende gå således nat efter nat, derfor kom det op ligevel.

Det skulde gjøres bedre nu!

Svagheden, som kom så uvæntet over hende foran Margrete, var aldeles borte. Nu havde hun kraft til sin gjærning.

Som skulde det prøves straks, kom noget skyggeagtigt tilsyne ved siden av hende. Det steg uanet op av mørket, så truende nær, at hun la på sprang. Hendes forfærdelse, da hun gjænnem uvejrsbrølet syntes at høre, at det kom springende efter! Da gjænfinder hun sit mod og stanser. Så stanser også det bag. Hun går videre; det går også videre. Nej, tænker hun: har jeg ikke mod til at gå dette under øjnene, så har jeg heller ikke mod til det næste. Dermed vændte hun sig om og gik lige på det følgende uhyre, som humret godsligt; det var

en ung hest. Den havde sæletøj på og søgte i sin forladthed mennesket. Hun klappet den og talte til den. Det var dog et bud fra livet, en forladt, som trøstet en fortvilet. Men da den fulgte videre, leverte hun den av på næste bondegård. Hun måtte være alene. Der blev de højst forundret. At nogen var ude i det vejr, og det en kvinde! Hun skyndte sig bort fra lyset og ud i mørket igjæn.

Den lille hændelse havde styrket hende; hun vidste nu, hun havde mod. Og gik rask på.

Hun skulde nætop ud på den første berghej, som vejen var hugget frem i. Enten det virkelig var så, eller hun syntes det, stormen tog bestandig til. Den måtte da vel snart ha nådd sit værste. Men for hende var det hendes egen jammer og skam, som var i den. Just det styrket! Det var ikke døden, hun var rædd, det var livet.

Hun tænkte, mens hun skred frem, altsammen igjænnem på ny. Hun vilde ikke forråde sit barn. Ikke frelse sig selv ved at la det dræpe. Ikke sætte det ud hos fremmede og så fornægte det. Ikke leve uden selvagtelse.

Om her kom en frier — og her kom vist mange, nu som før! —, skulde hun begynde med at tilstå? Eller skamløst fortie? Der var bare ét, hun kunde med hæder: gå under med sit barn. Til intet andet kjændte hun sig istand. Men det måtte ske, så ingen

ante det. Hun måtte dø sygdommens død; så gjaldt det at skaffe sig sygdommen til døden.

Hun skyldte sig selv det. Ti deri var hun lige sikker idag, som hin kvæll hun gik ind til Jørgen, at det fortjente hun ikke at bli ulykkelig for. Det var en umådelig fejltagelse, ja; — men deri var hun uskyldig. Det var visst også stærkt opblandet av driftslivet, — ligefuldt var det en handling, hun ikke skammet sig for. Hun skyldte sig selv at dø med alles uavkortede medfølelse, så langt hun var kjændt. Hun skyldte også dem det, som i hende havde set den første blant dem. Hun havde ikke illoyalt forspildt deres tro til sig.

Nu var hun fremme på odden, og den forfærdelige kamp, som her begyndte, blev uvilkårlig en kamp om dette. Det var, som alle verdens magter vilde vriste hendes selvagtelse fra hende og få hende dømt. Her var frit hav, og fra milevidt tilbage kom bølgerne i stigende stigning. Når de så traf berget, sprøjtet de favner opover. De allerstørste nådde hende med de siste piskende stråler. „Der har du! Der har du!" Og stormen, som stod mod den hugne bergkant, vilde med lufttrykkets magt kaste hende ud fra den, udover. Skjønt regnkappen holdt godt sammen på skjørterne, var det som den vilde vride og vrænge dem av hende: „Stå nøgen i din skam, i din skam!"

Men ikke fik den rasende bølgesprøjt skræmt hende til at føle sig skyldig, ej heller kunde stormen drive hende ud mod jernstangen, og da kanske udover. Hun bøjet sig, ja, hun måtte stå stille under de værste stød; men hun gik på igjæn, og hun holdt sin vej. „Jeg avstår ikke min æreskrans, jeg vil dø med den! Derfor skal dere ikke ha mig!“

Hun klarte pynten, hun kom frem på siden av den og videre inover mod sletten mellem denne berghej og den næste. Her var engang gåt et skred, så bergsiden var avskrapet, og hernede lå stenrøjsen, som vejen nu skar igjænnem. I denne smuldrende røjs, lige ved vejen, stod en eneste svaj bjørk, ganske alene. Hun husket den, i det samme hun kom til den; i slig storm måtte den vel være brudt? Nej, den holdt. Hun stod ved den og pustet ud. Den bøjedes, så hun hvert øjeblik måtte tænke: nu brister den; men den sprang ung op igjæn. Selv kunde hun ikke holde sig på samme plet, så forrykende skarp var orkanen nætop her om hjørnet; men den unge bjørk, som raget så højt op og havde så rig en krone, og selv var så spæd og svaj, den stod, helt alene; den grejet det.

Hun vilde ta dette op, da hun gik fra den og bøjet ind på sletten. Men just der fik orkanen magt til at piske regnet ind i ansigtet på hende,

hver stråle var en skarp pil. Ånej, tænkte hun, sådan vilde det føles, om jeg prøvde at holde mig i den storm, som vænter på mig.

Lysene fra gårdene, det eneste hun så, forkyndte fred. Men hun vidste, hvad den indeholdt for hende.

Hun pilte frem over vejen langs bugten; men hun tog på at gå træt. Et av mærkerne var, at billedet tog overhånd, virkeligheden forsvandt i billedet. Gamle forestillinger, hun havde læst sig til. Da hun arbejdet opover mod den ny odde, var havet, som atter stod frit på, ikke hav, men sjøuhyrer, som brølte sit begjær med opspilte gap, hundre bag hundre. Og stormende vilddyr i luften med forfærdelige vinger havde lovet dem dernede at kaste hende ud til dem. Hun holdt sig av al sin siste kraft op mod stenvæggen; men her var en grøft, som hun faldt i og blev dyndvåd. Her er endda flere fiender, tænkte hun, og kravlet sig op igjæn. Heldigvis var odden smal, hun var snart ved svingen ind mod næste brede slette. Så var der bare én berghej igjen. Det var ikke for at redde livet, hun ikke vilde kastes ud; det var for at redde æren. Fandtes hun i sjøen, eller blev hun helt borte, vilde alle sige, hun havde søgt døden — og så søge årsagen til den.

Men her hørte hun gjænnem mørket den gamle finnehunden gjø. Det var helt nærved. Hun havde

gåt fortere, end hun vidste, hun var jo ved dens hjæm. Nu så hun lysene.

Bare tanken om at møde et væsen, som holdt av hende, bevæget. Hun elsket livet. Hun trodde ikke længer selv, hun var så uduelig til at leve det. Når denne kjændte røst ud av mørket kaldte på hende, var det, som når skibbrudne ser folk i land.

Da hun gik gjænnem gården, forlod hunden sin vagtpost og kom smågjøende, våd og logrende, for at få sin hilsen. Hun strøg den tre ganger til avsked og skyndte sig videre. Snart hørte hun den atter gjø, men med et andet, strængere mål. Hun husket uvilkårlig Jørgen. Som på hele dette siste vejstykke, der ellers bare var viet hendes far. De hundre ganger, fra hun var liden, havde hun gåt det og cyklet det med sin far. Nu var det skjæmt av Jørgen, det også. Hun kunde ikke mere gå det uden ham. Intet stykke længer ind i livet uden ham.

Hun så uvilkårlig op. Men der var ingen himmel.

Helt udmattet begyndte hun på omgangen av siste hej. Hun passerte den uden tanker, uden følelse av, at det var siste gang; men også uden frygt.

Det, hun nu gik frem til, var så lige til og så fast i hendes tanker, som vejen under hendes fødder. Denne gik nu over Krogskogens mark frem mod landgangen. Så mørkt var det, at hen-

des øjne, som dog nu var vant til mørket, først nærved landgangen skimtet kapellets hvide mur. Hendes tanker havde så vidt strejfet gravene på kirkegården; men slap dem straks for at samle sig om det, hun gik til. Hun satte foden på landgangen uden betænkning, gik fort nedover. Her truede ikke orkanen, her pisket ikke regnen ansigtet; begge var avdæmpede vænnemagter, fra den stund hun trådte på Krogskogens grund. Hejen og øjerne skjærmet. Under andre omstændigheder vilde hun ha følt lise ved og kanske fred i sine fædres favn, — nu var hver tanke stump. Alene mekanisk skyndte hun på. Mekanisk knappet hun et par knapper op på regnkappen for at komme til nøklen, mekanisk satte hun den i og åpnet døren til badehuset. Først da hun stod derinde i bælgmørket, vågnet sanserne og tog skræk. Den rest av sydvest, som gik her, slog døren i, da gyste hun. Det var, som hun ikke var alene.

Hun skulde nu klæ sig av og gå ned trappen for at bli iskold. Is-iskold! Så klæ sig på og gå hjæm til feber og andet, som derav fulgte. Gjorde feberen ikke, hvad hun væntet av den, så ejet hun, hvad som kunde hjælpe på. Hun havde det fra fru Dawes's gjæmmer. Så fik feberen skyllen.

Men nu, da hun skulde begynde at knappe op, var det, som hun krympet sammen og fik nubbet

hud. Det var vandet, det iskolde vand, hun skulde i, hun tog skræk av! Hu, her lige ved var visst også is! Hun måtte træde på isen med bare fødder! Hun vilde i alle fald beholde strømperne på; dem kunde hun siden tørre, så ingen fanget mistanke. Men dette is-iskolde vand .... om hun fik krampe i det? Nej, hun vilde arbejde, svømme. Men om hun skar sig på isen, når hun skulde op igjæn? Hun måtte beholde underklærne også. Men kunde de tørres til næste morgen? Åjo, når hun hang dem om ovnen. Hun måtte stænge av, så alt var i orden, når pigen kom ind. Bare hun da havde sine sanser? Hun havde aldrig været syg, hun kjændte ikke til det.

Da hun faldt i disse lange overvejelser, havde hun knappet regnkappen op. Nu, hun skulde tage hætten av, skete det uværtede, at hun, uden at hendes vilje var i det, istedetfor begyndte med kjolen, med at knappe den op i halsen, der hendes mors medaljon hang. Herunder rystet hænderne, også legemet begyndte at skjælve. Hun havde ikke tænkt på medaljonen, nej, ikke på mange år, ej heller tænkte hun på den nu; skjælvingen kom ikke av det. Men medaljonen kom så at si op i skjælvingen. Hun måtte jo nu ta den av. Bare hun ikke glæmte den? Nej, hun vilde stikke den i lommen med det samme.

— Så! —

Da kom ny rædsel. Aldeles tydelig hørtes faste steg på landgangen, nærmere og nærmere. Skjælvingen stanset, instinktmæssig knappet hun til igjæn, først ved halsen, så regnkappen fort, fort. Hvem havde ærind hid? Det var i alle fald ikke ind i badehuset.

Det var netop hid det kom! Et fast greb i låsen, døren fór op, en vældig skikkelse i regnkappe fyldte døren, hodet med hætten rak op over døråpningen. En elektrisk lygte kastet lys lige i hendes åsyn, hun satte i et vildt skrig, det var Frans Røy.

Der påkom hende en vanmagt så stor, at hun vilde synke om, men blev grebet, båret ud, det var i et nu. Hun hørte døren smældes i, hun kom op på en arm og bares avsted. Ikke kunde hun si ét ord, ikke sa han noget.

Men mod enden av landgangen kom hun til sig selv igjæn, det kjændte han. Snart hørte han også: „Dette er vold!“ Intet svar. Straks efter en stor anstrængelse for at komme løs og atter, men stærkere, friskere: „Dette er vold!“ — Intet svar. Men hans anden arm tog kjærlig om hende. Hun spurte hæftigt: „Hvordan går det til, at De er her?“ — Nu svarte han: „Min søster!“

Røsten, røsten tog kjærligt om hende. Men hun kjæmpet mod: „Har Deres søster godhed for mig,

har De, så lad mig være!" Han gik videre. „Lad mig være, sier jeg! Dette er uværdigt!" Hun vred sig så stærkt ifra ham, at han måtte skifte tag, men siddende blev hun. Med gråt i røsten sa hun: „Jeg tar ikke imod av nogen, at der bestemmes over mig." Da svarte han: „De kan vride Dem bort så meget De formår, — jeg bærer Dem hjæm. Lyder De mig ikke, sætter jeg vagt over Dem!" Ordene slog et jernbånd om hende, hun blev helt stille: „De sætter vagt over mig?" — „Det gjør jeg; for De er Dem ikke selv mægtig."

Noget tåbeligere havde hun aldrig hørt, så længe hun havde hørt. Men hun vilde ikke disputere med ham om det. Hun bare svarte: „Og det tror De skal nytte?" — „Det tror jeg. Når De ser, at vi vil gjøre alt, som står i vor magt for Dem, så gir De efter, for De er så god." Hun taug lidt, så sa hun: „Jeg kan ikke ta mod hjælp av nogen, som ikke har hel agtelse for mig," — hun begyndte at gråte.

Da stanset Frans Røy og så op under hætten, så godt han kunde. „Jeg ikke hel agtelse for Dem?! Tror De, jeg ellers bar Dem? For mig er De det fineste, det skjønneste, som jeg kjænder. Derfor bærer jeg Dem. Så kan De ha gjort, hvad fanden for galt, — *jeg* ved, at når De har gjort det, så er det ud av det nobleste; De kan ikke andet! Er

De blet bedraget, har De tat frygtelig fejl, — så meget højere elsker jeg Dem — nu har jeg sagt det! — for så er De jo også ulykkelig, ved jeg! Så får kanske jeg også være noget for Dem. Det er det kjæreste, som kan hændes mig. Jeg skal gå fra Dem, hvis De absolut vil det. Jeg skal gå til alteret med Dem, hvis De vil vise mig den tillid. Jeg skal dræpe den fyren, hvis De vil *det*. Jeg skal gjøre, hvadsomhelst De vil, bare De blir lykkelig på det. For det er det kjæreste, jeg ved."

Han holdt inde; men begyndte igjæn:

„Da jeg gik efter Dem ikvæll, havde jeg en kval, som jeg ikke trodde, noget menneske kunde lide. Her vil hun kaste sig ud, tænkte jeg. Så må jeg også kaste mig ud. I det uvejr blir det visst døden for os begge; men det får ikke hjælpe. Ej heller var det dette, som pinte mig. Nej, det var, at De var så ulykkelig, så fortvilet! At De kunde gå og tro Dem uværdig til at leve. De, som aldrig kunde gjøre noget uværdigt, om det gjaldt verdens højeste pris. Aldrig, aldrig har jeg mødt et menneske, jeg i så måde var tryggere på. Og så kunde jeg ikke få si Dem det. Og ikke få hjælpe Dem. Jeg kjændte Dem, jeg turde ikke gå hen til Dem.

Men så fik jeg frelse Dem ligevel! For De kan ikke ville dø, efter at ha hørt mig nu. Kan De vel?" Han havde hørt hende hulke, han havde

kjændt hende kaste armene om hans hode, så hun næsten kvalte hans tale. Nu lod han hende glide langsomt ned. Men den arm, hun havde om hans hals, den slap ikke. Da hun nådde jorden, la hun den anden også om hans hals og ansigtet op til hans bryst, hulkende, men lyst, hendes barm slog takt til under hans bryst, det var glædens raske. —

— Oppe i gården havde de fåt telefonbud om, at frøknen var undervejs og i det værste uvejr, som de havde oplevet. Der blev atter og atter spurt fra byhuset, om hun havde nådd frem.

Den lille pige og hunden havde flere ganger været ude på trappen, uden at hunden havde gjøet. Men denne gang gjøet den, ja, hvad mere var, den satte i tvisprang avsted nedover.

De derinde havde gåt i den allerstørste spænding. De fandt intet besynderligt i, at hendes ulykke og fortvilelse havde drevet hende ud i uvejr og storm. Hun trængte det! Hun trængte til at risikere sit liv, hun satte ikke længer pris på det. Da nu den lille pige kom stormende: „Hun er her! Hun er her!“ gråt de av glæde, alle pigerne. De væntet allerede længst med varmt hus og varm mad. Nu dækket de til en til, for Nanna kom atter stormende ind og mældte, at hun var ikke alene, den lille havde hørt en mand tale.

Det var Jørgen Thiis, mente de, som endelig kom! „Nej, det var ikke hans mål. Det var en rigtig kars, var det!“

Men hundens glæde ved at møde hende var uden måde. Han peb, han skreg, han hoppet helt op i ansigtet, og han sluttet aldrig. Da Frans Røy talte til den, tog den straks mod ham som en gammel væn, men vændte også straks tilbage til Mary. Der gik ild ud fra det lille lodne væsen. Han var hjæmmets fryd ved at se hende igjæn frelst. Dødes og levendes hilsen omkap. Hun følte det så. Hun følte, at kanske var han også et forspil til hendes egen gjænvakte glæde, når hun engang kunde kaste av sig den udstandne rædsel.

Da hun kom ind med hunden, lige vild av glæde, stod også alle tre piger der og den lille bag dem. De stansedes i et udbrud, da de så det vældige menneske stige op bag hende; ti i sin regnkappe syntes Frans Røy overnaturlig. Men bare et øjeblik, så brød de ud: „Nej, at frøknen er ude i sligt vejr! Hvor vi har været bange! Huskonen i byen mældte det! Der er brand oppe i bygden. Alle mandfolkene er der. Vi vilde ellers ha sendt hjælp. Gudskelov, at vi har Dem igjæn!“

Mary skjulte sin rørelse ved at skynde sig ovenpå. Hun kom ind i sit varme rum, til sin tændte lampe.

„Er al denne kjærlighed og omsorg ny? Eller har jeg ikke før lagt mærke til den?"

Hunden peb udenfor, til hun måtte lukke den ind. Dens taknemlighed derover var så påtrængende, at hun nær ikke havde fåt skiftet. Især kneb det, da hun skulde bytte på benene.

Tilsist rettet hun på håret, hun kom til at huske sin mors medaljon, som hun søgte frem igjæn og slog om halsen. Hun så på den — det var mange år siden — og trykket den i sin hånd og kysset den. Umiddelbart efter tændte hun et lys og gik over gangen med det til sin fars rum. Hun satte lyset fra sig, bøjet sig frem over hans sæng og kysset hans hodepude. Ud igjæn; men stanset foran gæsteværelsets dør. „Der skal han ligge, så det kan åpnes igjæn imorgen! Ti så er der intet styggelse længer derinde." Til pigen, som kom, sa hun, at der måtte lægges i på gæsteværelset. Det var alt gjort, svarte pigen. „Skal jeg ta frøknens lys og sætte ind?" Hun fik det. Mary blev stående og se efter hende. „Har de virkelig været sådan bestandig?"

Pigen blev derinde for at ordne. Selv gik hun videre mod trappen. Der stanset hun atter. Hunden, som alt var nede, kom pilende op igjæn; han vilde ikke mere miste hende. Hun klappet den i taknemlighed; det var ligesom lidt avbetaling på den store, som nu fyldte hende til randen.

„Imorgen — jeg er for træt til det i kvæll —, imorgen siger jeg alt til Frans Røy! Alt, som har hændt mig. Alt! Så kanske jeg får rede i det selv også.“ Med dette stolte forsæt gik hun ned trappen; men stanset, før hun var helt nede. „Forunderligt! Ja, forunderligt! Jeg synes, jeg kan si det til al verden.“

Hunden stod foran døren til det hollandske rum; derinde lugtet den Frans Røy.

Hun kom efter og åpnet. Men ikke før stod hun selv i døren, før Frans Røy brød ud, som havde det kostet på at tie så længe: „Gud bevare mig, som her må være dejligt!“ Ved at se hunden omkring hende la han til: „Og som De må være avholdt her!“ Hans ansigt tindret.

„I uniform?“ svarte hun. — „Ja, ved De, at jeg blev hentet lige ud av et stort bryllop?“ Han lo.

Det gav hende en idé. Mens hunden sled og rystet i hendes skjørter, sa hun muntert op i Frans Røys ansigt: „Her har bodd en ingeniørgeneral før her på Krogskogen.“ —

